

Врз основа на член 27 од Статутот на јавното сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ, Управниот одбор на претпријатието на 12-та седница одржана на 04.07.2022 година ја донесе следната:

JAVNO SOOBRAKAJNO PRETPRIJATIE
С К О П Ј Е Ч.О.
NDERMARRJA QARKULLESE PUBLIKE "SHKUP" p.p.
Бр. 02-889/3
04-07-2022 100 год
СКОПЈЕ ШКУП

ОДЛУКА

За усвојување на Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2021 со извештај на независниот ревизор

1. Се усвојува Финансиските извештаи за годината завршена на 31 декември 2021 со извештај на независниот ревизор.
2. Составен дел на Одлуката е извештајот.
3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Доставено до:

- Директор на ЈСП СКОПЈЕ
- Сектор за Финансиско работење(2)
- Архива

Управен одбор на ЈСП СКОПЈЕ

Претседател

Бран Илијевски

ЈАВНО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ
Скопје

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за годината завршена на 31 декември 2021
со

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	3
БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	7
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	8
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА	8
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	10
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ	11

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ВО 2021 ГОДИНА
ЗАВРШНА СМЕТКА ЗА 2021 ГОДИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Јавно Сообраќајно Претпријатие Скопје – ЈСП Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Јавното сообраќајно претпријатие Скопје - Скопје (Друштвото) коишто го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2021 како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои што се во примена во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење со резерва.

Основи за мислење со резерва

Почетни салда

Финансиските извештаи за претходната 2020 година се ревидирани од друг ревизор кој на 21 мај 2021 година издаде квалификувано мислење за поединечните финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31.12.2020 година. Една од причините за квалификуваното мислење за претходната 2020 година е неможност да се обезбеди достатен и соодветен ревизорски доказ во врска со постоење на парични средства наплатени преку пос терминали во износ од 14.168 илјади денари и парични средства во благајна во износ од 8.453 илјади денари. За наведените парични средства раководството спроведе вредносно усогласување во 2021 година. Со оглед на тоа што почетните салда се составен дел на резултатите на работење на последователната година, тие влијаат на споредливоста на податоците, а за наведениот износ загубата за 2021 година е преценета, а задржаната загуба на 31.12.2020 година е потценета.

Земјиште

Како што е прикажано во Белешка 12.2, ЈСП Скопје има презентирано земјиште во вредност од 165.767 илјади денари (31.12.2020: 165.767 илјади денари). Врз основа на приложената документација утврдено е дека земјиштето не е во сопственост на ЈСП Скопје туку на Република Северна Македонија, додека ЈСП Скопје има право на користење на земјиштето. Иако владеењето со земјиштето не е оспорено од страна на државата, ниту пак од страна на Град Скопје како сопственик на ЈСП, ние не се стекнавме со релевантен ревизорски доказ за вреднувањето на правото на користење на земјиштето на 31.12.2021 година, како и на 31.12.2020 година. Следствено, ние не бевме во можност да утврдиме дали соодветни корекции можеби се потребни во однос на резултатот на работењето за 2021 година и на задржаната загуба на 31.12.2020, како и на ефектот на споредливоста на износите на тековниот период и за споредбените податоци.

Залихи

Ние бевме назначени за ревизори на компанијата на 04.02.2022 година и не бевме во можност да го набљудуваме физичкиот попис на залихите на почетокот на годината. Ние не бевме во состојба да се увериме во однос на количествата на залихата на 31.12.2021 година преку спроведување на други ревизорски постапки, чија сметководствена вредност во износ од 51.014 илјади денари е прикажана во Белешка 13.1. Бидејќи крајните залихи влијаат на резултатите од работењето и паричните текови, ние не бевме во состојба да утврдиме дали би биле потребни корекции во однос на искажаната загуба во билансот на успех и нето паричните средства од оперативните активности прикажани во извештајот за паричните текови.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Краткорочен дел на долгорочни обврски

Друштвото води долгорочни обврски на вкупен износ од 669.545 илјади денари, прикажани во Белешка 14.2, како и краткорочни финансиски обврски на вкупен износ од 52.603 илјади денари, прикажани во Белешка 15.5. Притоа Друштвото не направило правилна поделба на краткорочен и долгорочен дел од кредитите, односно не е направено правилно разграничување на тековни и нетековни обврски како одвоени класификации во извештајот за финансиска состојба, што не е во согласност со МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи. Следствено, краткорочните обврски се потценети, а долгорочните обврски се преценети за 63.669 илјади денари.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти од прашањата на кои се укажува во пасусот Основи за мислење со резерва, финансиските извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Јавното сообраќајно претпријатие Скопје - Скопје заклучно со 31.12.2021 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Континуитет

Без да дадеме натамошни квалификации во нашето мислење, посочуваме внимание на Белешка 2.1 во финансиските извештаи којашто укажува дека Друштвото има негативна главнина (види Извештај за промени во главнина). Друштвото оствари загуба во износ од 205.318 илјади денари за 2021 година, а пренесената загуба на 31.12.2021 година е во износ од 42.492 илјади денари. Истовремено, на 31.12.2021 година тековните обврски на Друштвото ги надминуваат неговите тековни средства за 229.001 илјади денари. Овие услови укажуваат на постоење на материјална неизвесност којашто може да наметне значајно сомневање за способноста на Друштвото да продолжи врз основа на претпоставката за континуитет. Основачот континуирано го поддржува работењето на Друштвото преку субвенционирање на работењето и преку тоа ја покажува намерата да продолжи да ги поддржува активностите на Друштвото и да дава финансиска и останата поддршка на активностите на Друштвото во наредните 12 месеци. Земајќи ја предвид поддршката од страна на основачот, ние можеме да стекнеме разумно уверување дека Друштвото ќе продолжи врз основа на претпоставката за континуитет во период од 12 месеци.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Останати прашања

Основачки влог

Основачкиот влог на Друштвото во износ од 53.296 илјади денари прикажан во финансиските извештаи, не е утврден со Актот на основање и не е регистриран во Централниот регистар на РСМ. Презентирањето на основната главнина во финансиските извештаи не влијае врз севкупното вреднување и презентирање на капиталот на Друштвото како и работењето на истото.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва.

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да изразиме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и финансиските извештаи за истата деловна година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Мислење

Според наше мислење, финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни со оние во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Јавното сообраќајно претпријатие Скопје - Скопје за годината што заврши на 31 декември 2021 година.

Скопје, 29.06.2022

Овластен ревизор
Стојан Јорданов

Друштво за ревизија
РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2021	2020
		МКД '000	МКД '000
Приходи од продажба	4	994.460	920.136
Останати приходи од работењето	5	519.882	758.605
Приходи од работењето		1.514.342	1.678.741
Трошоци за сировини и други материјали	8	356.154	248.288
Набавна вредност на продадени стоки	8	-	-
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и	8	-	-
Услуги со карактер на материјални трошоци	8	437.814	452.063
Останати трошоци од работењето	8	46.247	48.722
Трошоци за вработени	6	613.849	616.680
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	7	217.689	160.513
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни и			
тековни средства	8	28.764	-
Резервирања за трошоци и ризици	8	2.834	1.766
Останати расходи од работењето	8	2.841	4.327
Расходи од работењето		1.706.193	1.532.359
Приходи од финансирање	9	887	985
Расходи од финансирање	10	14.155	20.233
Удел во добивката на придружно друштво		-	-
Удел во загубата на придружно друштво		-	-
Добивка / (Загуба) од редовно работење		(205.318)	127.134
Нето добивка од прекинато работење		-	-
Нето загуба од прекинато работење		-	-
Добивка / (Загуба) пред оданочување		(205.318)	127.134
Данок на добивка	11	-	(13.665)
Нето добивка / загуба		(205.318)	113.469
ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ		(205.318)	113.469
Останата сеопфатна добивка			
Добивка за годината			113.469
Загуба за годината		(205.318)	-
Останата сеопфатна добивка		-	-
Останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината			113.469
Вкупна сеопфатна загуба за годината		(205.318)	

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на Друштвото на
08.03.2022.

Овластен сметководител
Оливера Стевановска

В.Д. Директор
Александар Стојковски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2021	2020
		МКД '000	МКД '000
СРЕДСТВА			
Нематеријални средства	12.1	92	642
Материјални средства	12.2	1,327,747	1,602,699
Вложувања во недвижности	12.3	3,990	4,168
Долгорочни финансиски средства	12.4	56,282	63,297
Долгорочни побарувања	12.5	-	-
Одложени даночни средства	12.6	-	-
Долгорочни средства		1,388,110	1,590,806
Залихи	13.1	51,014	53,835
Тековни средства кои се чуваат за продажба	13.2	-	-
Побарувања од поврзани друштва	13.3	-	-
Побарувања од купувачите	13.4	59,491	44,393
Побарувања од државата	13.5	20,394	37,703
Побарувања од вработените	13.6	373	450
Останати краткорочни побарувања	13.7	-	-
Краткорочни финансиски средства	13.8	27,099	27,111
Парични средства	13.9	29,481	72,672
Однапред платени трошоци	13.10	49,656	46,921
Тековни средства		237,510	283,285
ВКУПНО СРЕДСТВА		1,625,620	1,874,090
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал на содружниците	16	53,296	53,296
Резерви	16	-	-
Акумулирана добивка/(загуба)	16	(42,492)	(155,981)
Добивка/(загуба) за годината		(206,318)	113,469
Капитал и резерви		(194,514)	10,804
Долгорочни резервирања	14.1	-	-
Долгорочни обврски	14.2	669,545	692,749
Одложени даночни обврски	14.3	-	-
Долгорочни обврски		669,545	692,749
Обврски кон поврзани друштва	15.1	-	-
Обврски кон добавувачите	15.2	311,374	213,843
Обврски кон државата	15.3	17,931	31,260
Обврски кон вработените	15.3	34,668	33,981
Останати краткорочни обврски	15.4	276	-
Краткорочни финансиски обврски	15.5	52,603	50,212
Однапред пресметани обврски	15.6	733,737	841,241
Тековни обврски		1,150,590	1,170,537
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		1,625,620	1,874,090

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на Друштвото на
08.03.2022.

Овластен сметководител
Оливера Стефановска

В.Д. Директор

Александар Стојковски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

МКД '000	Капитал	Ревалоризациони резерви и разлики од вреднување на компоненти на останата сеопфатна добивка	Резерви	Акумулирана добивка/ (загуба)	Вкупно
2020					
Состојба на 1 јануари	53.296	-	-	(155.960)	(102.664)
Нето добивка/загуба за годината				113.468	113.468
Состојба на 31 декември	53.296	-	-	(42.492)	10.804
2021					
Состојба на 1 јануари	53.296	-	-	(42.492)	10.804
Нето добивка/загуба за годината				(205.318)	(205.318)
Состојба на 31 декември	53.296	-	-	(247.810)	(194.514)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ

МКД '000	2021	2020
А Парични текови од оперативни активности		
Нето добивка / (загуба) пред оданочување	(205.318)	127.133
Усогласувања за:		
Депрецијација / амортизација	217.689	160.513
Разграничен приход од донирана опрема	(78.279)	(79.609)
Сметководствена корекција	-	(93.001)
Вредносно усогласување на побарувања	28.764	-
Вредносно усогласување на вложувања	-	157
Отпис на побарувања/обврски	(2.848)	10
Вишоци	(973)	-
Кусоци	3	1.134
Загуба од расходување или од продажба на ОС	765	-
Приходи/расходи за камати, нето	14.134	15.377
Оперативна добивка пред промени во обртниот капитал	(26.063)	131.714
Намалување/(Зголемување) на залихите	3.791	(11.339)
Намалување/(Зголемување) на побарувања од купувачите	(43.863)	4.804
Намалување/(Зголемување) на побарувања од државата	29.899	-
Намалување/(Зголемување) на побарувања од вработените	77	-
Намалување/(Зголемување) на останатите краткорочни побарувања	-	(48.418)
Намалување/(Зголемување) на краткорочни финансиски средства	12	-
Намалување/(Зголемување) на АВР	(2.737)	-
Зголемување/(Намалување) на обврските кон добавувачите	100.380	(139.769)
Зголемување/(Намалување) на обврските кон државата	336	-
Зголемување/(Намалување) на обврските кон вработените	687	-
Зголемување/(Намалување) на останатите краткорочни обврски	276	69.673
Зголемување/(Намалување) на ПВР	(29.224)	-
Парични средства кои произлегуваат од работењето	33.571	6.665
Платени камати	(14.154)	(16.360)
Платен данок на добивка	(26.256)	(913)
Нето парични текови од оперативни активности	(6.839)	(10.608)
Б Парични текови од инвестициони активности		
Купување на недвижности, материјални и нематеријални средства	(42.074)	(708.460)
Продажба на недвижности, материјални и нематеријални средства	(700)	-
Примени камати	20	984
Приливи по основ на долгорочни побарувања согласно Спогодба	27.015	26.857
Нето парични текови од инвестициони активности	(15.738)	(680.619)
В Парични текови од финансиски активности		
Прилив/(одлив) по основ на долгорочни кредити	(23.204)	455.889
Прилив/(одлив) по основ на краткорочни кредити	2.391	21.520
Нето парични текови од финансиски активности	(20.813)	477.409
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства	(43.391)	(213.818)
Парични средства на почетокот на годината	72.872	286.690
Парични средства на крајот на годината	29.481	72.872

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТО ЗА ДРУШТВОТО

Јавното сообраќајно претпријатие Скопје - Скопје е организиран систем и најголем превозник на патници во главниот град на Република Македонија, со јасно дефинирана дејност од посебен општествен интерес.

ЈСП СКОПЈЕ - Скопје е носител на превозот на патници во јавниот градски и приградски сообраќај на подрачјето на град Скопје.

Почетоците на ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ датираат од 1947 година. Три години по ослободувањето на Скопје, во време во кое народните власти почнуваат да го организираат животот во главниот град, со Решение на Извршниот народен одбор на Градот, од 11 Јули 1947 година, се донесува одлука за основање на градско претпријатие за авто транспорт. Претпријатието е регистрирано во судскиот регистар на 17 Јануари 1948 година, под името Градско автобуско сообраќајно претпријатие. Превозот на патници е обврска на ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ како јавен превозник.

Со Одлука на Собранието на град Скопје од 1989 година Работната организација за градски сообраќај „Скопје“ е трансформирана во ЈАВНО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ СКОПЈЕ. Според член 10, позиција 4, алинеа 10 од Законот за град Скопје, уредувањето и организацијата на јавниот градски и приградски превоз на патници, како единствен превозен системот во градот, е под надлежност на градот Скопје.

Главната канцеларија на компанијата е во Скопје на булевар Александар Македонски бр. 10 Скопја – Гази Баба.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има 1.333 вработени (2020 година: 1.310 вработени).

Тековна состојба на правното лице од Единствениот трговски регистар (важечка на 31.12.2021 година)

ЕМБС	4057040
Целосен назив на правното лице	Јавно сообраќајно претпријатие Скопје – Скопје
Седиште	Ул. Александар Македонски бр. 10 Скопје
Вид на субјект на упис	Друго
Датум на основање	05.12.1989
Единствен даночен број	4030955261454
Организационен облик	03.3 – сообраќај
Надлежен регистар	Трговки регистар

Сопственици

ЕМБС	4066006
Име	СОВЕТ НА ГРАД СКОПЈЕ
Адреса	Ул. Градски парк бб, Скопје
Тип на сопственик:	Основач /сопственик/ Основач

Дејности

Претежна дејност	49.31	Градски и приградски патнички копнен сообраќај
Дејности во внатрешниот промет:		
	29.20	Производство на каросерии за моторни возила, производство на приколки и полуприколки
	45.20	Одржување и поправка на моторни возила
	49.39	Друг патнички копнен транспорт, неспомнат на друго место

	69.20	Сметководствени, книговодствени и ревизорски работи; даночно советување
--	-------	---

Овластувања

Овластени лица	
Име	Иван Илиевски
Овластувања:	Вршител на должноста Директор
Овластено лице:	Овластено лице

Подружници на Друштвото се следните:

1. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.1 Скопје
2. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.2 Скопје
3. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.3 Скопје
4. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.4 Скопје
5. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.5 Скопје
6. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.6 Скопје
7. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.7 Скопје
8. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.8 Скопје
9. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.9 Скопје
10. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.10 Скопје
11. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.11 Скопје
12. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Контролен пункт бр.12 Скопје
13. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 1 Скопје
14. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 2 Скопје
15. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 3 Скопје
16. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 4 Скопје
17. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 5 Скопје
18. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 6 Скопје
19. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 7 Скопје
20. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 8 Скопје
21. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 9 Скопје
22. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 10 Скопје
23. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 11 Скопје
24. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 12 Скопје
25. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 13 Скопје
26. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 14 Скопје
27. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 15 Скопје
28. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 16 Скопје
29. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 18 Скопје
30. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 19 Скопје
31. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 20 Скопје
32. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 21 Скопје
33. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 22 Скопје
34. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 23 Средно Водно Скопје
35. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Јавен тоалет Скопје
36. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 25 Скопје
37. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 26 Скопје
38. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара бр. 27 Скопје
39. Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ Подружница Билетара Милениумски крст Скопје

Овластено лице, во функција на раководител на сите подружници на Друштвото е Стојче Јовановски.

2. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се усвоени за подготовката на финансиските извештаи се прикажани подолу. Овие политики се применуваат конзистентно за сите презентирани години, освен ако не е поинаку наведено.

2.1. Основа за изготвување

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Континуитет на работењето

Друштвото на 31 Декември 2021 година има тековни обврски кои се поголеми од тековните средства за 229.001 илјади денари (не земајќи ги во предвид активните и пасивните временски разганичувања), како и негативна главнина на 31.12.2021 година на износ од 194.514 илјади денари. Способноста на Друштвото да ги подмирува своите обврски зависи од континуираната поддршка од основачот – Град Скопје. Основачот континуирано го поддржува работењето на Друштвото преку субвенционирање на работењето и преку тоа ја покажува намерата да продолжи да ги поддржува активностите на Друштвото и да дава финансиска и останата поддршка на активностите на Друштвото во наредните 12 месеци.

Земајќи ги предвид сите овие факти, раководството има заклучено дека користење на принципот на континуитет како основа за подготовка на поединечните финансиски извештаи е соодветно со оглед на тоа што се очекува Друштвото, со постојана поддршка од основачот – Град Скопје, да биде способно да ги искористи своите средства и да ги исплати своите обврски, во вообичаениот тек на работење, без притоа да мора да прекине со работење или да се ликвидира во блиска иднина.

Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на методот на историска набавна вредност, освен ако не е наведено поинаку во сметководствените политики. Историската набавна вредност генерално се заснова на објективната вредност на дадениот надомест за стекнување на средствата во времето на нивната набавка. Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето, или обврската подмирена во трансакција под комерцијални услови, помеѓу страни доволно информирани и спремни своеволно да ја прифатат трансакцијата.

Користење на проценки и расудувања

Подготвувањето на финансиските извештаи бара употреба на одредени сметководствени проценки. Тоа исто така бара од раководството да прави расудувања кои влијаат на примената на сметководствените политики на Друштвото. Областите што вклучуваат повисок степен на проценка или сложеност, или области каде претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се прикажани во белешка 3.

2.2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Скопје, септември 2011 година

С о д р ж и н а

	Страна
Вовед	3
I ОПШТ ДЕЛ	4
1 Дефиниција на сметководствените политики	4
2 Цел на сметководствените политики	4
3 Правна рамка за донесување на сметководствените политики	4
4 Координација и контрола на имплементацијата на сметководствените политики	8
5 Презентирање на сметководствените политики	8
6 Рокови на примена на сметководствените политики	8
7 Промени во сметководствените политики	8
II ПОСЕБЕН ДЕЛ	9
8 Рамка за подготвување и презентирање на финансиските извештаи	9
9 Презентирање на финансиските извештаи	12
10 Залихи	16
11 Сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки	18
12 Настани по периодот на известување	19
13 Даноци на добивка	20
14 Недвижности , постројки и опрема	21
15 Приходи	25
16 Користи за вработените	27
17 Државни поддршки и обелоденување на државна помош	31
18 Ефекти од промени на девизни курсеви	33
19 Трошоци на позајмување	34
20 Обелоденувања за поврзани страни	35
21 Консолидирани и посебни извештаи	35
22 Финансиски инструменти	36
23 Меѓупериодско финансиско известување	41
24 Обезвреднување на средства	42
25 Резервирања , неизвесни обврски и неизвесни средства	43
26 Нематеријални средства	44
27 Вложувања во недвижности	47

В О В Е Д

Со цел финансиското известување на ЈСП СКОПЈЕ да се прилагоди кон современите барања на финансиското известување за екстерни цели, претпријатието пристапува кон имплементација на сметководствено информативен систем, кој покрај другото ќе подготвува и презентира финансиски извештаи согласно Рамката за финансиско известување, односно согласно сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија. Како значајна компонента на сметководствено информативниот систем, а и на деловната политика на претпријатието се усвоените сметководствени политики презентирани во продолжение. За целите на донесување на сметководствените политики, нивната имплементација, како и контролата на нивната имплементација во продолжение дадена е основната организациона поставеност на претпријатието, како и системот на управување и раководење во претпријатието.

Организациски единици

Во ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ се формираат следните организациски единици:

- Сектори
- Одделенија и
- Оддели

Во претпријатието се организираат организациони единици надвор од сектори-самостојни одделенија:

1. Одделение за управување со човечки ресурси
2. Одделение за поддршка и администрирање на ИТ системи
3. Одделение за внатрешна контрола за безбедност во сообраќајот
4. Одделение за инфраструктура и управување и одржување на жичара и милениумски крст
5. Одделение за обезбедување и ПП заштита
6. Одделение за внатрешна ревизија

Како и организациони единици-Сектори:

1. Сектор за поддршка на директорот
2. Сектор автобаза Автокоманда
3. Сектор автобаза Ѓорче Петров
4. Сектор за сообраќај
5. Сектор за финансиско работење
6. Сектор за правни и општи работи
7. Сектор за јавни набавки
8. Сектор за продажба

I. ОПШТ ДЕЛ

1. ДЕФИНИЦИЈА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Сметководствените политики се специфични принципи, основи, конвенции, правила и практики усвоени од страна на ЈСП СКОПЈЕ кои се имплементираат при подготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи.

2. ЦЕЛ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Целта на овие сметководствени политики е да подготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи биде усогласено со барањата на секој применлив Меѓународен сметководствен стандард (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), Толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ), Толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС).

За оние трансакции и настани каде што не постојат специфични барања, претпријатието ќе развие политики за да осигури дека финансиските извештаи обезбедуваат информации кои се:

а) релевантни за потребите за донесување на одлуки од страна на корисниците; и б) веродостојни во тоа дека:

- верно ги претставуваат резултатите и финансиската состојба на претпријатието;
- ја одразуваат економската суштина на настаните и трансакциите, а не само правната форма;
- се неутрални и ослободени од пристрасности;
- се засновани на принципот на претпазливост;
- се комплетни во сите материјални аспекти.

3. ПРАВНА РАМКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Правната рамка за донесување на сметководствените политики на претпријатието е определена од:

- законите и прописите донесени врз основа на законите кои ја регулираат материјата опфатена со сметководствените политики;
- Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), Толкувањата на Постојниот комитет за толкувања (ПКТ), кој во 2002 година е заменет со Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС); и
- интерните акти на претпријатието.

Согласно членот 7 од Законот за јавните претпријатија ("Сл. весник на Република Македонија" бр.38/96, исп. 9/97, 6/02, 40/03, 49/06, 22/07, 83/09 и 97/10) ЈСП СКОПЈЕ, како јавно претпријатие кое врши дејност од јавен интерес, сметководството, подготвувањето и поднесувањето на годишната сметка и финансиските извештаи го врши во согласност со Законот за трговските друштва и усвоените меѓународни сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување објавени во "Службен весник на Република Македонија".

Со одредбите содржани во членовите 469 до 490 од Законот за трговските друштва ("Службен весник на Република Македонија" бр.28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11 и 52/11) регулирана е материјата која го опфаќа водењето на сметководството, трговските книги, годишните сметки и финансиските извештаи, финансискиот резултат и распоредувањето на добивката кај трговците.

Согласно членот 469 став 2 од Законот за трговските друштва ЈСП СКОПЈЕ, има обврска да подготвува и да поднесува финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни сметководствени стандарди, објавени во "Службен весник на Република Македонија". Овие Меѓународни сметководствени стандарди се ажурираат на годишна основа за да бидат усогласени со тековните стандарди, онака како што се дополнети, изменети или усвоени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС).

Согласно Правилникот за водење на сметководството, донесен од Министерот за финансии (" Сл. весник на Република Македонија " бр.159/09 и 164/10) ЈСП СКОПЈЕ, своето сметководство треба го води во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, а тоа се Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), Толкувањата на Постојниот комитет за толкувања (ПКТ), Толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ) утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС).

Целта на имплементацијата на овие стандарди е да се обезбедат високо квалитетни, транспарентни и споредливи информации во финансиските извештаи и останатото финансиско известување за да им помогне на учесниците на различните пазари на капитал во светот и останатите корисници на информациите да донесат соодветни економски одлуки.

Пристапувајќи кон целосна имплементација на процесот на финансиско известување ЈСП СКОПЈЕ, истовремено пристапи и кон донесување на соодветни **сметководствени политики** како составен дел на тој процес. Во процесот на финансиско известување се вклучени **финансиските извештаи за општа намена** како и **финансиски и нефинансиски информации**, обезбедени надвор од финансиските извештаи кои што помагаат во толкувањето на целосниот сет на финансиски извештаи и кои ја подобруваат способноста на корисниците да донесат ефикасни економски одлуки.

Во продолжение дадени се прегледи на Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), Толкувањата на Постојниот комитет за толкувања (ПКТ) и Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ).

МЕЃУНАРОДНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ (МСС)

(објавени во " Службен весник на Република Македонија " бр.159/09 и 164/10)

Ред бр.	Број на МСС	ОПИС
1	2	3
1	МСС 1	ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
2	МСС 2	ЗАЛИХИ
3	МСС 7	ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ
4	МСС 8	СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ, ПРОМЕНИ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ГРЕШКИ
5	МСС 10	НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ
6	МСС 11	ДОГОВОРИ ЗА ИЗГРАДБА
7	МСС 12	ДАНОЦИ НА ДОБИВКА
8	МСС 16	НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА
9	МСС 17	НАЕМИ
10	МСС 18	ПРИХОДИ
11	МСС 19	КОРИСТИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ
12	МСС 20	СМЕТКОВОДСТВО ЗА ДРЖАВНИ ПОДДРШКИ И ОБЕЛОДЕНУВАЊЕ НА ДРЖАВНА ПОМОШ
13	МСС 21	ЕФЕКТИ ОД ПРОМЕНИ НА ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

14	МСС	23	ТРОШОЦИ ЗА ПОЗАЈМУВАЊЕ
15	МСС	24	ОБЕЛОДЕНУВАЊА ЗА ПОВРЗАНИ СТРАНИ
16	МСС	26	СМЕТКОВОДСТВО И ИЗВЕСТУВАЊЕ ОД СТРАНА НА ПЛАНОВИТЕ ЗА КОРИСТИ ПРИ ПЕНЗИОНИРАЊЕ
17	МСС	27	КОНСОЛИДИРАНИ И ПОСЕБНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
18	МСС	28	ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖЕНИ ЕНТИТЕТИ
19	МСС	29	ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ ВО ХИПЕРИНФЛАТОРНИ ЕКОНОМИИ
20	МСС	31	УЧЕСТВА ВО ЗАЕДНИЧКИ ВЛОЖУВАЊА
21	МСС	32	ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ: ПРЕЗЕНТИРАЊЕ
22	МСС	33	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА
23	МСС	34	МЕЃУПЕРИОДСКО ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ
24	МСС	36	ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ НА СРЕДСТВА
25	МСС	37	РЕЗЕРВИРАЊА, НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА
26	МСС	38	НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА
27	МСС	39	ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ: ПРИЗНАВАЊЕ И МЕРЕЊЕ
28	МСС	40	ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ
29	МСС	41	ЗЕМЈОДЕЛСТВО

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ (МСФИ)
 (објавени во “Службен весник на Република Македонија” бр.159/09 и 164/10)

Ред.б р.	Број на МСФИ	О П И С
1	2	3
1	МСФИ 1	ПРВИЧНО УСВОЈУВАЊЕ НА МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ
2	МСФИ 2	ПЛАЌАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА АКЦИИ
3	МСФИ 3	ДЕЛОВНИ КОМБИНАЦИИ
4	МСФИ 4	ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
5	МСФИ 5	НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА
6	МСФИ 6	ИСТРАЖУВАЊЕ ЗА И ВРЕДНУВАЊЕ НА МИНЕРАЛНИ РЕСУРСИ
7	МСФИ 7	ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ: ОБЕЛОДЕНУВАЊА
8	МСФИ 8	ОПЕРАТИВНИ СЕГМЕНТИ

Толкувања на Постојниот комитет за толкувања (ПКТ) (објавени во “Службен весник на Република Македонија” бр.159/09 и 164/10)

Ред. бр.	Број на ПКТ	О П И С	Повикува ње на МСС
1	2	3	4
1	ПКТ 7	Воведување на еврото	МСС-1;8;10; 21 и 27
2	ПКТ 10	Државна помош - нема специфична врска со оперативните активности	МСС – 8 и 20

3	ПКТ	12	Консолидација - ентитети со посебна намена	МСС-8;19;27; 32 и МСФИ 2
4	ПКТ	13	Заеднички контролирани ентитети – немонетарни придонеси од страна на учесници во заеднички вложувања	МСС-8; 16; 18 и 31
5	ПКТ	15	Оперативни наеми - стимуланси	МСС- 1;8 и 17
6	ПКТ	21	Даноци на добивка – надоместување на ревалоризирани средства кои не се амортизираат	МСС-8;12;16 и 40
7	ПКТ	25	Даноци на добивка – промени на даночниот статус на ентитетот или неговите акционери	МСС-1;8 и 12
8	ПКТ	27	Оценка на суштината на трансакциите со правна форма на наем	МСС-8;11;17; 18; 37; 39 и МСФИ 4
9	ПКТ	29	Аранжмани за концесија на услуги: Обелоденувања	МСС-1;16;17; 37;38и КТМФИ 12
10	ПКТ	31	Приходи – разменски трансакции кои вклучуваат услуги за рекламирање	МСС -8 и 18
11	ПКТ	32	Нематеријални средства – трошоци за веб страница	МСС-1;2;11; 16; 17;36; 38 и МСФИ 3

Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ)
 (објавени во “ Службен весник на Република Македонија “ бр.159/09 и 164/10)

Ред. бр.	Број	Толкување	О П И С	Повикување на МСС
1	2	3	4	
1	КТМФИ	1	Промени во постоечките обврски за престанок на работа, обновување и слични обврски	МСС-1; 8; 16; 23;36 и 37
2	КТМФИ	2	Акции на членовите во кооперативни елементи и слични инструменти	МСС – 32 и 39
3	КТМФИ	4	Определување дали аранжманот содржи наем	МСС-8; 16;1 7; 38 и КТМФИ 12
4	КТМФИ	5	Права на учества кои произлегуваат од фондови за престанок со работа, обновување и еколошка рехабилитација	МСС-8; 27;2 8; 31;37;39 и ПКТ 12

5	КТМФИ	6	Обврски кои произлегуваат од учество на специфичен пазар – отпад од електрична и електронска опрема	МСС – 8 и 37
6	КТМФИ	7	Примена на пристапот на повторно прикажување според МСС 29 Финансиско известување во хиперинфлаторни економии	МСС -12 и 29
7	КТМФИ	8	Делокруг на МСФИ 2	МСС-8 и МСФИ 2
8	КТМФИ	9	Повторна проценка на вградени деривативи	МСС–39; МСФИ 1 и МСФИ 3
9	КТМФИ	10	Меѓупериодско финансиско известување и обезвреднување	МСС – 34;36 и 39
10	КТМФИ	11	Трансакции со групни и сопствени акции	МСС -8;32 и МСФИ 2
11	КТМФИ	12	Аранжмани за концесија на услуги	МСФИ 1 и 7; МСС -8;11;16;17;18;20;23;32;36;37;38;39;КТМФИ4 и ПКТ29
12	КТМФИ	13	Програми за лојалност на купувачите	МСС–8;18 и 37
13	КТМФИ	14 МСС 19	Ограничување на средство за дефинирани користи, барања за минимално финансирање и нивното меѓусебно влијание	МСС – 1;8;19 и 37
14	КТМФИ	15	Договори за изградба на недвижен имот	МСС– 1;8,11;18;37; КТМФИ 12и13
15	КТМФИ	16	Хеџинзи на нето вложување во работење со странство	МСС - 8;21 и 39
16	КТМФИ	17	Распределба на непарични средства на сопственици	МСФИ – 3;5;7; МСС 1;10 и 27

4.КООРДИНАЦИЈА И КОНТРОЛА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Секој сектор , служба и одделение, односно секој извршител е должен да се придржува кон мерките и инструментите кои се во функција на остварување на целта на секоја посебна сметководствена политика. Воедно со ваквото придржување ќе придонесе кон постигнување на општата цел на сметководствените политики во однос на финансиското известување за екстерни цели.

При имплементацијата на секоја посебна сметководствена политика мора да постои координација и контрола на сите нивоа (хоринзонтална и вертикална хиерархија) помеѓу носителите и имплементаторите на сметководствените политики.

Креирањето и имплементација на сметководствените политики во голема мерка се зависни од информациониот систем којшто е релевантен за целите на финансиското известување. Бидејќи информациониот систем е составен од инфраструктура (физички и хардверски компоненти) , софтвер , луѓе, постапки и податоци , и истиот обемно ја користи информационата технологија (ИТ) потребно е истиот да се одржува на високо ниво и да одговори на потребите на работењето.

5.ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Овие сметководствените политики се применуваат при подготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи и се составен дел на финансиските извештаи.

Сметководствените политики се презентираат во белешките кон финансиските извештаи , при што треба да се опише следното :

- а)основите за мерење користени при подготвувањето на финансиските извештаи ; и
- б)секоја специфична сметководствена политика која е неопходна за правилно разбирање на финансиските извештаи.

6.РОКОВИ НА ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Овие сметководствени политики се применуваат од 01.01.2011 година

7.ПРОМЕНИ ВО СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Промените во сметководствените политики се вршат ако тоа го бара законот , или тело за поставување на сметководствени стандарди , односно доколку тие промени ќе резултираат во несоодветно презентирање на настаните и трансакциите во финансиските извештаи на претпријатието.

Промените се вршат на начин и во постапка како што е утврдена при донесувањето на овие сметководствени политики.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ

ПОСЕБНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

8. РАМКА ЗА ПОДГОТВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Подготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи се врши согласно **Рамката за подготвување и презентирање на финансиските извештаи** определена со законите и прописите донесени врз основа на законите, општо прифатените сметководствени принципи, сметководствената практика и сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија.

Финансиските извештаи се подготвуваат во согласност со сметководствениот модел кој е базиран на надоместливата набавна вредност и концептот за одржување на номиналниот финансиски капитал.

Делокругот на рамката за подготвување и презентирање на финансиските извештаи ги обработува: целта на финансиските извештаи, основните претпоставки, квалитативните карактеристики на финансиските извештаи, елементите на финансиските извештаи, признавање на елементите на финансиските извештаи, мерење на елементите на финансиските извештаи, концепт на капиталот и одржување на капиталот и корисници на финансиските извештаи.

8.1. Целта на финансиските извештаи

Целта на финансиските извештаи е да обезбедат информации во врска со финансиската состојба, резултатот и промените во финансиската состојба на претпријатието, кои се корисни за голем број на корисници при донесувањето на економските одлуки.

8.2. Основните претпоставки

Основни претпоставки за подготвување на финансиските извештаи се пресметковната основа во сметководството и претпоставката на континуитет на претпријатието.

8.2.1. Пресметковна основа

Јавното претпријатие ги подготвува своите финансиски извештаи, освен информациите за паричните текови, врз пресметковна основа (фактурирана реализација).

Според оваа основа, ефектите на трансакциите и другите настани се признаваат тогаш кога ќе настанат а не кога ќе бидат примени или платени пари или парични еквиваленти, и се евидентираат во сметководствената евиденција и се известуваат во финансиските извештаи за периодот на кој се однесуваат. При ова се применува принципот на спротивставување на приходите и расходите, односно расходите се признаваат во билансот на успехот врз основа на непосредно поврзување меѓу настанатите трошоци и заработувачката по поделните ставки на приходи.

Вака подготвените финансиски извештаи ги информираат корисниците не само за минатите трансакции кои опфаќаат плаќање и примање на пари, туку и за обврските за кои треба да се исплатат пари во иднина и за ресурсите кои претставуваат пари кои треба да бидат примени во иднина.

8.2.2. Континуитет

Финансиските извештаи на претпријатието се подготвуваат под претпоставка дека претпријатието претставува континуитет и дека ќе продолжи да работи во догледна иднина, односно претпријатието нема ниту намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

8.3 .Квалитативните карактеристики на финансиските извештаи

Секоја информација во финансиските извештаи за да биде корисна за корисниците треба да поседува квалитативни карактеристики. Основните квалитативни карактеристики на финансиските извештаи се: **разбирливост** , **релевантност** , **веродостојност** и **споредливост**.

Разбирливоста е суштински квалитет на информациите содржани во финансиските извештаи. Информациите треба да бидат лесно разбирливи за широк круг на корисници на финансиските извештаи под претпоставка да тие имаат разумно познавање за деловните и економските активности , за сметководството , како и желба да ги проучат информациите со разумно внимание.

Релевантност на информацијата значи да информацијата , покрај корисна , таа мора да биде релевантна за потребите за донесување одлуки од страна на корисниците. Релевантност на информацијата значи кога таа влијае врз економските одлуки на корисниците на тој начин што им помага да ги оценат минатите , сегашните или идните настани. Релевантноста на информацијата е под влијание на нејзината природа и нејзината **материјалност**. Информацијата е материјална доколку нејзиното испуштање или погрешно прикажување може да влијае врз економските одлуки на корисниците направени врз основа на финансиските извештаи.

Веродостојност на информацијата значи дека информацијата е ослободена од материјално погрешно прикажување и пристрасност. За да биде информацијата веродостојна таа мора **верно да ја претставува** трансакцијата или настанот чие што значење го претставува. За да информацијата верно ја претставува трансакцијата или настанот таа мора да ја одразува суштината и економската реалност, а не само правната форма. За да биде информацијата веродостојна таа мора да биде **неутрална** и **непристрасна**. Исто така информациите мора да бидат потполни во рамките на границите на материјалноста и трошоците. Во овој контекст би го спомнале и принципот на **претпазливост** при подготвување и презентирањето на финансиските извештаи.

Споредливост на информациите значи да корисниците на финансиските извештаи можат да ги споредуваат со претходните периоди и со финансиските извештаи на други претпријатија.

8.4 .Елементите на финансиските извештаи

Финансиските извештаи ги отсликуваат финансиските ефекти на трансакциите и другите настани на тој начин што ги групираат во поголеми групи во согласност со нивните економски карактеристики. Овие поголеми групи се нарекуваат **елементи на финансиските извештаи**. Елементите кои се директно поврзани со мерењето на финансиската состојба во билансот на состојбата се средствата , обврските и главнината. Елементите кои се директно поврзани со мерењето на успешноста во работењето во билансот на успехот се приходите и расходите.

Одделните елементи на финансиските извештаи се дефинираат на следниот начин :

Средство е ресурс контролиран од страна на претпријатието како резултат на минати настани и од кој се очекува прилив на идни економски користи за претпријатието.

Обврска е сегашна облигација на претпријатието која произлегува од минати настани , чие што подмирување се очекува да резултира во одлив на ресурси кои содржат економски користи од претпријатието.

Главнина е остаток на учеството во средствата на претпријатието по одземањето на сите негови обврски.

Приход е зголемување на економските користи во текот на сметководствениот период во вид на приливи или зголемување на средствата или намалување на обврските кои резултираат во зголемување на главнината, освен оние кои се однесуваат на придонесите од учесниците во главнината.

Расход е намалување на економските користи во текот на сметководствениот период во вид на одливи или намалување на средства или правење на обврска која резултира во намалување на главнината, освен оние кои се однесуваат на учесниците во главнината.

8.5 .Признавање на елементите на финансиските извештаи

Средството се признава во билансот на состојбата кога е веројатно дека идните економски користи ќе претставуваат тек на претпријатието и кога средството има трошок или вредност која може веродостојно да се измери.

Обврската се признава во билансот на состојбата кога е веројатно дека од подмирувањето на сегашната обврска ќе произлезе одлив на ресурси кои инкорпорираат економски користи и кога износот по кој ќе се изврши подмирувањето може да биде веродостојно измерен.

Приходот се признава во билансот на успехот кога се јавува зголемување на идните економски користи поврзано со зголемување на некое средство или намалување на некоја обврска која може веродостојно да се измери.

Расходот се признава во билансот на успехот кога се јавува намалување на идните економски користи поврзано со намалување на дадено средство или зголемување на дадена обврска кое може веродостојно да се измери.

8.6 .Мерење на елементите во финансиските извештаи

Мерењето претставува процес на определување на монетарни износи по кои елементите на финансиските извештаи треба да бидат признаени и прикажани во билансот на состојбата и билансот на успехот. Елементите на финансиските извештаи се мерат по следните основи : набавна вредност, тековен трошок, реализациона вредност и сегашна вредност.

8.7 .Концепт на капиталот и одржување на капиталот

Претпријатието се придржува кон финансискиот концепт на капиталот, кој подразбира да вложените парични средства или вложената куповна сила претставува синоним за нето средствата или главнината на претпријатието.

Од погоре наведеното произлегува концептот за одржување на финансискиот капитал.

8.8 .Корисници на финансиските извештаи

Корисници на финансиските извештаи се постојните и потенцијалните вложувачи, вработените, заимодавателите, добавувачите, купувачите, советот на Град Скопје, владата, државните институции и јавноста.

9.ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Презентирањето на финансиските извештаи е пропишано со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 1 : Презентирање на финансиските извештаи ;

како и ПКТ – 7 : Воведување на еврото ;

ПКТ – 15 : Оперативни наеми -стимуланси ;

ПКТ– 25 :Даноци на добивка – промени на даночниот статус на ентитетот или неговите акционери;

ПКТ – 29 : Аранжмани за концесија на услуги: Обелоденувања;

ПКТ – 32 : Нематеријални средства – трошоци за веб страница;

Целта на оваа сметководствена политика е да ги пропише основите за презентирање на финансиските извештаи за општа намена, со цел да се обезбеди споредливост со финансиските извештаи од претходните периоди на претпријатието и со финансиски извештаи на други претпријатија.

Целта на финансиските извештаи за општа намена е да се обезбедат информации за финаниската состојба, успешноста и паричните текови на претпријатието. Финансиските извештаи исто така ги покажуваат резултатите од раководење и управување со доверените средства. Воедно финансиските извештаи се подготвуваат со цел да дадат информации на интерните и екстерните корисници на финансиски извештаи како што се: вложувачите, вработените, заемодавателите, добавувачите, купувачите, банките, советот на Град Скопје, владата, државните институции и јавноста (инвеститорите и потенцијалните инвеститори).

За да се постигне оваа цел, финансиските извештаи обезбедуваат информации за : - средствата ;

- обврските ;
- главнината ;
- приходите и расходите, вклучувајќи ги и добивките и загубите ; и - паричните текови на претпријатието.

Органите на управување и раководење на претпријатието се одговорни за подготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи.

Финансиските извештаи се презентираат најмалку еднаш годишно.

Целосниот комплет на финансиски извештаи ги вклучува следните составни делови :

- Извештај за финансиската состојба на крајот на периодот – МСС
1.10.(а) (Биланс на состојба)

- Извештај за сеопфатна добивка за периодот – МСС
1.10.(б) (Биланс на успех)

- Извештај за промени во главнината за периодот – МСС
1.10.(в) (Извештај за промени во главнината)

- Извештај за паричните текови за периодот – МСС
1.10.(г) (Извештај за готовински тек)

- применети сметководствени политики и други објаснувачки белешки и извештаи / прегледи (Белешки, кои опфаќаат преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации – МСС 1.10.(д)).

Претпријатието треба да го почитува принципот на конзистентност на презентирањето, што подразбира презентирањето и класификацијата на ставките во финансиските извештаи треба да се одржува непроменето од период во период. Исто така претпријатието ги презентира споредбените информации во однос на претходниот период.

Секоја материјална ставка треба да биде посебно презентирана во финансиските извештаи. Нематеријалните износи треба да бидат сумирани со износи од слична природа или функција и не треба да бидат презентирани одвоено.

Средствата и обврските не треба да се пребиваат освен во случај кога пребивањето се бара или дозволува со некој друг меѓународен сметководствен стандард.

Состојбата и движењето на средствата , обврските , капиталот , приходите , расходите и резултатот од работењето се евидентираат на синтетичките сметки во сметковниот план пропишан со Правилникот за сметковниот план и содржината на одделните сметки во сметковниот план (“Службен весник на Република Македонија “бр.113/2006 и 127/2007). Согласно пропишаниот сметковен план за своите потреби друштвото подготвува и применува аналитички сметковен план.

Аналитичкиот сметковен план е составен дел на овие сметководствени политики и истиот е приложен како **прилог број 1**.

За секоја деловна година претпријатието подготвува финансиски извештаи. Како составни делови на финансиски извештаи се Биланс на состојбата (Извештај за финансиската состојба), Биланс на успех (Извештај за добивка или загуба), Извештај за останата сеопфатна добивка и Објаснувачки белешки (дополнителни информации кои не се прикажани во образецот Биланс на успехот и во образецот Биланс на состојбата), кои ги составува и доставува до надлежните институции согласно Правилникот за формата и содржината на годишната сметка (“ Службен весник на Република Македонија “ бр. 52/2011).

Обрасците Биланс на состојбата на ден_20_ година ; Биланс на успехот во периодот од_ до 20_ година ; Објаснувачки белешки; Извештај за промени во главнината за периодот заклучно со 31 Декември 20_година и Извештај за паричните текови за периодот заклучно со 31 Декември 20 година се составни делови на овие сметководствени политики , и истите се приложени како **прилог број 2**.

Според барањата на Меѓународниот сметководствен стандард МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи , во составните делови на финансиските извештаи како минимум треба да бидат вклучени ставки кои ги претставуваат следните износи :

Во Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојбата)

Како минимум, во рамките на билансот на состојба треба да бидат вклучени ставки кои ги претставуваат следните износи :

- недвижности, постројки и опрема ;
- вложувања во недвижности;
- нематеријални средства ;
- финансиски средства ;
- вложувања прикажани според методата на главнина ; - залихи ;
- побарувања од купувачите и други побарувања ;
- пари и парични еквиваленти ;
- обврски спрема добавувачите и други обврски ;
- даночни обврски и даночни средства ;
- одложени даночни обврски и одложени даночни средства;
- резервирања ;
- нетековни обврски кои носат камата ; - издаден капитал и резерви.

Во Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успехот)

Како минимум, во рамките на билансот на успех треба да бидат вклучени ставки кои ќе ги презентираат следните износи :

- приходи ;
- резултатите од оперативните активности ;
- финансиски трошоци ;
- учество на добивката и загубата на придружените претпријатија и заедничките вложувања, евидентирани според методот на главнина ;
- даночни расходи ;

- добивки или загуби од редовни активности ;
- вонредни ставки ;
- нето добивка или загуба за период.

Како минимум во рамките на извештајот за сеопфатна добивка треба да бидат вклучени ставки кои ќе ги презентираат следните износи :

- добивка или загуба за периодот;
- останата сеопфатна добивка / загуба во периодот која што не се прикажува во Билансот на успехот (пред оданочување), која ги вклучува:
- а) промените на ревалоризациската резерва (вишок) согласно на МСС 16 и 38;
 - б) добивки или загуби настанати со дополнително вреднување на финансиските средства расположиви за продажба согласно на МСС 39;
 - в) актуарски добивки или загуби на дефинирани планови за користи признаени согласно МСС 19; г) добивки или загуби кои произлегуваат од преведување на финансиските извештаи што се однесуваат на работењето во странство според МСС 21;
 - д) ефективниот дел на добивките или загубите од хеџинг инструменти за хеџирање на паричните текови согласно МСС 39;
 - ѓ) данок на добивка на останатата сеопфатна добивка за периодот; е) нето останата сеопфатна добивка / загуба за периодот;
 - ж) сеопфатна добивка или загуба за периодот;

Во Извештајот за промени во главнината

Како минимум, во рамките на Извештајот за промените во главнината треба да бидат вклучени ставки кои ќе ги презентираат следните износи :

- нето добивка или загуба за период ;
- секоја ставка на приход и расход , добивка или загуба кои се признаени директно во главнината и вкупниот износ на овие ставки ;
- кумулативниот ефект на промените на сметководствените политики и исправките на основните грешки кои се третираат во основните третмани во МСС 8.
- капиталните трансакции со сопствениците и распределбата на капиталот на сопствениците ;
- салдото на акумулираната добивка или загуба на почетокот на периодот и на датумот на билансот на состојбата и промените за периодот ;
- усогласување помеѓу сметководствената вредност на секоја класа на сопственичкиот капитал , премија на акции и секоја резерва на почетокот и на крајот на периодот , одвоено обелоденувајќи го секое движење.

Во Извештајот за паричните текови за периодот

Како минимум, во рамките на Извештајот за паричните текови треба да бидат вклучени ставки кои ќе ги презентираат износите од следните активности :

- **парични текови од оперативни (деловни) активности :**
 - парични примања од продажба на производи и давање на услуги;
 - парични примања од тантиеми , надоместци , провизии и други надоместоци;
 - парични исплати на добавувачи за стоки и услуги;
 - парични исплати на и во име на вработените;
 - парични примања и исплати за премии и побарувања , ануитети и други полиси;
 - парични исплати или рефундирања на данок на добивка; -парични примања и исплати според договори;
- **парични текови од вложувачки (инвестициони) активности :**

- парични исплати за стекнување на недвижности , постројки и опрема;
- парични наплати од продажба на недвижности , постројки и опрема;
- парични исплати за стекнување на сопственички или должнички инструменти ;
- парични аванси и заеми дадени на други странки;
- парични наплати од отплата на аванси и заеми дадени на други странки;
- парични исплати за фјучерс договори , термински договори , договори со опција и договори за компензација;
- парични наплати од фјучерс договори , термински договори , договори со опција и договори за компензација;

- парични текови од финансиски активности:

- парични приливи од издавање на акции и други сопственички хартии о д вредност;
- парични исплати на сопствениците за стекнување или за откупување на капиталот на друштвото ;
- парични наплати од издавање на необезбедени обврзници , заеми , меници , обврзници , хипотеки и други позајмувања;
- парични отплати на позајмени износи ;
- парични исплати од страна на наемателот за намалување на неподмирените обврски кои се однесуваат на финансиски наем.

Белешки кон финансиските извештаи согласно МСС 1

Во рамките на Белешките кон финансиските извештаи претпријатието треба да презентира информации кои не се прикажани на друго место во финансиските извештаи, за да им помогне на корисниците да ги разберат финансиските извештаи, како и да ги споредуваат со финансиските извештаи на други претпријатија / друштва :

- општи информации за претпријатието;
- основи за подготовка на финансиските извештаи;
- преглед на значајни сметководствени политики;
- користени проценки;
- промена на сметководствените политики и корекции на грешки;
- управување со ризик (кредитен ризик, пазарен ризик, ризик на ликвидност);
- други објаснувачки белешки (долгорочни нематеријални и материјални средства, залихи, побарувања од купувачи, парични средства, основна главнина, долгорочни обврски, краткорочни обврски, приходи од продажба, останати приходи, расходи, останати расходи, одложено плаќање на трошоците и приходите на идниот период, вонбилансни записи).

10.ЗАЛИХИ

Сметководствениот третман на залихите е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 2 :Залихи ; како и

ПКТ - 32 :Нематеријални средства – трошоци за веб страница.

Целта на сметководствената политика за залихите е да го пропише сметководствениот третман на залихите според системот на набавна вредност.Примарно прашање во сметководствениот третман на залихите е износот кој треба да се признае како средство кое понатаму треба да се води во евиденцијата се додека не бидат признаени поврзаните приходи. Со оваа сметководствена политика се опфаќа определувањето на набавната вредност и нејзиното последователно признавање како расход , вклучувајќи го и намалувањето на износот на залихите до

нето реализационата вредност. Исто така се дава и упатство за трошочните формули кои се користат за вреднување на залихите.

Оваа сметководствена политика се применува на следните залихи : сировини и материјали на залиха ; сировини и материјали на пат ; сировини и материјали во доработка , обработка и манипулација ; резервни делови на залиха ; ситен инвентар на залиха ; ситен инвентар во употреба ; амбалажа и автогуми на залиха ; амбалажа и автогуми во употреба ; стоки на залиха ; стоки во туѓ склад ; стоки на пат ; стоки во продавница ; стоки во доработка , обработка и манипулација.

Дефиниции

Залихите се средства :

а)кои се чуваат за продажба во редовниот тек на работењето

; б)во процесот на производство наменето за ваква продажба

;

в)во вид на сировини или помошни материјали кои ќе бидат потрошени во процесот на производството или во давањето на услуги ;

Набавна вредност на залихите е износот на платените пари или паричните еквиваленти или објективната вредност на друг надоместок даден за стекнување на залихите во времето на нивното стекнување.

Нето реализациона вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето намалена за проценетите трошоци за довршување и проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата.

Мерење на залихите

Залихите се мерат според пониската вредност од набавната вредност и нето реализационата вредност

Набавна вредност на залихите

Набавната вредност на залихите ги опфаќа сите трошоци за набавка , трошоците за конверзија и други трошоци кои се направени за доведување на залихите во нивната сегашна локација и состојба.

Трошоците за набавка на залихите ги опфаќаат набавната цена , увозните давачки и другите даноци (освен оние даноци кои можат да се повратат од даночните власти), како и трошоците за превоз , манипулативните и другите трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на готовите производи , материјалите и услугите.Трговските попусти , рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдувањето на трошоците за набавка.

Во трошоците за набавка можат да се вклучат и курсните разлики кои произлегуваат директно од стекнувањето на залихите фактурирани во странска валута , и тоа оние курсни разлики кои резултираат од големи девалвации и намалување на вредноста на валутата за кои не постојат практични средства за заштита од ризиците, и кои влијаат врз обврските кои не можат да бидат подмирени.

Трошоци за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство , како на пример директниот труд.

Другите трошоци се вклучуваат во набавната вредност на залихите само до степенот до кој биле направени при доведувањето на залихите во нивната локација и состојба.Во ови трошоци можат да се вклучат непроизводствени општи трошоци или трошоци за дизајнирање на производи за посебни купувачи.

Трошоци кои се исклучуваат од набавната вредност на залихите и се признават како расходи на периодот во кој се направени се :

-невообичаени износи на растур на материјали , труд или други производствени трошоци ;

-трошоци за складирање , освен доколку овие трошоци се потребни во процесот на производството пред понатамошна фаза на производство;

-административни општи трошоци кои не придонесуваат за доведување на залхите во нивната сегашна локација и состојба ; и -трошоци за продажба.

Основен третман

Набавната вредност на залихите се определува користејќи ја трошочната формула прв влезен – прв излезен (ФИ - ФО метода) или трошочната формула за пондериран просек.

Признавање како расход

Кога залихите се употребени или продадени , сметководствената вредност на тие залихи се признава како расход во периодот во којшто е признаен поврзаниот приход. Износот на сите намалувања на вредноста на залихите на нето реализациона вредност и сите загуби на залихите се признаваат како расход во периодот во кој се случува намалувањето на вредноста или загубата. Износот на сите анулирање на намалувањата на вредноста на залихите , кои произлегуваат од зголемување на нето реализационата вредност се признаваат како намалување на износот на залихите признаен како расход во периодот во кој се случува анулирањето.

Согласно Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата, односно отпис на вредноста на нематеријалните и материјалните средства и за номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки (Сл.весник на РМ бр.64/02, 98/02 и 10/08) во ситен инвентар се распоредуваат средствата чиј поединечен трошок на набавка е помал од 300,00 ЕВРА и корисниот век на употреба е пократок од една година.

Ситниот инвентар , амбалажата и автогумите кога се ставаат во употреба се отпишуваат со калкулативна стапка од 100 %.

Обелоденување

Во врска со залихите , претпријатието во финансиските извештаи ќе го обелодени следното :

- 1.Сметководствените политики усвоени за мерење на залихите, вклучувајќи ја и применуваната трошочна формула;
- 2.Вкупната сметководствена вредност на залихите и сметководствената вредност на класификациите кои се соодветни за претпријатието;
- 3.Сметководствената вредност на залихите евидентирани според нето реализациона вредност;
- 4.Износот на сите анулирања на намалувањата на вредноста кој е признаен како приход во периодот ;
- 5.Околностите или настаните кои резултирале во анулирање на намалувањата на вредноста на залихите; и
- 6.Сметководствената вредност на залихите заложи како обезбедување за обврските.
- 7.Во финансиските извештаи треба да се обелодени :
 - набавната вредност на залихите произлезени како расход во текот на периодот ; или - оперативните трошоци , кои се однесуваат на приходите, признаени како расход во текот на периодот, групирани според нивната природа.

11. СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ, ПРОМЕНИ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ГРЕШКИ

Сметководствениот третман на промените во сметководствените политики , во сметководствените проценки и основните грешки е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 8 :Сметководствени политики, промени на сметководствени проценки и грешки; како и ПКТ - 7 : Воведување на еврото;

ПКТ - 10: Државна помош-нема специфична врска со оперативните активности; ПКТ - 12: Консолидација – ентитети со посебна намена;
ПКТ - 13: Заеднички контролирани ентитети-немонетарни придонеси од страна на учесници во заеднички вложувања;
ПКТ- 15: Оперативни наеми – стимуланси;
ПКТ-21:Даноци на добивка-надоместување на ревалоризирани средства кои не се амортизираат;
ПКТ-25:Даноци на добивка–промени на даночниот статус на ентитетот или неговите акционери;
ПКТ-27: Оценка на суштината на трансакциите со правна форма на наем; и
ПКТ- 31: Приходи – разменски трансакции кои вклучуваат услуги за рекламирање;

Дефиниции

Сметководствени политики се специфични принципи, основи, конвенции, правила и практики кои ги применува претпријатието при подготвување и презентирање на финансиските извештаи.

Промена на сметководствена проценка е исправка на сметководствената вредност на средството или обврската, или на износот на потрошокот на средството како резултат на очекувани идни користи и обврски поврзани со средствата и обврските, и истите не претставуваат исправка на грешки.

Материјални испуштања или погрешни прикажувања на ставки се материјални доколку тие би можеле, индивидуално или заедно, да влијаат на економските одлуки кои ги донесуваат корисниците врз основа на финансиските извештаи.

Основни грешки се грешки откриени во тековниот период кои што се од такво значење што повеќе неможе да се смета дека финансиските извештаи за еден или повеќе претходни периоди биле веродостојни на датумот на нивното издавање.

Грешки од изминатиот период се пропусти од и грешки во финансиските извештаи на претпријатието за еден или повеќе претходни периоди настанати поради недостатокот од користење, или погрешно користење, на веродостојни информации кои биле на располагање или би се обезбедиле и примениле за тие периоди.

Ретроактивна примена е примена на новата сметководствена политика на трансакции, останати настани и услови, како истата отсекогаш да била применувана.

Ретроактивно повторно прикажување е исправка на признавањето, мерењето и обелоденувањето на износите на елементите на финансиските извештаи како да грешката од претходните периоди никогаш не настанала.

Непрактично е примената на некое барање за да се корегира грешка доколку ефектите од примената не можат да се утврдат или бараат проценки на намерите на раководството во тој период или бараат значителни проценки на износи и не е возможно објективно да се разграничат информациите во врска со тие проценки.

Основни грешки

Грешките во подготвувањето на финансиските извештаи за еден или повеќе поранешни периоди можат да бидат откриени во тековниот период. Грешките можат да настанат како резултат на математички грешки, грешки во примената на сметководствените политики, погрешно толкување на факти, поради измама или превиди.

Доколку некои грешки имаат толку значајно влијание врз финансиските извештаи, така да за тие финансиски извештаи не може да се тврди дека се веродостојни на датумот на нивното издавање, тогаш тие грешки се нарекуваат основни грешки.

Според основниот третман , износот на исправка на основна грешка која се однесува на претходни периоди треба да биде известен преку корегирање на почетното салдо на задржаната добивка. Споредбените информации треба да бидат повторно искажани , освен доколку не е можно да се направи тоа.

Претпријатието треба да обелодени следното :

- природата на основната грешка ;
- износот на исправката за тековниот период и за секој презентирани претходен период ;
- износот на исправката кој се однесува на периодот пред оние кои се вклучени во споредбените информации ; и
- фактот дека споредбените информации се повторно искажани или дека не е можно да се направи тоа.

Промени во сметководствените политики

Промена во сметководствената политика треба да биде направена само ако тоа го бара законот , или тело за поставување на сметководствени стандарди , или доколку промената резултира во посоодветно презентирање на настаните или трансакциите во финансиските извештаи на друштвото.

12.НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Сметководствениот третман на настаните по периодот на известување е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард : МСС - 10 :Настани по периодот на известување; како и ПКТ - 7: Воведување на еврото;

Дефиниции

Настани по периодот на известување се оние настани , поволни и неповолни , кои се случуваат помеѓу крајот на периодот на известување и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање. Можат да се идентификуваат два вида на настани :

- оние настани кои обезбедуваат доказ за условите кои постоеле **на крајот од периодот на известување** (настани по крајот на периодот на известување за кои се врши исправка); и
- оние настани кои укажуваат на услови кои се појавиле **после крајот од периодот на известување** (настани по крајот на периодот на известување за кои **не се врши исправка**).

Настани по периодот на известување ги вклучуваат сите настани до датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање, дури и доколку овие настани се случуваат по јавното објавување на добивката или други одбрани финансиски информации.

Корективни настани по периодот на известување

Настани кои се случиле по периодот на известување за кои се бара корегирање на износите признаени во финансиските извештаи се следни : -разрешување на судски спор по периодот на известување ;

- добивање на информација дека некое средство било оштетено по периодот на известување; - утврдување на набавната вредност на купените средства по периодот на известување, или на приливите од продадените средства пред крајот на периодот на известување;
- утврдувањето на износот на плаќањата за учество во добивката или за бонуси, по периодот на известување;
- откривање на измама или грешки кои покажуваат дека финансиските извештаи биле неточни.

Некорективни настани по периодот на известување

Настани кои се случиле по периодот на известување за кои не се бара корегирање во финансиските извештаи се следни :

-намалување на пазарната вредност на вложувањата помеѓу периодот на известување и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање.

13.ДАНОЦИ НА ДОБИВКА

Сметководствениот третман на даноците на добивка е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС – 12 : Даноци на добивка , како и

ПКТ – 21 : Даноци на добивка – надоместување на ревалоризирани средства кои не се амортизираат ;

ПКТ – 25 : Даноци на добивка – промени на даночниот статус на ентитетот или неговите основачи.

-Законот за данокот на добивка (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 39/2006, 160/2007, 159/2008, 85/2010 и 47/2011);

-Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.92/2001 , 51/2002 , 54/2003 , 56/2003, 101/2006, 58/2007, 21/2008, 24/2009 и 150/2009).

Дефиниции

Сметководствена добивка е нето добивка или загуба за периодот пред одбивање на даночниот расход.

Оданочива добивка (даночна загуба) е добивка (загуба) за периодот , утврдена во согласност со правилата утврдени од даночните власти , според кои се плаќаат (надоместуваат) даноците на добивка.

Даночен расход (даночен приход) е збиен износ вклучен во утврдувањето на нето добивката или загубата за периодот во врска со тековниот данок и одложениот данок.

Тековен данок е износ на (надоместливата) обврска за даноци на добивка во врска со оданочивата добивка (даночна загуба) за периодот.

Одложени даночни обврски се износи на даноци на добивка кои треба да се платат во идните периоди во врска со оданочивите времении разлики.

Одложени даночни средства се износи на даноци на добивка кои треба да се надоместат во идните периоди во врска со :

-одбитни временски разлики;

-пренесени неискористени даночни загуби ; и -пренесени неискористени даночни кредити.

Времени разлики се разлики помеѓу сметководствената вредност на средството или обврската во билансот на состојбата и неговата даночна основица. Времените разлики можат да бидат:

- оданочиви времени разлики , се времени разлики кои ќе резултираат во оданочиви износи при утврдување на оданочивата добивка (даночна загуба) за идните периоди кога сметководствената вредност на средствата или обврската ќе се надомести или подмири ;
- одбитни времени разлики , се времени разлики кои ќе резултираат во износи кои се одбиваат при утврдување на оданочивата добивка (даночна загуба) за идните периоди кога сметководствената вредност на средството или обврската ќе се надомести или подмири.

Даночна основица на средство или обврска е износот кој се припишува на тоа средство или обврска за даночни цели.

Како даночен обврзник претпријатието го утврдува и плаќа данокот на добивка , како и аконтациите на данокот на добивка согласно Законот за данокот на добивка (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.80/93 , 33/95 , 43/95 , 71/96 , 5/97 , 28/98 , 11/2001 , 2/2002 , 44/2002 , 51/2003 , 120/2005 , 139/2006 , 160/2007 , 159/2008 , 85/2010 и 47/2011); и Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.92/2001 , 51/2002 , 54/2003 , 56/2003 и 101/2006 , 58/2007 , 21/2008 , 24/2009 и 150/2009).

Даночниот биланс е составен дел на овие сметководствени политики и истиот е приложен како **прилог број 3.**

14. НЕДВИЖНОСТИ , ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Сметководствениот третман и обелоденувањето на недвижностите , постројките и опремата е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 16 :Недвижности , постројки и опрема ; како и

ПКТ - 13 :Заеднички контролирани ентитети-немонетарни придонеси од страна на учесници во заеднички вложувања;

ПКТ-21:Даноци на добивка-надоместување на ревалоризирани средства кои не се амортизирани;

ПКТ- 29: Аранжмани за концесија на услуги: Обелоденувања: и ПКТ- 32: Нематеријални средства- трошоци за веб страница;

Целта на сметководствената политика за недвижности , постројки и опрема е да го пропише сметководствениот третман за недвижностите , постројките и опремата, така што корисниците на финансиските извештаи ќе можат да ги разликуваат информациите за вложувањето на претпријатието во неговите недвижности, постројки и опрема и промените во таквото вложување. Примарни прашања во сметководството за недвижности, постројки и опрема се временскиот распоред на признавањето на средствата, определувањето на нивните сметководствени вредности и расходите за амортизација (депрецијација) кои треба да бидат признаени во врска со нив.

Во групата на недвижност , постројка и опрема спаѓаат :

- земјиште ;
- земјиште и градежни објекти;
- моторни возила ;
- машини, алати и уреди ;
- мебел и инвентар ;
- канцелариска опрема; и
- останата неспомната опрема;

Дефиниции

При сметководствениот третман на недвижностите , постројките и опремата се користат следните термини со нивните специфични значења :

Недвижности , постројки и опрема се материјални средства кои претпријатието ги чува за користење во производството или обезбедувањето на производи или услуги, за изнајмување на други или за административни цели ; и се очекува да бидат користени во текот на повеќе од еден период.

Амортизација (депрецијација)е систематска распределба на амортизирачкиот износ на средството во рамките на неговиот корисен век на употреба.

Амортизирачки износ е набавната вредност на средството, или друг износ кој е замена за набавната вредност во финансиските извештаи; намалена за остатокот на вредноста на средството.

Корисен век на употреба е :

- а) временскиот период во рамките на којшто се очекува претпријатието да го користи средството ; или
- б) бројот на производствени или слични единици кои се очекува претпријатието да ги добие од средството.

Набавна вредност е износот на платени пари или парични еквиваленти или објективната вредност на друг надоместок даден за стекнување на средството во времето на неговото стекнување или изградба.

Остаток на вредноста е нето износот кој претпријатието очекува да го добие за средството на крајот на неговиот корисен век на употреба по одземање на очекуваните трошоци за отуѓување.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето помеѓу страни доволно инволвирани и спремни своеволно да ја прифатат трансакцијата.

Загуба поради обезвреднување е износот за којшто сметководствената вредност на едно средство го надминува неговиот надоместлив износ.

Сметководствена вредност е износот според кој средството е признаено во билансот на состојба по одземањето на неговата акумулирана амортизација и акумулираните загуби поради неговото оштетување.

Признавање на недвижностите , постројките и опремата

Признавањето на ставката на недвижности , постројки и опрема се врши кога таа ставка ги задоволува :

- дефиницијата на недвижности , постројки и опрема ; и
- критериумите за признавање на недвижностите , постројките и опремата .

Недвижноста , постројката и опремата треба да се признае само доколку е веројатно дека идните економски користи поврзани со тоа средство ќе претставуваат прилив на претпријатието и набавната вредност на тоа средство може веродостојно да се измери.

Мерење на недвижностите , постројките и опремата

Ставката од недвижноста , постројката и опремата која се квалификува за признавање како средство првично се мери според нејзината набавна вредност

Набавната вредност на дадена ставка од недвижноста , постројката и опремата е составена од нејзината набавна цена , увозните давачки и даноците (освен оние даноци кои можат да се повратат од даночните власти) , како и сите трошоци кои директно можат да се припишат на доведувањето на средството во работна состојба за неговата наменета употреба.Трговските попусти , рабатите и другите слични ставки се одбиваат при добивањето на набавната цена.

Мерење по почетното признавање

Основен третман

По почетното признавање како средство, определена ставка на недвижност , постројка и опрема треба да се евидентира според нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

Обелоденување за недвижностите , постројките и опремата

Во финансиските извештаи за секоја група недвижности , постројки и опрема претпријатието треба да обелодени :

- 1.Основата за мерење користена при определувањето на бруто сметководствената вредност. Кога се користени повеќе од една основа , треба да се обелодени бруто сметководствената вредност за таа основа во секоја категорија ;
- 2.Користените методи за амортизација (депрецијација) ;
- 3.Користените корисни векови на употреба или користената амортизациона стапка ;
- 4.Бруто сметководствената вредност и акумулираната амортизација (собрана со акумулираните загуби поради обезвреднување) на почетокот и на крајот на периодот.
- 5.Усогласување на сметководствената вредност на почетокот и на крајот на периодот, покажувајќи :
 - нови набавки ;
 - оттуѓувањата ;
 - стекнувањата (прибавувања) преку деловни спојувања ;
 - зголемувања или намалувања во текот на периодот кои произлегуваат од ревалоризациите и од загубите поради обезвреднување признаени или анулирани директно во главнината ;
 - загубите поради обезвреднување признаени во билансот на успех за време на периодот ;
 - загубите поради обезвреднување анулирани во билансот на успех за време на периодот ;
 - амортизацијата (депрецијацијата) ;
 - нето курсните разлики кои произлегуваат од преведувањето на финансиските извештаи на странски ентитети ; -други промени.
- 6.Во финансиските извештаи исто така треба да се обелодени :
 - постоењето и износите на ограничувањата на сопственоста , како и недвижности , постројки и опрема кои се заложени како обезбедување на обврски ;
 - сметководствената политика за проценетите трошоци за обновување на локацијата на ставки на недвижности , постројки и опрема ;
 - износ на издатоците за недвижности , постројки и опрема во текот на изградбата ; -износ на обврзувањата за стекнување на недвижности , постројки и опрема.
- 7.Кога ставките на недвижностите, постројките и опремата се искажуваат според ревалоризирани износи треба да се обелодени следново:
 - основата користена за ревалоризација на средствата;
 - датум кога ревалоризацијата стапува во сила ;
 - дали бил вклучен независен проценител ;
 - природата на користените показатели кои биле користени за определување на трошоците за замена;
 - сметководствената вредност на секоја група на недвижности, постројки, и опрема кои биле вклучени во финансиските извештаи доколку средствата биле евидентирани според основниот третманот ; и

-ревалоризациониот вишок , покажувајќи го движењето за периодот и сите ограничувања на распределбата на салдото на основачите.

8. Корисниците на финансиските извештаи за своите потреби, исто така, ги сметаат како релевантни следниви информации:

-сметководствената вредност на времено неискористените недвижности , постројки и опрема; -бруто сметководствената вредност на сите целосно амортизирани недвижности, постројки и опрема кои сеуште се во употреба ; и

-сметководствената вредност на недвижностите , постројките и опремата кои се повлечни од активна употреба и се чуваат за оттуѓување ; и

-кога се користи трошочен модел , објективната вредност на недвижностите, постројките и опремата кога таа материјално се разликува од сметководствената вредност.

Согласно Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата, односно отпис на вредноста на нематеријалните и материјалните средства и за номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки (Сл.весник на РМ бр.64/02, 98/02 и 10/08), средствата чиј поединечен трошок на набавка е поголем од 300,00 ЕВРА и корисниот век на употреба е подолг од една година се распоредуваат во недвижности , постројки и опрема.

Амортизацијата , односно отписот на вредноста на средствата се врши со праволиниска метода (непроменливи трошоци за амортизација за време на корисниот век на употребата на средствата) со примена на годишните амортизациони стапки утврдени со Номенклатурата на средствата за амортизација (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.64/2002 , 98/2002 и10/2008), и истите се дадени во продолжение :

Назив на средствата по амортизациони групи		Годишна стапка
1	ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ	
1.1	Градежни објекти на високоградба и нискоградба од армирано бетонска и метална конструкција (згради , мостови , тунели , надвозници , нафтоводи , гасоводи , водоводи и далеководи) , како и градежни објекти кои се сметаат за самостојни градежни објекти	2,5
1.2	Градежни објекти на нискоградба со горен строј (горен строј на патишта и пруги , брани , насипи , прегради и слично)	3
1.3	Градежни објекти на високоградба и нискоградба од дрвена конструкција	5
1.4	Останати неспомнати градежни објекти	10
2	ОПРЕМА	
2.1	Опрема за производство и преработка , дистрибуција на нафта , гас , електрична и топлотна енергија , опрема за водовод и комунални услуги и бродови	5
2.2	Погонски и деловен инвентар (машини , алати , транспортни средства и уреди) , авиони и други превозни средства и опрема во воздушниот сообраќај	10
2.3	Мебел и деловен инвентар во трговија , угостителство и туризам , опрема за рии затоплување , вентилација и за одржување на канцелариски и други просто , канцелариски и друг мебел , како и друга опрема за вршење на канцелариски работи	20

2.4	Компјутерска опрема со софтвер , телекомуникациска опрема , патнички моторни возила , возила на моторен погон и приклучни уреди	25
2.5	Останата неспомната опрема	10
3	ОВОШТАРНИЦИ , ЛОЗЈА , ХМЕЛНИЦИ И ДРУГИ ПОВЕЌЕГОДИШНИ НАСАДИ	10
4	ОСНОВНО СТАДО	20
5	ДОЛГОРОЧНИ НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	20
6	ОСТАНАТИ НЕСПОМНАТИ ДОЛГОРОЧНИ СРЕДСТВА	10

15.ПРИХОДИ

Сметководствениот третман на приходите е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :
 МСС - 18 : Приходи ; како и
 ПКТ - 13 : Заеднички контролирани ентитети-немонетарни придонеси од страна на учесници во заеднички вложувања;
 ПКТ - 27 : Оценка на суштината на трансакциите со правна форма на наем ;
 ПКТ – 31 : Приходи – разменски трансакции кои вклучуваат услуги за рекламирање;

Интерни акти на претпријатието

Ценовник за превоз на патници со автобусите во градскиот и меѓуопштинскиот (приградскиот) сообраќај во град Скопје (број 02 – 1410/5 од 27.10.2010 година , кој подоцна е изменет и дополнет);
 Ценовник за превоз на патници со жичницата (број 02-851/6 од 01.06.2011 година); Ценовник за работен норма час за ремонтно-сервисни услуги (број 021221/6 од 27.08.2010 година);
 Ценовник за закуп на рекламни површини (број 02-350/6-1 од 24.02.2011 година, кој подоцна е изменет и дополнет);

Дефиниции

Приход е зголемување на економските користи во текот на сметководствениот период од редовните активности на претпријатието, во форма на бруто приливи или зголемување на средства или намалување на обврски кои резултираат со зголемување на главнината, освен оние зголемувања кои се однесуваат на вложувања од учесниците во главнината.

Од приходот се исклучуваат износите кои се наплатени во име на трети лица како што се даноците на продажбата, даноците на производите и услугите и данокот на додадена вредност.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето , или обврската подмирена , помеѓу запознаени , спремни странки да ја прифатат трансакцијата. Приходите произлегуваат од следните трансакции и настани : продажба на производи ; давање на услуги ; користење на средствата на претпријатието од страна на други со што се заработува камата .

Видот на услугата и цената на секоја услуга е определена со Ценовникот на основните и останатите услуги.

Основни превозни услуги ги вклучуваат следните услуги :

- превоз на патници на градски и приградски линии во Градот Скопје, по однапред утврден возен ред;
- посебен линиски превоз на патници;
- превоз на лица со посебни потреби;
- слободен превоз на патници во домашниот и меѓународен превоз;
- превоз на патници со жичница од и до Средно Водно-Милениумски крст ;

Останати услуги :

- производство на каросерии за моторни возила, приколки и полуприколки;
- одржување и поправка на моторни возила;
- обработка на податоци, хостирање и слични дејности;
- издавање и управување со сопствен недвижен и движен имот со надомест или врз база на договор;
- правни работи,
- сметководствени работи;
- издавање на рекламен простор под закуп;
- угостителски услуги на интерното бифе;
- овластен сервисер за следните типови на возила – МАН, РАБА-МАН, МЕРЦЕДЕС, ФАП, ИВЕКО, Минибуси, автобуси од програмата на ЛАЗ;

Признавање на приходите

Приходот од продажба на производи се признава кога се исполнети сите од следните услови :

- претпријатието му ги пренело на купувачот значајните ризици и награди од сопственоста на производите ;
- претпријатието не задржува ниту континуирана раководна инволвираност до степенот кој вообичаено се поврзува со сопственоста , ниту пак ефективна контрола над продадените производи;
- износот на приходот може веродостојно да се измери ;
- веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за претпријатието ; и
- трошоците кои се направени или треба да бидат направени во врска со трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Приходот од давање на услуга се признава со повикување на степенот на довршеност на трансакцијата на датумот на билансот на состојбата.

Резултатот на трансакцијата може веродостојно да се процени кога се исполнети сите од следните услови :

- износот на приходот може веродостојно да се измери ;
- веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за претпријатието ;
- степенот на довршеност на трансакцијата на датумот на билансот на состојбата може веродостојно да се измери ; и
- трошоците направени за трансакцијата и трошоците за довршување на трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Приходот од каматата се признава на временски пропорционална основа којашто го зема предвид ефективниот принос на средството .

Мерење на приходите

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува.

Обелоденување во врска со приходите

Претпријатието треба да ги обелодени:

- усвоените сметководствени политики за признавање на приходите, вклучувајќи ги и усвоените методи за определување на степенот на довршеност на трансакциите кои вклучуваат давање на услуги ;
- износот на секоја значајна категорија на приходи признаени во текот на периодот, вклучувајќи ги и приходите кои произлегуваат од :

-продажба на производи;
-давање на услуги;
-камати;
-износот на приходот кој произлегува од размена на производи или услуги вклучен во секоја значајна категорија на приходи.

16.КОРИСТИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Сметководствениот третман на користите за вработените се пропишани со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 19 : Користи за вработените ; и

ПКТ - 12 : Консолидација – ентитети со посебна намена ; како и

- Закон за јавните службеници (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.52/2010 и 36/2011);
- Законот за работните односи (Пречистен текст) (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.158/2010); како и
- Општиот колективен договор за јавниот сектор на Република Македонија (“ Службен весник на Република Македонија “ бр10/2008, 85/2009, У. суд – 88/2008 и 122/2008);

Интерните акти на претпријатието како што се :

- Правилник за внатрешна организација на ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ (деловоден број 02 – 670/5-1 од 03.06.2010 година)
- Правилник за систематизација на работните места на ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ (деловоден број 01 – 992/1 од 22.06.2011 година)
- Колективен договор на ЈАВНОТО СООБРАЌАЈНО ПРЕТПРИЈАТИЕ СКОПЈЕ (деловоден број 02 – 696/3-1 од 20.04.2011 година);
- Правилник за работниот ред, дисциплина и надомест на штета на ЈСП СКОПЈЕ (деловоден број 02 – 156/4-1 од 06.02.2006 година);
- Правилник за начинот на одобрување и реализација на службени патувања во земјата и странство во ЈСП СКОПЈЕ (деловоден број 01 – 392/1 од 24.02.2011 година); -Правилник за заштита при работа на ЈСП СКОПЈЕ(деловоден број 02 – 660/18 септември 1999 година);

Дефиниции

Користи за вработените се сите форми на надоместок кој го дава претпријатието во размена за извршената услуга од страна на вработените.

Краткорочни користи за вработените се користи за вработените (освен користи поради прекин на вработувањето и користите кои се надоместуваат во главнина) кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле поврзаната услуга.

Користи по престанок на работниот однос се користи за вработените (освен користи поради прекин на вработувањето и користи кои се надоместуваат во главнина) кои треба да се платат по престанокот на вработувањето.

Планови за користи по престанок на работниот однос се формални или неформални аранжмани според кои претпријатието обезбедува користи по престанокот на работниот однос за еден или за повеќе вработени.

Планови за дефинирани придонеси се планови за користи по престанок на работниот однос според кои претпријатието плаќа фиксни придонеси во некој посебен ентитет (фонд) и нема да има законска или изведена обврска да плаќа идни придонеси доколку фондот не располага со доволно средства да ги исплати сите користи за вработените во врска со нивната услуга во тековниот и идните периоди.

Планови за дефинирани користи се планови за користи по престанок на вработувањето освен планови за дефинирани придонеси.

Планови на повеќе работодавачи се планови за дефинирани придонеси (освен државните планови) или планови за дефинирани користи (освен државните планови) кои :

- ги здружуваат средствата уплатени како придонеси од страна на разни претпријатија кои не се под заедничка контрола ;
- ги користат тие средства за да обезбедат користи за вработените во повеќе од едно претпријатие , врз основата на која се утврдуваат нивоата на придонеси и користи без оглед на идентитетот на друштвото кое ги вработува вработените за кои станува збор.

Останати долгорочни користи за вработените се користи за вработените (освен користи по престанок на работниот однос и отпремнините) кои не доспеваат целосно за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле поврзаната услуга.

Користи поради прекин на работниот однос (отпремнини) се користи за вработените кои треба да се платат како резултат на или :

- одлука на претпријатието да го прекине работниот однос на вработениот пред нормалниот датум на пензионирање ; или
- одлука на вработениот да прифати доброволно заминување како технолошки вишок во замена за овие користи.

Користи кои се надоместуваат во главнина се користи за вработениот според кои или :

- вработените имаат право да примат сопственички финансиски инструмент издаден од страна на претпријатието(или неговото матично претпријатие);
- износот на обврската на претпријатието кон вработените зависи од идните цени на сопственичките финансиски инструменти издадени од страна на претпријатието.

Планови за надоместување во главнина се формални или неформални аранжмани според кои друштвото обезбедува користи кои се надоместуваат во главнина за еден или повеќе вработени.

Стеknати користи за вработените се користи за вработените кои не се условени од идно вработување.

Сегашната вредност на обврски за дефинирани користи е сегашната вредност , без одземање на средства на планот, на очекуваните идни плаќања кои се потребни за подмирување на обврската која произлегува од услуги на вработениот во тековниот и претходните периоди.

Трошок за тековните услуги е зголемувањето на сегашната вредност на обврската за дефинирани користи која произлегува од услугите на вработениот во тековниот период.

Трошок за камата е зголемувањето за време на периодот на сегашната вредност на обврската за дефинирани користи која произлегува од фактот што користите се еден период поблиску до подмирувањето.

Средствата на планот содржат :

-средства чувани од страна на фонд за долгорочни користи за вработените ; и -полиси за осигурување кои се квалификуваат.

Средства чувани од страна на фонд за долгорочни користи за вработените се средства (освен непреносните финансиски инструменти издадени од страна на друштвото) кои :

- се чуваат од страна на ентитет (фонд) кој е правно одвоен од претпријатието и постои само за да ги плати или финансира користите за вработените ; и
- се расположиви да се користат само за да се платат или финансираат користите за вработените , не се расположиви за доверителите на претпријатието (дури и во случај на стечај) , и не можат да бидат вратени на претпријатието освен доколку :
- преостанатите средства на фондот се доволни да ги задоволт сите поврзани обврски за користи за вработените на планот или на претпријатието ; или
- средствата се вратени на претпријатието за да ги надомести користите за вработените кои се веќе платени.

Полиси за осигурување кои се квалификуваат се полиси за осигурување издадени од страна на осигурителот кој не е поврзана странка на претпријатието , доколку приливите од полисата :

- можат да се користат само за да се платат или финансираат користи за вработените според планот за дефинирани користи ; и
- не се расположиви за доверителите на претпријатието дури и во случај на стечај) и не можат да му се платат на претпријатието, освен доколку:
- или приливот претставув вишок на средства кои не се потребни за полисата да ги задоволи сите поврзани обврски за користи за вработените ; или
- приливите се вратени на претпријатието за да ги надомести користите за вработените кои се веќе платени

Објективна вредност е износ за кој едно средство може да се размени , или обврска да се подмири помеѓу познати и заинтересирани странки во трансакции помеѓу неповрзани странки.

Поврат на средствата на планот е камата , дивиденди и друг приход кој произлегува од средствата на планот , заедно со реализираните и нереализираните добивки или загуби на средствата на планот , минус трошоците за администрирање на планот и минус даночните обврски од самиот план.

Актуарски добивки и загуби опфаќаат :

- корекции заради искуство (влијание на разликите помеѓу претходните актуарски претпоставки и она што фактички се случило); и
- ефектите од промените во актуарските претпоставки.

Трошок за минати услуги е промената на сегашната вредност на обврската за дефинирани користи за услугата на вработениот во претходните периоди , кои се јавуваат во тековниот период поради воведување на , или промени во користите по престанок на вработувањето или други долгорочни користи за вработениот.Трошокот за минати услуги можат да биде или позитивен (каде што користите се воведени или подобрени) , или негативен (каде што постојните користи се намалени)

Користи за вработените вклучуваат :

а)Краткорочните користи за вработените вклучуваат ставки како што се :

- плати и придонеси за социјално осигурување ;

-краткорочни платени отсуства (како што се платени годишни одмори и платени отсуства поради боледувања) каде што отсуствата се очекува да се случат во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршувале поврзаната услуга ;
-удел во добивката и обврските за бонуси во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршувале поврзаната услуга ;
-немонетарни користи (како што се здравствена заштита , домување , автомобил , субвенционирани производи или услуги) за постојните вработени.

б) Користи по престанок на вработувањето вклучуваат :

-пензии ;
-други користи при пензионирањето ;
-животно осигурување по престанок на вработувањето ; -здравствена заштита по престанок на вработувањето.

в) Други долгорочни користи за вработените вклучуваат :

-отсуство по долгогодишна служба или отсуство по определен број години ;
-јубилеи или други користи за долгогодишна служба ;
-долгорочни користи за хендикепираност ;
-удел во добивката и бонуси кои треба да се платат за 12 месеци или повеќе по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле поврзаната услуга;
одложени надоместоци платени за 12 месеци или повеќе по крајот на периодот во кој се заработени.

г) Користи поради прекин на вработувањето

Претпријатието може да биде обврзано според закон , договор , друг аранжман , обичај или желба да дејствува правично , да ги признава користите поради прекин на вработувањето како обврска и расход .

д) Користи кои се надоместуваат во главнина

Друштвото може да ги надомести користите кои се надоместуваат во главнината во форми како што се :

-акции , опции за акции и други сопственички инструменти издадени на вработените по пониска од објективната вредност според која овие инструменти би биле издадени на трети странки ; и
-парични плаќања чии износи ќе зависат од идна пазарна цена на акциите на друштвото.

17. ДРЖАВНИ ПОДДРШКИ И ОБЕЛОДЕНУВАЊЕ НА ДРЖАВНА ПОМОШ

Сметководствениот третман на државните поддршки и обелоденувањето на државната помош е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 20 : Сметководство за државни поддршки и обелоденување на државна помош ; како и ПКТ - 10 : Државна помош – нема специфична врска со оперативните активности: Овој стандард се применува во сметководството за , и при обелоденувањето на , државни поддршки и при обелоденувањето на други форми на државна помош.

Овој стандард не се однесува за :

-специфичните проблеми кои произлегуваат во евидентирањето на државните поддршки во финансиските извештаи кои ги одразуваат ефектите од промените на цените или во дополнителните информации од слична природа;

-државна помош која му се обезбедува на претпријатието во форма на користи кои се расположиви при утврдувањето на оданочивата добивка или даночната загуба;
-учество на државата во сопственоста на претпријатието;

Дефиниции

Држава се однесува на државата, државните агенции и слични тела било да се локални, национални или меѓународни.

Државна помош претставува дејствување на државата направено да обезбеди економска корист специфична за претпријатието или група на претпријатија кои се квалификуваат според извесни критериуми. Државната помош не ги вклучува користите кои само индиректно се обезбедуваат преку дејствување кое влијае на општите услови на тргување, какви што се обезбедување на инфраструктура во подрачјата во развој или наметнувањето на трговски ограничувања на конкурентите.

Државни поддршки се помош од страна на државата во форма на пренос на ресурси на едно претпријатие за возврат на минато или идно усогласување со извесни услови коишто се однесуваат на оперативните активности на претпријатието. Тие ги исклучуваат оние форми на државна помош на кои не може веродостојно да им се додели вредност и трансакциите со државата кои не можат да се разликуваат од нормалните трансакции за тргување на претпријатието.

Поддршки кои се однесуваат на средства се државни поддршки чиј примарен услов е претпријатието кое се квалификува за нив да треба да купи, изгради или на некој друг начин да стекне долгорочно средство. Тука можат да се приклучат и некои дополнителни услови за ограничување на видот или локацијата на средствата или за периодите во текот на кој тие треба да се стекнат или чуваат.

Поддршки кои се однесуваат на приходи се државни поддршки, освен оние кои се однесуваат на средствата.

Неповратни заеми се заеми кои ги дава заемодавателот за да се откаже од отплата под извесни пропишани услови.

Објективна вредност е износ за кој едно средство може да се размени, или обврска да се подмири помеѓу познати и заинтересирани странки во трансакции помеѓу неповрзани странки.

Државни поддршки

Државните поддршки, вклучувајќи ги и немонетарните поддршки по објективна вредност, не треба да бидат признаени се додека не постои разумна сигурност дека: -претпријатието ќе биде во согласност со придружените услови; и -поддршките ќе бидат примени.

Државните поддршки треба да се признаат како приход во рамките на периодите кои се неопходни за нивно спротивставување со поврзаните трошоци за кои тие се наменети да ги надоместат на системска основа.

Државна поддршка која станува побарување по основ на надоместување за веќе настанатите расходи или загуби, или со цел да се даде непосредна финансиска поддршка на претпријатието без идни поврзани трошоци, треба да се признае како приход во периодот во кој станува побарување, како вонредна ставка доколку е прикладно.

Државните поддршки кои се однесуваат на средства, вклучувајќи ги немонетарните поддршки по објективна вредност, треба да се презентираат во билансот на состојбата било

преку поставување на поддршката како одложен приход , било преку одземањето на поддршката за да се дојде до сметководствената вредност на средството.

Во сметководствениот третман на државните поддршки се применуваат два пристапи , и тоа :

- капитален пристап , според кој поддршката се одобрува директно на учеството во главнината ; и
- приходен пристап , според кој поддршката се пренесува во приходот во еден или повеќе периоди.

Државна помош

Државната помош може да биде во различни форми. Примањето помош може да биде значајно при подготвувањето на финансиските извештаи. Доколку на претпријатието му се пренесени ресурси мора да се најде соодветна сметководствена метода за тој пренос. Истовремено треба да се даде показател до кој степен претпријатието имало корист од таа помош, со што ќе се олесни споредувањето на финансиските извештаи со оние од претходните периоди и од други претпријатија.

Обелоденување

Претпријатието треба да обелодени следното :

- усвоената сметководствена политика за државната поддршка вклучувајќи ги и методите за презентирање на финансиските извештаи ;
- природата и големината на државните поддршки признати во финансиските извештаи и искажување на други форми на државна помош од кои претпријатието имало непосредна корист;
- неисполнети услови и други непредвидени настани поврзани со државната помош која била признаена.

18.ЕФЕКТИ ОД ПРОМЕНИ НА ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Сметководствениот третман на ефектите од промените на девизните курсеви е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард : МСС - 21 : Ефекти од промени на девизни курсеви ; како и ПКТ - 7 : Воведување на еврото ;

Дефиниции

Странско работење е подружница , придружено претпријатие , заедничко вложување или огранок на известувачкото претпријатие , чиешто активности се засновани или се извршуваат во земја која не е земјата на известувачкото претпријатие.

Странски ентитет е странско работење , чиешто активности не се интегрален дел од оние на известувачкото претпријатие.

Известувачка валута е валута која се користи при презентирањето на финансиските извештаи.

Странска валута е валута која не е известувачката валута на претпријатието.

Девизен курс е сооднос за размена на две валути.

Курсна разлика е разлика којашто произлегува од известување на ист број на единици на странска валута во известувачка валута според различни девизни курсеви.

Заклучен курс е девизниот курс на датумот на билансот на состојбата.

Нето вложувања во странски ентитет е уделот на известувачкото претпријатие во нето средствата на тој ентитет.

Монетарни ставки се пари кои се чуваат и средства и обврски кои треба да се примат или платат во фиксни или определиви износи на пари.

Објективна вредност е износ за кој едно средство може да се размени, или обврска да се подмири помеѓу запознаени, спремни странки во трансакција помеѓу неповрзани странки.

Трансакциите во странска валута треба да бидат евидентирани, по нивното почетно признавање во известувачката валута, со примена на девизниот курс помеѓу известувачката валута и странската валута на датумот на трансакцијата на износот на странската валута.

На датумот на билансот на состојбата монетарните ставки во странска валута треба да бидат известени користејќи го заклучниот курс.

Немонетарните ставки кои се евидентирани според набавната вредност деноминирана во странска валута треба да бидат известени користејќи го девизниот курс на датумот на трансакцијата.

Немонетарните ставки кои се евидентирани според објективната вредност деноминирана во странска валута треба да бидат известени користејќи го девизниот курс кој постоел кога биле определени вредностите.

Курсните разлики кои произлегуваат од подмирувањето на монетарните ставки или од известувањето на монетарните ставки на друштвото по курсеви поинакви од оние по кои биле почетно евидентирани во текот на периодот, или известени во претходните финансиски извештаи, треба да бидат признаени како приходи или како расходи во периодот во кој се јавиле.

Обелоденување

Претпријатието треба да го обелодени следното:

- износот на курсните разлики вклучен во нето добивката или загубата за периодот;
- нето курсните разлики класифицирани како главнина, како одделен составен дел на главнината и усогласување на износот на ваквите курсни разлики на почетокот и крајот на периодот;
- износот на курсните разлики кои се јавиле во текот на периодот кој е вклучен во сметководствената вредност на даденото средство

19. ТРОШОЦИ ЗА ПОЗАЈМУВАЊЕ

Сметководствениот третман на трошоците за позајмување е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард:

МСС - 23 : Трошоци за позајмување

Дефиниции

Трошоци на позајмување се камата и други трошоци кои ги прави претпријатието во врска со позајмувањето на финансиски средства.

Средство кое се квалификува е средство за кое е потребен значителен временски период за да се подготви за наменетата употреба или продажба.

Во трошоците за позајмување можат да се вклучат :

- трошоци за камата за банковни пречекорувања и краткорочни и долгорочни позајмувања ;
- финансиски трошоци во врска со финансиските наеми ;
- курсни разлики кои произлегуваат од позајмувања во странски валути до степенот до кој што се сметаат како исправка на трошоците за камата.

Трошоците за позајмувањето треба да бидат признаени како расход во периодот во кој што настанале.

20. ОБЕЛОДЕНУВАЊА ЗА ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Сметководствениот третман на поврзаните страни е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС – 24 : Обелоденување за поврзани страни ;

Поврзана страна – страните се сметаат како поврзани страни доколку едната страна има можност да ја контролира другата страна или значајно да влијае врз другата страна при донесувањето на финансиски и оперативни одлуки.

Трансакција со поврзана страна – пренесување на ресурси или обврски помеѓу поврзани страни , без оглед на тоа дали се пресметува цена.

Контрола – сопственост , директно или индиректно преку подружници , над повеќе од една половина од гласачката моќ на друштвото , или суштинско учество во гласачката моќ и моќ да се управува , врз основа на статут или договор , со финансиските и оперативните политики на раководството на друштвото

Значајно влијание – учествување во одлуките за финансиските и оперативните политики на друштвото , но не и контрола над тие политики.

Односите со поврзани страни каде што постои контрола треба да бидат обелоденети независно од тоа дали имало трансакции помеѓу поврзаните страни.

Доколку имало трансакции помеѓу поврзани страни , претпријатието треба да ја обелодени природата на односите со поврзаните страни , како и видовите на трансакциите и елементите на трансакциите кои се потребни за разбирање на финансиските извештаи.

21. КОНСОЛИДАНИ И ПОСЕБНИ ИЗВЕШТАИ

Сметководствениот третман на консолидираните и посебни финансиски извештаи е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 27 : Консолидирани и посебни финансиски извештаи ; како и МСС – 28 : Вложувања во придружени ентитети: како и

МСФИ - 3: Деловни комбинации ПКТ - 7: Воведување на еврото; и

ПКТ - 12 : Консолидација – ентитети со посебна намена;

Дефиниции

Консолидирани финансиски извештаи се финансиски извештаи на групата кои се презентирани како оние на едното друштво.

Контрола е моќ да се управува со финансиските и оперативните политики на друштвото со цел да се стекнат користи од неговите активности.

Група претставува матично претпријатие и сите негови подружници.

Подружница е друштво, влучувајќи и неинкорпорирано друштво како што е партнерство, кое е контролирано од друго друштво (кое е познато како матично друштво).

Придружно друштво е друштво, вклучувајќи и неинкорпорирано друштво како што е партнерство, над кое вложувачот има значително влијание и кое не претставува ниту подружница ниту учество во заедничко вложување.

Неконтролирано учество е главнината во подружница која што не се припишува директно или индиректно на матичното друштво.

Матично претпријатие е претпријатие кое има една или повеќе подружници.

Посебни финансиски извештаи се оние кои се презентирани од матичното претпријатие, вложувач во придружно друштво или учесник во заедничко вложување во заедничко контролирано друштво, во кои вложувањата се пресметани со користење на методата на главнина, наместо со користење на методата на објавени резултати или нето средства на друштвото во кое е вложено.

Консолидираните финансиски извештаи треба да ги вклучуваат сите подружници на матичното претпријатие. Финансиските извештаи на матичното претпријатие и неговите подружници кои се користат во подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи треба да бидат подготвени со ист датум, со користење на исти сметководствени политики за слични трансакции и настани во слични околности и да извршат усогласување на салдата од меѓусебните трансакции на побарувања, обврски, остварени приходи и расходи.

Вообичаено се претпоставува дека постои контрола кога матичното претпријатие поседува директно или индиректно преку подружници, повеќе од една половина од гласачката моќ на друштвото, освен доколку не може јасно да се демонстрира дека таквата сопственост не воспоставува контрола.

Контрола, исто така, постои и кога матичното претпријатие поседува половина или помалку од гласачката моќ кога постои:

- моќ над повеќе од една половина од правата на глас врз основа на **договор со другите вложувачи**;

- моќ **да управува со финансиските и оперативните политики** на друштвото според статут или договор;

- моќ да го **именува или разрешува** мнозинството од членовите на одборот на директори или еквивалентно управувачко тело и контролата над друштвото е на овој одбор или тело;

Губењето на контрола над подружницата настанува во следните случаи: - кога матичното претпријатие ќе ја изгуби моќта да управува со финансиските и оперативните политики на друштвото во кое има вложување; и

- доколку подружницата стане предмет на контрола од страна на власта, судската администрација или регулаторот (во случај на стечај);

Матичното претпријатие нема потреба да презентира консолидирани финансиски извештаи согласно точка 10 од МСС 27, ако и само ако:

- самото матично претпријатие е целосно поседувана подружница или делумно поседувана подружница од страна на друго друштво и неговите останати сопственици, се информирани за и не приговараат на непрезентирањето на консолидирани финансиски извештаи од страна на матичното претпријатие;

- должничките инструменти или сопственичките инструменти на матичното претпријатие не се тргувани на јавен пазар (домашна или странска берза);

- матичното претпријатие не ги поднесува финансиските извештаи до комисијата за хартии од вредност или друга регулаторна организација за целите на издавање на било каков вид на инструменти на јавен пазар; и

-основното матично претпријатие подготвува консолидирани финансиски извештаи кои се расположливи за јавна употреба и кои се усогласени со Меѓународните стандарди за финансиско известување МСФИ.

22. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Сметководствениот третман на финансиските инструменти е пропишан со Меѓународните сметководствени стандарди :

МСС– 32 : Финансиски инструменти : презентирање ;

МСС – 39 : Финансиски инструменти : признавање и мерење ; и МСФИ – 7: Финансиски инструменти: обелоденување; како и

ПКТ – 12 : Консолидација – ентитети со посебна намена;

Овие сметководствени стандарди се применуваат при признавањето , мерењето , презентирањето и обелоденувањето на информациите во врска со сите видови на финансиски инструменти , како признаени (билансни) така и непризнаени (вонбилансни)

Дефиниции

Финансиски инструмент е секој договор од којшто произлегува финансиско средство на едно претпријатие и финансиска обврска или сопственички инструмент на друго претпријатие. Договорите засновани на стоки , коишто на една од странките и даваат право обврските да ги подмири во пари или некој друг финансиски инструмент треба да бидат евидентирани како да се финансиски инструменти , со исклучок на договорите за стоки коишто (а) биле склучени и продолжуваат да ги исполнуваат барањата на претпријатието за очекуваната набавка , продажба или употреба , (б) биле наменети за таа цел при нивното почнување и (в) се очекува да бидат подмирени со испорака.

Финансиско средство е секое средство кое што е :

-пари ;

-договорно право да се примат пари или друго финансиско средство од друго претпријатие.

-договорно право да се разменат финансиски инструменти со друго претпријатие според услови кои се потенцијално поволни ; или

- сопственички инструмент на друго претпријатие.

Финансиска обврска е секоја обврска којашто е договорна обврска :

- за предавање на пари или друго финансиско средство на друго претпријатие ; или - за размена на финансиски инструменти со друго претпријатие според услови кои се потенцијално неповолни.

Претпријатието може да има договорна обврска која може да ја подмири или со плаќање на финансиски средства или со плаќање во вид на негови сопствени сопственички хартии од вредност.

Сопственички инструмент е секој договор со кој се докажува остатокот на учество во средствата на друштвото по одземање на сите негови обврски ;

Монетарни финансиски средства и финансиски обврски (кои исто така се нарекуваат и монетарни финансиски инструменти) се финансиски средства и обврски кои треба да бидат примени или платени во фиксни или определиви износи на пари ;

Објективна вредност е износ за кој едно средство може да се размени , или обврска да се подмири помеѓу запознаени , спремни странки во трансакција помеѓу неповрзани странки.

Пазарна вредност е износот кој може да се добие од продажбата , или кој треба да се плати за стекнувањето , на финансиски инструмент на активен пазар.

Дериватив е финансиски инструмент :

- чија вредност се менува како резултат на промената на определена каматна стапка , цена на хартија од вредност , цена на стока , девизен курс , индекс на цени или стапки , кредитен рејтинг или слична променлива (која понекогаш се нарекува “ основна “);
- којшто не бара почетно нето вложување или бара мало почетно нето вложување во однос на другите видови на договори коишто имаат сличен одговор на промените на пазарните услови ; и
- којшто се подмирува на некој иден датум.

Постојат четири категории на финансиски средства , и тоа :

1.Финансиско средство или обврска кои се чуваат за тргување се оние коишто биле стекнати или направени главно за целите на генерирање на добивка од краткорочните флукуации на цената или дилерската маржа. Финансиското средство треба да биде класифицирано како такво кое се чува за тргување доколку , без оглед на причината за неговото стекнување , претставува дел од портфолио за коешто постои доказ за скорешен фактички модел на краткорочно реализирање на добивка. Деривативните финансиски средства и деривативните финансиски обврски секогаш се сметаат како такви кои се чуваат за тргување освен доколку се назначени и ефективни хеџинг инструменти.

2.Вложувања кои се чуваат до доспевање се финансиски средства со фиксни или определени плаќања и фиксно доспевање за коишто претпријатието има дефинитивна намера и можност да ги чува до доспевање , освен заемите и побарувањата кои потекнуваат од претпријатието.

3.Заеми и побарувања кои потекнуваат од претпријатието се финансиски средства коишто претпријатието ги создало по пат на обезбедување на пари , производи или услуги директно на должникот , освен оние кои ги создало со намера да ги продаде веднаш или во краток рок , коишто пак треба да бидат класифицирани како такви кои се чуваат за тргување. Заемите и побарувањата кои потекнуваат од претпријатието не се вклучуваат во вложувања кои се чуваат до доспевање , туку , наместо тоа , се класифицираат одделно според стандардот МСС – 39.

4.Финансиски средства расположиви за продажба се оние финансиски средства коишто не се (а) заеми и побарувања кои потекнуваат од друштвото , (б) вложувања кои се чуваат до доспевање или (в) финансиски средства кои се чуваат за тргување.

Дефиниции поврзани со признавање и мерење

Амортизирана набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износот според кој што финансиското средство или обврска биле измерени при почетното признавање намален за отплатите на главницата , плус или минус кумулативната амортизација на сите разлики помеѓу тој почетен износ и износот при доспевањето , и минус сите намалувања (директно или преку користење на сметка за исправка на вредност) за оштетување или ненаплативост.

Метод на ефективна камата е метода на пресметување на амортизирана набавна вредност на финансиското средство или финансиската обврска користејќи ја ефективната каматна стапка.

Ефективна каматна стапка е стапката која точно го дисконтира очекуваниот тек на идните парични плаќања до доспевањето или следниот датум на повторно определување на цените врз основа на пазарот на тековната нето сметководствена вредност на финансиското средство или финансиската обврска. Ова пресметка треба да ги вклучи сите надоместоци и ставки кои се платени или примени помеѓу странките на договорот. Ефективната каматна стапка понекогаш се нарекува и рамномерен принос до доспевањето или до следниот датум на повторно определување на цените, а ја претставува интерната стапка на поврат на финансиското средство или финансиската обврска за тој период.

Трансакциски трошоци се инкрементални трошоци кои можат директно да се припишат на стекнувањето или отуѓувањето на финансиското средство или обврска.

Цврсто обврзување претставува обврзувачки договор за размена на определено количество ресурси по определена цена на определен иден датум или датуми.

Контрола над дадено средство е моќ да се добијат идните економски користи кои потекнуваат од тоа средство.

Депризнавање значи отстранување на финансиско средство или обврска, или на дел од финансиското средство или обврската, од билансот на состојба на друштвото.

Дефиниции поврзани со сметководството за хеџинг

Хеџинг, за сметководствени цели, значи назначување на еден или повеќе хеџинг инструменти така што нивната промена на објективната вредност претставува пребивање, целосно или делумно, на промената на објективната вредност или паричните текови на хеџираната ставка.

Хеџирана ставка е средство, обврска, цврсто обврзување или проектирана идна трансакција којашто (а) го изложува друштвото на ризик од промени на објективната вредност или промени на идните парични текови и којашто (б) за целите на сметководството за хеџинг, е назначена како хеџирана.

Хеџинг инструмент, за целите на сметководството за хеџинг, е назначен дериватив или (во ограничени околности) друго финансиско средство или обврска чијашто објективна вредност или парични текови се очекува да ги пребијат промените на објективната вредност или паричните текови на назначената хеџирана ставка. Според овој стандард, недеривативното финансиско средство или обврска можат да бидат назначени како хеџинг инструмент за целите на сметководството за хеџинг само доколку обезбедуваат заштита од ризикот од промени на девизните курсеви.

Ефективност на хеџингот е степенот до којшто со хеџинг инструментот се постигнува пребивање на промените на објективната вредност или паричните текови кои можат да му се припишат на хеџираниот ризик.

Други дефиниции

Секуратизација е процесот со кој финансиските средства се претвораат во хартии од вредност.

Договор за повторно купување е договор за пренесување на финансиско средство на друга странка во замена за пари или друг надоместок и истовремена обврска повторно да се стекне финансиското средство на некој иден датум за износ еднаков на парите или другиот надоместок кој е разменет плус камата.

Финансиските инструменти вклучуваат и примарни инструменти како што се побарувањата , обврските и сопственичките хартии од вредност и деривативните инструменти како што се :

- финансиските опции ;
- фјучерсите и терминските договори;
- своповите на каматните стапки ; и -свопови на валути.

Физичките средства како што се залихите , недвижностите , постројките и опремата , изнајмените средства и нематеријалните средства како што се патентите и заштитните знаци не се финансиски средства. Исто така однапред платените трошоци за кои што идната економска корист е примање на производи или услуги , а не право да се примаат пари или друго финансиско средство не се финансиски средства. Исто така и одложените приходи и обврските по гаранции не се финансиски средства.

Обврските или средствата кои не се договорни , туку се законски барања не се финансиски обврски или финансиски средства.

Претпријатието треба да признае финансиско средство или финансиска обврска во билансот на состојбата кога и само кога станува странка на договорните одредби на инструментот.

Каматата , дивидендите , загубите и добивките кои се однесуваат на финансиските инструменти , или на составен дел , класифициран како финансиска обврска треба да бидат известени во билансот на успех како расход или приход. Распределбите на имателите на финансиски инструмент класифициран како сопственички инструмент треба да бидат задолжени од страна на издавачот директно во главнината.

Обелоденување

Финансиските извештаи треба да ги вклучат сите обелоденувања кои се бараат за обелоденување на објективните вредности.

Во обелоденувањата на сметководствените политики на претпријатието, како дел од обелоденувањата кои се бараат треба да биде вклучено следното :

- методите и значајните претпоставки кои се применети за проценка на објективните вредности на финансиските средства и финансиските обврски кои се евидентираат според објективната вредност; одделно за значајните класи на финансиски средства;
- дали добивките и загубите коишто произлегуваат од промените на објективната вредност на оние финансиски средства расположливи за продажба кои се мерат според објективната вредност по почетното признавање се вклучени во нето добивката или загубата за периодот или се признаваат директно во главнината до оттуѓувањето на финансиското средство ; и
- за секоја категорија на финансиски средства (дериватив, финансиски средства или обврски кои се чуваат за тргување, вложувања кои се чуваат до доспевање, заеми и побарувања кои потекнуваат од претпријатието , финансиски средства расположливи за продажба и.т.н) дали вообичаените купувања и продажби на финансиски средства се евидентираат на датумот на тргување или на датумот на подмирување.

При примената на претходната точка претпријатието ќе ги обелодени стапките на плаќањата однапред, стапките на проценетите кредитни загуби и каматните или дисконтните стапки. Финансиските извештаи треба да ги вклучат сите од следниве дополнителни обелоденувања поврзани со финансиските инструменти:

- доколку добивката или загубата од повторното мерење на финансиското средство расположливо за продажба според објективната вредност биле признаени директно во главнината, преку извештајот за промени во главнината, се обелоденува: -износот кој бил така признаен во главнината во текот на тековниот период; и
- износот кој бил отстранет од главнината и известен во нето добивката или загубата за периодот;
- доколку е надмината претпоставката дека објективната вредност може веродостојно да се измери за сите финансиски средства кои се расположливи за продажба или се чуваат за тргување и претпријатието, поради тоа, ги мери сите вакви финансиски средства според амортизирана набавна вредност, се обелоденува овој факт заедно со опис на финансиски средства, нивната сметководствена вредност, објаснување за тоа зошто објективната вредност не може веродостојно да се измери и, доколку е можно, опсегот на проценките во којшто е многу веројтно дека се наоѓа објективната вредност. Понатаму доколку се продадени финансиските средства чијашто објективна вредност претходно не можела веродостојно да се измери, треба да биде обелоденет тој факт, сметководствената вредност на ваквите финансиски средства во времето на продажбата и износот на признаената добивка или загуба;
- обелоденување на значајните ставки на приходи, расходи и добивки и загуби коишто резултираат од финансиските средства и финансиските обврски, било да се вклучени во нето добивката или загубата или како добивката или загубата или како одделни компоненти на главнината. За оваа цел:
 - вкупните приходи од камата и вкупните расходи за камата (и во двата случаи врз основа на набавната вредност) треба да бидат обелоденети одделно;
 - во врска со финансиските средства расположливи за продажба кои се корегирани на објективната вредност по почетното стекнување, вкупните добивки и загуби од депривирањето на ваквите финансиски средства вклучени во нето добивката или загубата за периодот треба да бидат известени одделно од вкупните добивки и загуби од корекциите на објективната вредност на признаените средства и обврски вклучени во нето добивката или загубата за периодот
 - претпријатието треба да го обелодени износот на приходот од камата кој бил разграничен врз основа на оштетените заеми, а кој што сеуште не е примен во пари.
- доколку претпријатието го прекласифицирало финансиското средство како такво коешто треба да биде известно според амортизираната набавна вредност, а не според објективната вредност се обелоденува причината за таа прекласификација и
- обелоденување на природата и износот на сите загуби поради оштетување или анулирања на загуби поради оштетување кои се признаени за финансиското средство, одделно за секоја значајна класа на финансиски средства
- заемоприемателот треба да ја обелодени сметководствена вредност на финансиските средства кои се заложени како колатерал за обврски и сите значајни рокови и услови во врска со заложените средства;
- земопримателот треба да ги обелодени:
 - објективната вредност на колатералот кој го прифатил и кој му е дозволено да го продаде или повторно да го заложува во отсуство на неизвршување на обврските;
 - објективната вредност на колатералот кој го продал или повторно заложил;и -сите рокови и услови поврзани со користењето на колатералот.

23. МЕЃУПЕРИОДСКО ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Сметководствениот третман на меѓупериодското финансиско известување е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард : МСС – 34 : Меѓупериодското финансиско известување ;

Дефиниции

Меѓупериод претставува период на финансиско известување пократок од полна финансиска година;

Меѓупериодски финансиски извештај значи финансиски извештај кој содржи било целосен сет на финансиски извештаи , или сет на скратени финансиски извештаи.

Меѓупериодскиот финансиски извештај како минимум треба да ги вклучи следните составни делови : - скратен биланс на состојбата ;

- скратен биланс на успехот ;
- скратен извештај кој ги покажува промените во главнината ;
- извештај за сите промени во главнината ; или
- извештај за промените во главнината освен оние кои произлегуваат од трансакциите на капиталот со сопствениците и распределбата на сопствениците.
- скратен извештај на паричните текови ; и
- одбрани објаснувачки белешки.

24. ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ НА СРЕДСТВА

Сметководствениот третман на обезвреднување на средствата е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС – 36 : Обезвреднување на средства ; како и
ПКТ - 32 : Нематеријални средства – трошоци за веб страница;

Дефиниции

Надоместлив износ е поголемиот износ од нето продажната цена на средството и неговата употребна вредност.

Употребна вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични текови кои се очекуваат да произлезат од континуираната употреба на средството и од неговото отуѓување на крајот од неговиот корисен век на употреба.

Нето продажна цена е износот кој може да се добие од продажбата на средството во трансакција помеѓу неповрзани странки помеѓу запознаени , спремни странки , намален за трошоците за отуѓување.

Трошоци за отуѓување се дополнителни трошоци кои директно можат да се припишат на отуѓувањето на средството , исклучувајќи ги финансиските трошоци и расходот за данок на добивка.

Загуба поради обезвреднување е износот за кој што сметководствената вредност на средството го надминува неговиот надоместлив износ.

Сметководствена вредност е износот според кој средството е признаено во билансот на состојба по одземањето на неговата акумулирана амортизација и акумулираните загуби поради неговото обезвреднување.

Амортизација (на материјални и нематеријални средства) е систематска распределба на амортизирачкиот износ на средството во рамките на неговиот корисен век на употреба.

Амортизирачки износ е набавната вредност на средството, или друг износ кој е замена за набавната вредност во финансиските извештаи, намалена за остатокот на вредноста на средството.

Корисен век на употреба е :

- а) временскиот период во рамките на којшто се очекува претпријатието да го користи средството ; или
- б) бројот на производствени или слични единици кои се очекува претпријатието да ги добие од средството.

Единица која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува која што генерира парични приливи од континуираната употреба кишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или групи на средства.

Корпоративни средства се средства освен гудвилот , кои придонесуваат за идните парични приливи како на единицата која генерира пари која се проверува , така и на други единици кои генерираат пари.

На секој датум на билансот на состојбата , претпријатието треба да процени дали има индикации дека средството може да биде обезвреднето. Доколку постојат вакви индикации , претпријатието треба да го процени надоместливиот износ на средството.

Обелоденување

Претпријатието треба за секоја група на средства да обелодени :

- износот на загуби поради обезвреднување признаени во добивка или загуба во текот на периодот и линиските ставки во билансот на успехот во кои што се вклучени овие загуби поради обезвреднување ;
- износот на анулирањата на загубите поради обезвреднување признаени во добивка или загуба во текот на периодот и линиските ставки во билансот на успехот во кои што се анулирани овие загуби поради обезвреднување ;
- износот на загубите поради обезвреднување за ревалоризирани средства признаени директно во главнината во текот на периодот ; и
- износот на анулирањата на загубите поради обезвреднување за ревалоризирани средства признаени директно во главнината во текот на периодот.

25.РЕЗЕРВИРАЊА , НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ И НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА

Сметководствениот третман на резервирањата , неизвесните обврски и неизвесните средства е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард : МСС – 37 : Резервирања , неизвесни обврски и неизвесни средства ; како и ПКТ - 27 : Оценка на суштината на трансакциите со правна форма на наем; ПКТ - 29: Аранжмани за концесија на услуги: Обелоденувања;

Резервирање е обврска со неизвесно време на настанување или износ ;

Неизвесна обврска е :

- можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено само со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на претпријатието; или
- сегашна обврска која произлегува од минати настани, но не е признаена поради тоа што не е веројатно дека за подмирување на обврската ќе се бара одлив на ресурси кои содржат економски користи, или износот на обврската не може да се мери со доволна веројатност.

Неизвесно средство е можно средство кое произлегува од минати настани и чие постоење ќе биде потврдено само со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани кои не се во целост под контрола на претпријатието.

Претпријатието треба за секоја група резервирања да ја обелодени сметководствената вредност на почетокот и на крајот на периодот, потоа и дополнителните резервирања. Исто така претпријатието треба да ги обелодени сите неизвесни обврски и средства.

26. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Сметководствениот третман и обелоденувањето на нематеријалните средства е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард:

МСС - 38 : Нематеријални средства; како и

ПКТ – 29 : Аранжмани за концесија на услуги: Обелоденувања; ПКТ – 32 : Нематеријални средства – Трошоци за веб страница.

Во оваа група на нематеријални средства спаѓаат:

- марки на производи;
- податоци во издавачките активности и издавачки наслови;
- компјутерски софтвери;
- дозволи и франшизи;
- авторски права, патенти и други индустриски имотни права, услужни и оперативни права;
- рецепти, формули, модели, дизајни и прототипови; - нематеријални средства во развој.

Дефиниции

При сметководствениот третман на нематеријалните средства се користат следните термини со нивните специфични значења:

Активен пазар е пазар на којшто постојат сите од следните услови:

- ставките со кои се тргува на пазарот се хомогени;
- спремни купувачи и продавачи нормално можат да се најдат во секое време; и -цените се расположиви за јавноста.

Нематеријално средство е немонетарно средство, без физичка содржина, кое може да се идентификува и кое се чува за употреба во производството или набавка на производи или услуги, за изнајмување на други или за административни цели.

Средство е ресурс контролиран од страна на претпријатието како резултат на минати настани и од кој се очекува прилив на идни економски користи во друштвото.

Монетарни средства се пари кои се чуваат и средства кои треба да се добијат во фиксни или утврдени износи на пари.

Истражување претставува оригинално и планирано испитување превземено со надеж за стекнување на ново научно или стручно знаење и разбирање.

Развој претставува примена на истражувачките наоди или друго знаење на некој план или дизајн за производството на нови или битно унапредени материјали, направи, производи, процеси, системи или услуги пред отпочнувањето на нивното комерцијално производство или употреба.

Амортизација е систематска распределба на амортизирачкиот износ на нематеријалното средство за време на неговиот корисен век на употреба.

Амортизирачки износ претставува набавната вредност на средството, или друг износ заменет за набавната вредност во финансиските извештаи, намален за неговиот остатокот на вредноста.

Корисен век на употреба е или :

- а) временскиот период за кој едно средство се очекува да биде користено од страна на претпријатието; или
- б) бројот на производи или слични единици кои се очекува да бидат добиени од средството од страна на претпријатието.

Набавна вредност е износот на исплатени пари или парични еквиваленти или објективната вредност на друг надоместок даден за стекнување на средството во моментот на неговоото стекнување или производство.

Остаток на вредноста е нето износот кој претпријатието очекува да го добие за средството на крајот на неговиот корисен век на употреба по намалување на очекуваните трошоци за отуѓување.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето помеѓу запознаени, спремни странки во трансакција помеѓу неповрзани странки.

Загуба поради оштетување е износот за којшто сметководствената вредност на средството го надминува неговиот надоместлив износ.

Сметководствена вредност е износот по кој средството се признава во билансот на состојба по намалувањето на акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради неговото обезвреднување.

Признавање на нематеријално средство

Признавањето на ставката на нематеријалното средство се врши кога таа ставка ги задоволува :

- дефиницијата на нематеријално средство; и
- критериумите за признавање на нематеријално средство.

Нематеријално средство треба да се признае само доколку е веројатно дека идните економски користи, кои му се припишуваат на средството ќе претставуваат прилив на претпријатието и набавната вредност на тоа средство може веродостојно да се измери.

Мерење на нематеријалните средства

Нематеријално средство почетно се мери според неговата набавна вредност.

Основен третман

По почетното признавање , нематеријалното средство се води по неговата набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и сите загуби поради обезвреднување.

Пресметувањето на амортизацијата , односно отписот на вредноста на нематеријалните средства претпријатието ќе го врши согласно Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата , односно отпис на вредноста на нематеријалните и материјалните средства и за номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки (“ Службен весник на Република Македонија “ бр.64/2002 и 98/2002).

Според Номенклатурата на средствата за амортизација и годишните стапки за амортизација за целите на оданочување , годишната стапка на амортизација на долгорочните нематеријални средства изнесува 20 %.

Обелоденување за нематеријалните средства

Во финансиските извештаи за секоја група на нематеријални средства, правејќи разлика меѓу интерно создадени нематеријални средства и други нематеријални средства , треба да се обелодени следното :

1. Корисниот век на употреба или користените амортизациони стапки ;
2. Користените методи на амортизација;
3. Бруто сметководствена вредност и акумулирана амортизација (заедно со акумулираните загуби поради оштетување) на почетокот и на крајот на периодот ;
4. Линеарната ставка на билансот на успех во кои е вклучена амортизацијата на нематеријалните средства ;
5. Усогласувањето на сметководствената вредност на почетокот и на крајот на периодот покажувајќи:

-додатоци, покажувајќи ги оддвоено оние од интерниот развој и преку деловните комбинации;

-повлекувања и оттуѓувања;

-зголемувања или намалувања за време на периодот кои произлегуваат од ревалоризациите и од загубите поради обезвреднување признаени или анулирани непосредно во главнината;

-загуби поради обезвреднување за време на периодот признаени во билансот на успех.

-анулирани загуби поради обезвреднување во билансот на успех за време на периодот.

-амортизација признаена за време на периодот;

-нето курсни разлики кои произлегуваат при преведување на финансиските извештаи на странски ентитети ; и

-други промени во сметководствената вредност за време на периодот.

6. Претпријатието обелоденува и други информации за оштетени нематеријални средства покрај бараните информации според точката 5.

7. Претпријатието го обелоденува видот и ефектот на промената во некоја сметководствена проценка која има материјално влијание во тековниот период или која се очекува дека ќе има материјално влијание во наредните периоди според МСС 8, Нето добивка или загуба за периодот, основни грешки и промени на сметководствени политики. Таквото обелоденување може да произлезе од промени во :

Амортизациониот период;

Методата на амортизација ; или

Остаток на вредност.

8. Нематеријални средства евидентирани според дозволения алтернативен третман.

Доколку нематеријалните средства се водат според ревалоризациони износи, треба да се обелодени следното:

- според групите на нематеријални средства :

- датумот кога е извршена ревалоризацијата ;

- сметководствената вредност на ревалоризационите нематеријални средства ; и - сметководствената вредност која би била вклучена во финансиските извештаи доколку ревалоризационите нематеријални средства биле евидентирани според основниот третман .

-износот на ревалоризациониот вишок кој се поврзува со нематеријалните средства на почетокот и на крајот на периодот, покажувајќи ги промените за време на периодот, покажувајќи ги промените за време на периодот и сите ограничувања на распределбата на салдото на основачот.

27.ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ

Сметководствениот третман на вложувањата во недвижности е пропишан со Меѓународниот сметководствен стандард :

МСС - 40 : Вложувања во недвижности ; како и

ПКТ -21:Даноци на добивка – надоместување на ревалоризирани средства кои не се амортизираат;

Во делокругот на вложувања во недвижности спаѓаат следните примери :

- земјиште кое се чува за долгорочно зголемување на капиталот наместо за краткорочна продажба во редовниот тек на работењето;
- земјиште кое се чува за тековно неопределена идна употреба. Доколку претпријатието не се определи дали земјиштето ќе го користи како недвижност , или за краткорочна продажба во редовниот тек на работење , тогаш се смета дека земјиштето се чува за зголемување на капиталот ;
- зграда поседувана од страна на претпријатието и изнајмена според еден или повеќе оперативни наеми;
- ненаселена зграда , но која се чува за изнајмување според еден или повеќе оперативни наеми;
- недвижност која се гради или доградува за идна употреба како вложување во недвижност.

Дефиниции

Вложувања во недвижности се недвижности (земјиште или зграда или дел од зграда – или двете заедно) кои се чуваат (од страна на сопственикот или наемателот под финансиски наем) за да се заработуваат наемнини или за зголемување (на вредноста) на капиталот или за двете заедно , наместо за :

- употреба во производство или набавка на производи или услуги или за административни цели ; или
- продажба во редовниот тек на работењето.

Недвижности користени од сопственикот се недвижности кои се чуваат (од страна на сопственик или од страна на наемател според финансиски наем) за употреба во производство или набавка на производи или услуги или за административни цели.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето , или обврската подмирена , помеѓу запознаени странки во трансакција помеѓу неповрзани странки.

Набавна вредност е износот на платени пари или еквиваленти на пари или објективната вредност на друг надоместок даден за да се стекне средство во моментот на неговото стекнување или изградба.

Сметководствена вредност е износот според кој средството е признаено во билансот на состојба.

Признавање

Вложувањата во недвижности треба да се признаат како средство кога , и само кога е веројатно дека претпријатието ќе има прилив на идни економски користи кои се поврзани со вложувањата во недвижности и набавната вредност на вложувањата во недвижност може веродостојно да се измери.

Почетно мерење

Вложувањата во недвижностите во почетокот се мерат според нивната набавна вредност. Трошоците на трансакцијата треба да бидат вклучени во почетното мерење.

Последователни издатоци

Последователните издатоци поврзани со вложувањата во недвижности кои веќе биле признаени треба да се додадат на сметководствената вредност на вложувањата во недвижности кога е веројатно дека идните економски користи, поголеми од почетно проценетите стандардни економски користи од извршување на работата на постојните вложувања во недвижности, ќе претставуваат прилив во претпријатието. Сите други последователни издатоци треба да се признаат како расходи во периодот во кој настанале.

Мерење по почетното признавање

Претпријатието треба да го одбере или моделот на објективна вредност или моделот на набавната вредност

Модел на објективна вредност

По почетното признавање, претпријатието кое што го одбрало моделот на објективна вредност треба да ги мери сите свои вложувања во недвижности според објективната вредност.

Објективната вредност на вложувањето во недвижности треба да ја одразува вистинската пазарна состојба и околностите на датумот на билансот на состојба, ниту на поранешен ниту на иден датум.

Добивката или загубата којашто произлегува од промената во објективна вредност на вложувањето во недвижности треба да се вклучи во нето добивката или загубата за периодот во којашто настанала.

Модел на набавна вредност

По почетното признавање, претпријатието кое се определило за моделот на набавна вредност треба да ги мери сите свои вложувања во недвижности, користејќи го стандардниот третман на МСС 16 – недвижности, постројки и опрема, што значи според набавната вредност намалена за секоја акумулирана амортизација и за секоја акумулирана загуба поради обезвреднување.

Преноси кон или од вложувања во недвижности треба да се вршат кога и само кога постои промена во нивната употреба, докажана по пат на:

- започнување на запоседнување од страна на сопственикот, при пренос од вложување во недвижности кон недвижности запоседнати од страна на претпријатието;
- започнување на доградба со намера за продажба, при пренос од вложување во недвижности кон залихи;
- крај на запоседнување од страна на сопственикот, при пренос од недвижност запоседната од сопственик кон вложување во недвижност;
- започнување на оперативен наем на друга странка, при пренос од залихи кон вложувања во недвижности; или
- крај на изградба или доградба при пренос од недвижност во тек на изградба или доградба (опфатено со МСС 16 - недвижности, постројки и опрема) кон вложување во недвижност.

За пренос од вложувања во недвижности според објективната вредност во недвижности запоседнати од сопственик или залихи, набавната вредност на недвижноста за потребите на сметководството по преносот, според МСС 16 или МСС 2 треба да биде нејзината објективна вредност на датумот на билансот на состојбата.

Доколку недвижностите запоседнати од сопственик станат вложување во недвижности кои ќе се евидентираат според објективната вредност, претпријатието треба да го применува МСС 16 до датумот на промена на употребата. Претпријатието треба да ја третира секоја разлика на тој датум меѓу сметководствената вредност на недвижностите според МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата според МСС 16.

За преносот од залихи во вложување во недвижности кои би се евидентирале според набавната вредност, секоја разлика помеѓу објективната вредност на недвижностите на тој датум и претходната сметководствена вредност треба да се признае како добивка или загуба за периодот.

Кога претпријатието ќе ја доврши изградбата или доградбата на вложувањата во недвижности во сопствена режија, која ќе треба да се евидентира според објективната вредност, секоја разлика помеѓу објективната вредност на недвижностите на тој датум и нивната претходна сметководствена вредност треба да се признае како нето добивка или загуба за периодот.

Отуѓувања

Вложувањата во недвижности треба да престанат да се признаваат (да се елиминираат од билансот на состојбата) при отуѓувањето или кога вложувањето во недвижности перманентно ќе се повлече од употреба и нема да се очекуваат идни економски користи од неговото отуѓување. Добивки или загуби кои произлегуваат од повлекување или отуѓување на вложувања во недвижности, треба да се утврдуваат како разлика помеѓу нето приносите од отуѓувањето и сметководствената вредност на средството и треба да се признаваат како приход или расход во билансот на успех.

Обелоденување

Во врска со вложувањата во недвижности претпријатието треба да го обелодени следното:

- изграден критериум од страна на претпријатието за разликување на вложувањата во недвижности од недвижности запоседнати од сопственикот и од недвижности кои се чуваат за продажба во редовниот тек на работењето.
- методите и значајните претпоставки применети при утврдувањето на објективната вредност на вложувањето во недвижности, при тоа објективната вредност да се подржи со податоци од пазарот, или врз основа на други фактори.
- степенот до кој објективната вредност на вложувањето во недвижности е заснована врз проценка од страна на независен проценител.
- износи вклучени во билансот на успехот за:
- приходи од наемнина од вложувањето во недвижности; - директни оперативни расходи кои произлегуваат од вложувањата во недвижностите;
- директни оперативни расходи кои произлегуваат од вложувањата во недвижности кои не создале приход од наемнина за време на периодот.
- постоење и износи на ограничувањата на остварливоста на вложувањата во недвижностите или парична дознака на приход и приноси од отуѓување;
- значајни договорни обврски да се купи или догради вложување во недвижност или за поправки, одражување или подобрување.

Обелоденување во врска со моделот на објективна вредност

Покрај обелоденувањето коешто е погоре наведено, претпријатието треба да го обелодени усогласувањето на сметководствената вредност на вложувањето во недвижностите на почетокот на периодот и на крајот на периодот, искажувајќи го следното:

- дополнителни набавки од стекнување и од капитализирање на последователните издатоци;
- дополнителни набавки од стекнувања преку деловни спојувања; -отуѓувања;
- нето добивка или загуба од корекција на објективна вредност; -нето курсни разлики кои произлегуваат од преведување на финансиски извештаи на странски ентитет;

-преноси во и од залихи и недвижности запоседнати од сопственикот ; и -други промени.

Обелоденување во врска со моделот на набавна вредност

Покрај обелоденувањето коешто е погоре наведено , претпријатието треба исто така да го обелодени и следното :

- користени методи на амортизација ;
- корисен век на употреба , или користени стапки на амортизација ;
- бруто сметководствена вредност и акумулирана амортизација на почетокот и на крајот на периодот;
- усогласување на сметководствената вредност на вложувањето на почетокот и на крајот на периодот , покажувајќи го следното :
- дополнителни набавки од стекнувања и од капитализирање на последователните издатоци ;
- дополнителни набавки од стекнување преку деловни спојувања ;
- отуѓувања ;
- амортизација ;
- признаени загуби поради обезвреднувања ;
- нето курсни разлики кои произлегуваат од преведување на финансиски извештаи на странски ентитети ;
- преноси во или од залихи и недвижности запоседнати од сопственик ; и -други промени .

3. КОРИСТЕЊЕ НА ПРОЦЕНКИ И РАСУДУВАЊА

Подготовката на финансиските извештаи бара од раководството да направи проценки, расудувања и претпоставки кои влијаат на износите презентирани во финансиските извештаи. Раководството на континуирана основа ги оценува своите проценки и расудувања во врска со средствата, обврските, приходите и расходите. Раководството ги базира своите проценки, расудувања и претпоставки врз историско искуство и врз други различни фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идни настани, за кои раководството верува дека се разумни под околностите. Сметководствените проценки и расудувања ретко ќе се изедначат со соодветните реални резултати. Проценките, расудувањата и претпоставките за кои постои ризик материјално да влијаат на сметководствената вредност на средствата и обврските во следната финансиска година се презентирани подолу.

COVID-19

Проценката е направена со разгледување на влијанијата што ги имала или може да ги има пандемијата на корона вирусот (COVID – 19) на Друштвото врз основа на познати информации. Ова разгледување се протега на природата на понудените производи и услуги, клиенти, синџирот на снабдување, персоналот и географските региони во кои работи Друштвото. Освен како што е наведено во конкретни белешки, во моментот се чини дека нема никакво значајно влијание врз финансиските извештаи или дека постојат какви било значителни несигурности во врска со настаните или условите што можат неповолно да влијаат на Друштвото на датумот на известување или последователно како резултат на пандемијата на корона вирус (COVID-19).

Проценка на корисен век на средствата

Друштвото ги одредува проценетиот корисен век и соодветните трошоци за амортизација за неговите недвижности, постројки и опрема и нематеријалните средства со ограничен век на траење. Корисниот век може значително да се промени како резултат на технички иновации или некој друг настан. Трошокот за амортизација ќе се зголеми кога корисниот век е помал од претходно проценетиот корисен век, или ќе бидат отпишани технички застарени или не-стратешки средства што се напуштени или продадени.

Обезвреднување на побарувања од купувачи и други побарувања

Резервирањето за исправка на сомнителни и спорни побарувања се формира врз основа на проценетите загуби кои произлегуваат од неисполнувањето на обврските на клиентот. Проценката се базира на анализа на старосната структура на побарувањата, историски отписи, кредитоспособност на клиентите и промени во условите на исплата, определени при утврдувањето на адекватноста на резервацијата за исправка на сомнителни и спорни побарувања.

Резервирање за обезвреднување на залихи

Резервирање за обезвреднување на залихите бара одреден степен на проценка и проценка. Нивото на резервирање се проценува земајќи го предвид неодамнешното продажно искуство, старосната структура на залихите и другите фактори кои влијаат на застареноста на залихите.

Белешка 4

МКД '000

	2021	2020
Приходи од продажба	994.460	920.136
<i>ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА</i>		
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	971.976	904.927
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	4.530	34
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	3	0
Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги	209	294
Приходи од наемнини	17.743	14.882

МКД '000

	2021	2020
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	971.976	904.927
Приходи од превозни услуги	971.976	904.927

МКД '000

	2021	2020
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	4.530	34
Приходи од отпадоци	4.530	34

МКД '000

	2021	2020
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	3	-
Приходи од продажба на отпадоци	3	-

МКД '000

	2021	2020
Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги	209	294
Приходи од транспортен центар	209	294

	МКД '000	
	2021	2020
Приходи од наемнини	17.743	14.882
Приходи од наем	17.743	14.882

Белешка 5

МКД '000

	2021	2020
Останати приходи од работењето	519.882	758.605
<i>ПРИХОДИ ОД ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА</i>		
<i>ОСТАНАТИ ПРИХОДИ</i>		
Вишоци	973	1.008
Приходи од наплатени отпишани побарувања	2.848	2.523
Приходи од премии, субвенции, дотации и донации	473.135	714.268
Останати приходи од работењето	42.927	40.806

Белешка 6

МКД '000

	2021	2020
Трошоци за вработените	613.849	616.680
Плата и надоместоци на плата - бруто (за администрација, управа и продажба)	612.414	614.917
Останати трошоци за вработените	1.237	826
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	31	196
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	168	740

Белешка 7

МКД '000

	2021	2020
Трошоци за амортизација	217.689	160.513
Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)	217.689	160.513

Белешка 8

МКД '000

	2021	2020
Останати трошоци од работењето	874.655	755.166
ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР		
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	-	76
Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)	2.658	5.192
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	323.165	205.359
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администрација, управа и продажба)	22.915	19.450
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба)	7.416	18.211
ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ		
Транспортни услуги	302.115	248.820
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	19.675	65.315
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	86.168	113.493
Услуги за одржување и заштита	4.162	1.092
Наем - лизинг	920	1.175
Комунални услуги	6.765	7.461
Останати услуги	18.009	14.706
РЕЗЕРВИРАЊА		
Долгорочни резервирања за користи на вработените	2.834	1.766
ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО		
Трошоци за надомест и други примања на членови на Управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.115	1.938
Трошоци за спонзорства и донации	1.207	642
Трошоци за репрезентација	500	464
Трошоци за осигурување	13.721	14.021
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.144	915
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	10.104	10.762
Трошоци за користење на права (освен наем)	-	-
Останати трошоци на работењето	17.457	19.980
ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА		
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	28.764	-
ОСТАНАТИ РАСХОДИ		
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства	765	2.148
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	3	7
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	650	10
Расходи за дополнително одобрени попусти, рабат, рекламации и дадени примероци	10	-
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго	261	-
Останати расходи од работењето	1.152	2.162
НАБАВНА ВРЕДНОСТ		

Белешка 9

МКД '000

	2021	2020
Приходи од финансирање	687	985
Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	16	984
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	667	0
Останати финансиски приходи	5	1

Белешка 10

МКД '000

	2021	2020
Расходи од финансирање	14.155	20.233
Останати финансиски расходи од поврзани друштва	-	156
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	7.462	10.097
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	1	0
Останати финансиски расходи	6.692	9.979

Белешка 11

МКД '000

Данок на добивка	2021
Добивка пред оданочување	(205.318)
Даночно непризнаени расходи	34.252
Даночна основа	(171.066)
Данок на добивка по стапка од 10% на даночната основа	-
Пресметан данок на добивка по намалување	-
Ефективна даночна стапка	0,00%

Белешка 12.1
Нематеријални средства

МКД '000

2020	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	33.307
Набавки во текот на годината	-
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	33.307
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(32.116)
Амортизација за тековна година	(550)
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	(32.666)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	642

2021	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	33.307
Набавки во текот на годината	-
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	33.307
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(32.666)
Амортизација за тековна година	(550)
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	(33.216)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	92

Белешка 12.2

МКД '000

Недвижности, постројки и опрема

2020	Земјишта	Градежни објекти	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Материјални средства во подготовка	Аванси за набавка на материјални средства	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1.1.	165.767	858.124	3.369.667	428.208	121.178	4.942.944
Набавки во текот на годината	-	5.841	629.123	194.843	-	829.807
Отуѓување/Расходување	-	(124)	(2.711)	-	(121.178)	(124.013)
Состојба на 31.12.	165.767	863.841	3.996.079	623.051	-	5.648.739
Исправка на вредноста						
Состојба на 1.1.		(640.232)	(3.348.844)			(3.989.076)
Депрецијација за тековна година		(53.598)	(106.188)			(159.785)
Отуѓување/Расходување		124	2.698			2.822
Состојба на 31.12.		(693.706)	(3.452.334)			(4.146.039)
Сегашна вредност 31.12.	165.767	170.136	543.746	623.051	-	1.502.699

2021	Земјишта	Градежни објекти	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Материјални средства во подготовка	Аванси за набавка на материјални средства	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1.1.	165.767	863.841	3.996.079	623.051	-	5.648.739
Набавки во текот на годината	-	-	-	42.074	-	42.074
Отуѓување/Расходување	-	(974)	(4.517)		-	(5.491)
Корекција						-
Рекласификација		575.176	10.197	(585.373)		-
Состојба на 31.12.	165.767	1.438.043	4.001.759	79.752	-	5.685.321
Исправка на вредноста						
Состојба на 1.1.		(693.706)	(3.452.334)			(4.146.039)
Депрецијација за тековна година		(37.183)	(179.778)			(216.961)
Отуѓување/Расходување		974	4.452			5.426
Состојба на 31.12.		(729.915)	(3.627.660)			(4.357.574)
Сегашна вредност 31.12.	165.767	708.128	374.099	79.752	-	1.327.747

Белешка 12.3
Вложувања во недвижности

МКД '000

2020	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1.1.	7.119	-	-	7.119
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	7.119	-	-	7.119
Исправка на вредноста				
Состојба на 1.1.	(2.773)			(2.773)
Депрецијација за тековна година	(178)			(178)
Отуѓување	-			-
Состојба на 31.12.	(2.951)			(2.951)
Сегашна вредност 31.12.	4.168	-	-	4.168

2021	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1.1.	7.119	-	-	7.119
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	7.119	-	-	7.119
Исправка на вредноста				
Состојба на 1.1.	(2.951)			(2.951)
Депрецијација за тековна година	(178)			(178)
Отуѓување	-			-
Состојба на 31.12.	(3.129)			(3.129)
Сегашна вредност 31.12.	3.990	-	-	3.990

Белешка 12.4

МКД '000

	2021	2020
Долгорочни финансиски средства	56.282	83.297
Вложувања во подружница	28.448	28.448
Дадени заеми и кредити во земјата и во странство	56.282	83.297
Вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства	(28.448)	(28.448)

(во илјади денари)

Вложувања во подружница	% на сопственост	Набавна вредност	Вредносно усогласување	Нето сметководствена вредност
ЈСП Турс	100%	28.448	(28.448)	-
Вкупно		28.448	(28.448)	-

Субјект	Број на спогодба	Дата на одобрување	Рок на доспевање	Број на рати	Долгорочно побарување (во '000 МКД)	краткорочен дел на долгорочно побарување (во '000 МКД)	Вкупно побарување на 31.12. (во '000 МКД)
Министерство за одбрана	03-171/1	20/02/2015	20/01/2025	120	23.859	11.452	35.311
Министерство за одбрана	03-171/3	20/02/2015	20/01/2025	120	31.819	15.273	47.092
Министерство за одбрана	03-171/2	20/02/2015	20/01/2025	120	604	290	894
Вкупно					56.282	27.015	83.297

Белешка 12.5

МКД '000

Долгорочни побарувања

2021

2020

-

-

Белешка 12.6

МКД '000

Одложени даночни средства

2021

2020

-

-

Белешка 13.1

МКД '000

Залихи

2021

2020

51.014

53.835

ЗАЛИХА НА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

Сировини и материјали на залиха

9.486

17.413

ЗАЛИХА НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ

Залиха на резервни делови

33.624

28.346

ЗАЛИХА НА СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

Ситен инвентар на залиха

7.905

8.077

Ситен инвентар во употреба

7.155

8.445

Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми

(7.155)

(8.445)

Белешка 13.2

МКД '000

Средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење

2021

2020

-

-

Белешка 13.3

МКД '000

	2021	2020
Побарувања од поврзани друштва	-	-

Белешка 13.4

МКД '000

	2021	2020
Побарувања од купувачите	59.491	44.393
Побарувања од купувачи во земјата	45.234	36.526
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	2	0
Побарувања од камати (договорни и казнени)	-	9
Спорни и сомнителни побарувања	65.265	39.285
Останати побарувања	14.500	7.858
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(65.510)	(39.285)

(во илјади денари)

Старосна структура на побарувања од купувачите	до 1 година	од 1 до 3 години	над 3 години	Вкупно
Побарувања од купувачи во земјата	42.491	1.505	1.239	45.234
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	2	0		2
Спорни и сомнителни побарувања	394	1.546	63.324	65.265
Останати побарувања	7.140	7.360		14.500
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи		(947)	(64.563)	(65.510)
Вкупно	50.027	9.464	-	59.491

Белешка 13.5

МКД '000

	2021	2020
Обврски / побарувања кон државата	2.463	6.443
Обврски кон државата	17.931	31.260
Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	-	13.665
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	17.102	16.779
Обврски за персонален данок на доход	31	-
Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки	798	816
Побарувања од државата	20.394	37.703
Данок на додадена вредност	7.779	37.687
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	12.590	-
Побарувања за повеќе платени придонеси и други давачки	24	16

Белешка 13.6

МКД '000

	2021	2020
Побарувања од вработените	373	450
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања	1	1
Останати побарувања од вработените	563	531
Вредносно усогласување на побарувањата од вработените	(190)	(82)

Белешка 13.7

МКД '000

	2021	2020
Останати краткорочни побарувања	-	-

Белешка 13.8

МКД '000

	2021	2020
Краткорочни финансиски средства	27.099	27.111
Краткорочни кредити и заеми дадени на поврзани друштва во земјата	27.015	27.015
Останати краткорочни финансиски средства	84	95

Белешка 13.9

МКД '000

	2021	2020
Парични средства	29.481	72.872
Парични средства на трансакциски сметки во денари	27.882	60.349
Парични средства во благајна	1.599	12.523

Белешка 13.10

МКД '000

	2021	2020
Однапред платени трошоци	49.658	46.921
Однапред платени трошоци	49.658	46.921

Белешка 14.1

МКД '000

Долгорочни резервирања

2021	2020
-	-

Белешка 14.2

МКД '000

Долгорочни обврски

Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и странство

2021	2020
669.545	692.749

669.545

692.749

Банка/Субјект	Број на договор	Дата на одобрување	Рок на доспевање	Број на рати	Каматна стапка	Долгорочен кредит (во '000 МКД)	Краткорочен дел на кредит - обврски за камата (во '000 МКД)	Вкупен долг на 31.12. (во '000 МКД)
Европска банка за обнова и развој (ЕБРД)	08-117/1	28/01/2019	31/07/2028	14 полугодишни рати	варијабилна каматна стапка	613.060	-	613.060
Спогодба Министерство за финансии (Јапонска)	Спогодба бр. 11-2193/1	27/02/2015	01/10/2025	84	/	35.775	32.794	68.569
Спогодба Министерство за финансии (Лондонска)	Спогодба бр. 11-2192/1	01/12/2014	01/11/2025	84	/	20.710	19.810	40.520
Вкупно						669.545	52.603	722.148

Долгорочните финансиски обврски произлегуваат од:

- Договорот за заем бр. 08- 117/1 со Европска банка за Обнова и Развој од 28.01.2019 година на вкупен износ од 10.000 илјади евра со рок на враќање на 14 еднакви полугодишни рати, започнувајќи со отплата на 31.01.2022 година, а последниот датум на отплата е 31.07.2028 година. Заемот е предмет на променлива каматна стапка. Целта на Договорот за заем е да му помогне на Заемопримачот во модернизацијата на автобуската флота преку купување автобуси на CNG со цел да се обезбеди зголемена оперативна ефикасност. Салдото на 31.12.2021 година по основ на овој кредит изнесува 613.060 илјади денари. Долгорочната обврска согласно Договор за заем со Европска Банка за Обнова и Развој е обезбедена со гаранции од Министерството за финансии и Градот Скопје.

- Две спогодби за регулирање на начин на исплата на долг со Министерство за финансии (доверител) со рок на доспевање 01.10.2025, односно 01.11.2025 година во вкупен износ од 292.867 илјади денари. Спогодбите се по основ на отплата на главнина и камата од правосилна и извршна пресуда ПС бр.738/03 од 11.11.2004 година на Основен суд Скопје 2 Скопје и пресуда која произлегува од Договор за кредит за увоз на опрема бр.16-1028/1 од 16.05.1997 година и анекси кон договор бр.15-171/2 од 09.02.1998 година и 15-1555 од 25.08.1998 година. Салдото на 31.12.2021 година изнесува 109.088 илјади денари.

Белешка 14.3

МКД '000

	2021	2020
Одложени даночни обврски	-	-

Белешка 15.1

МКД '000

	2021	2020
Обврски кон поврзани друштва	-	-

Белешка 15.2

МКД '000

	2021	2020
Обврски кон добавувачите	311.374	213.843
Обврски спрема добавувачи во земјата	310.125	213.247
Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата	1.237	596
Обврски за камати (договорни и казнени)	12	-

Белешка 15.3

МКД '000

	2021	2020
Обврски кон вработените	34.668	33.981
Обврски за плата и надоместоци на плата	34.668	33.981

Белешка 15.4

МКД '000

	2021	2020
Останати краткорочни обврски	276	-
Обврски за надомест и други примања на членови на Управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	276	-

Белешка 15.5

МКД '000

	2021	2020
Краткорочни финансиски обврски	52.603	50.212
Краткорочни кредити и заеми	52.603	50.212

Износот од 52.603 илјади денари на konto Краткорочни кредити и заеми се однесува на краткорочен дел на долгорочни кредити, кој што е прикажан во прегледот за долгорочни кредити (Белешка 14.2).

Белешка 15.6

МКД '000

	2021	2020
Однапред пресметани обврски	733.737	841.241
Однапред пресметани трошоци	-	812
Пресметани приходи за идни периоди	85	1.771
Одложено признавање на приходи врз основа на државни поддршки	652.071	730.350
Одложено признавање на приходи	81.581	108.308

16. КАПИТАЛ

Основна главнина

МКД '000

	2021	2020
Основач	53.296	53.296
Град Скопје	53.296	53.296

Резерви

МКД '000

	2021	2020
Законски резерви	-	-
Издвојување од добивка за годината	-	-

Дивиденди

МКД '000

	2021	2020
Дивиденди	-	-
Исплатена дивиденда од добивка	-	-

17. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Цели на управувањето со финансиски ризици

Активностите на Друштвото го изложуваат истото на различни финансиски ризици: пазарен ризик (вклучувајќи валутен ризик, ценовен ризик и каматен ризик), кредитен ризик и ликвидносен ризик. Целокупната програма за управување со ризик на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на финансиските пазари и се обидува да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Друштвото.

17.1. Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризик дека промените во пазарните цени, како што се девизните курсеви и каматните стапки, ќе влијаат на приходот на Друштвото или вредноста на неговите финансиските инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарниот ризик во рамките на прифатливи параметри, при истовремено оптимизирање на приносот.

Валутен ризик

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Валутниот ризик произлегува од финансиските средства и финансиските обврски деноминирани во валута, која што е различна од известувачката валута на Друштвото. Ризикот се мери со употреба на сензитивната анализа.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски на Друштвото деноминирани во странска валута е како што следи:

(во '000 МКД)

Валута	Средства		Обврски	
	2021	2020	2021	2020
ЕУР	-	-	613.060	607.572
УСД	-	-	-	-
ГБП	-	-	-	-
ЦХФ	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

(во '000 МКД)

Валута	зголемување за 1%		намалување за 1%	
	2021	2020	2021	2020
ЕУР	(6.131)	(6.076)	6.131	6.076
УСД	-	-	-	-
ГБП	-	-	-	-
ЦХФ	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-

Ценовен ризик

Ценовен ризик е ризик дека капиталот ќе флукутира и ќе влијае на фер вредноста на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретните вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Примарната изложеност на цената на капиталот произлегува од вложувањата во хартии од вредност и удели.

Друштвото не е изложено на значаен ценовен ризик.

Каматен ризик

Друштвото е изложено на ризик од промените на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годината е како што следува:

Каматен ризик

Финансиски средства	<i>(во илјади денари)</i>	
Некаматносни	2021	2020
Парични средства	29.481	72.872
Побарувања од купувачи	59.491	44.393
Останати побарувања	20.767	38.153
Долгорочни побарувања	56.282	83.297
Вкупно некаматносни финансиски средства	166.021	238.715
Каматносни со фиксна каматна стапка	-	-
Каматносни со променлива каматна стапка	-	-
Вкупно каматносни финансиски средства	-	-
Вкупно	166.021	238.715

Финансиски обврски	2021	2020
Некаматносни		
Обврски кон добавувачи	311.374	213.843
Останати тековни обврски	52.875	65.241
Заеми и кредити	109.088	135.390
Вкупно некаматносни финансиски обврски	364.249	279.084
Каматносни со фиксна каматна стапка	-	-
Кредити и лизинг	-	-
Каматносни со променлива каматна стапка	-	-
Кредити и лизинг	613.060	607.571
Вкупно каматносни финансиски обврски	613.060	607.571
Вкупно	977.309	886.655

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 100 базични поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката а негативните се намалување на добивката за соодветниот период.

Назив	зголемување за 100 базичи поени		(во илјади денари)	
			зголемување за 100 базичи поени	
	2021	2020	2021	2020
Земени кредити	(6.131)	(6.076)	6.131	6.076
Дадени кредити	-	-	-	-

17.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиски загуби кои може да ги има Друштвото доколку купувачите или соработниците во финансиски инструменти не ги исполнат договорените финансиски обврски, и произлегува главно од побарувањата на Друштвото од купувачи, како и инвестициите во банки, т.е. банкарски депозити, готовина и парични еквивалент. Максималната изложеност на кредитен ризик е нето сметководствената вредност на побарувањата од купувачи и другите побарувања.

Изложеноста на Друштвото кон одредени клиенти, како и кредитната способност на клиентите се набљудува навремено, со цел да се намали ризикот од ненаплатливост до најниско ниво. Друштвото утврдува исправка на вредноста која ја претставува неговата проценка за настанатите загуби во однос на побарувањата од купувачи и други побарувања.

Структурата на побарувања од купувачи според нивната доспеаност на 31 декември за тековната година и претходната година е како што следува:

2021 (во илјади денари)			
Структура на побарувања од купувачи според нивната доспеаност	Бруто износ	Исправка на вредност	Нето износ
Доспеани побарувања			
- до 1 година	50.027		50.027
- од 1 до 3 години	10.411	947	9.464
- над 3 години	64.563	64.563	-
Вкупно	125.001	65.510	59.491

17.3. Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик е ризик дека Друштвото нема да биде во состојба да ги исплати своите обврски навремено. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребна готовина за сервисирање на своите обврски, и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Процесот на управување со ликвидносниот ризик вклучува проекција на паричните текови според валута (рочност) и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Ова ги исклучува потенцијалните ефекти од непредвидливите ситуации, како што се природни катастрофи или политички турбуленции во регионот.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото:

Ликвидносен ризик

2021		<i>(во илјади денари)</i>	
Рочност на финансиските средства и обврски	До 1 година	Над 12 месеци	Вкупно
Парични средства	29.481		29.481
Побарувања од купувачите	59.491		59.491
Побарувања од вработените	373		373
Краткорочни финансиски средства	27.099		27.099
Долгорочни финансиски средства	56.282		56.282
Вкупно	172.726	-	172.726
Обврски кон добавувачите	311.374		311.374
Обврски кон вработените	34.668		34.668
Останати краткорочни обврски	276		276
Краткорочни финансиски обврски	52.603		52.603
Долгорочни обврски		669.545	669.545
Вкупно	398.921	669.545	1.068.466

17.4. Утврдување на објективната вредност

Освен ако не е поинаку наведено, сметководствената вредност на финансиските инструменти ја одразува нивната објективна вредност.

18. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековни спорови. Иако исходот на судските постапки не може да се утврди со сигурност, раководството смета дека од судските постапки нема да произлезат материјално значајни обврски.

Даноци

Даночните периоди на Друштвото можат да бидат предмет на инспекција од страна на даночните органи до истекот на 5 години од крајот на годината во која е поднесена или требало да биде поднесена пријавата и може да се наметнат дополнителни даноци или казни во согласност со толкувањето на даночното законодавство. Раководството на Друштвото не е запознаено со околности кои би можеле да доведат до дополнителна обврска по овој основ.

19. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Основач на Друштвото е Град Скопје, кој поседува 100% од капиталот. Друштвото е основач на ЈСП Турс ЈСП Скопје ДООЕЛ Скопје. Табелата подолу ги презентира трансакциите со поврзаните страни:

	<i>(во илјади денари)</i>	
	2021	2020
Трошоци од услуги		
ЈСП Турс	1.100	566
Приход од услуги		
ЈСП Турс	148	177
Приход од субвенции		
Град Скопје	437.704	704.696
Обврски кон добавувачи		
ЈСП Турс	261	54
Побарувања од купувачи		
ЈСП Турс	1	604
Град Скопје	967	5.020
Побарувања за позајмица		
ЈСП Турс	13.150	7.360

20. НАСТАНИ ШТО СЕ СЛУЧИЛЕ ПО ДЕНОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По 31 декември 2021 година – датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

за работењето на
ЈСП СКОПЈЕ
за 2021 година

Скопје, Март 2022 година

СОДРЖИНА

1. Општи податоци
2. Мисија
3. Визија
4. Цели на претпријатието
5. Политика на ризик
6. Политика на развој на претпријатието
7. Човечки ресурси
8. Дејност на претпријатието
9. Финансиски резултати
10. Показатели
11. Инвестиции
12. Планирани активност во 2022 година

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Назив	Јавно Сообраќајно Претпријатие СКОПЈЕ
Скратен назив	ЈСП “ СКОПЈЕ “
Правна форма	Јавно претпријатие
Статус	Јавно Сообраќајно Претпријатие со Одлука бр. 4593/1 од 05.12. 1989 год. донесена од Собрание на Град Скопје
Основано	Од Извршен Народен Одбор на Град Скопје со Решение број 18376 од 11.07.1947 година
Регистрирано	На 17.01.1948 година со назив Градско Автобуско Сообраќајно Претпријатие Скопје
Функционира	На територијата на Град Скопје со приградските населби
Седиште	Скопје
Адреса	Булевар “ Александар Македонски “ број 10
Раководење	Управен одбор , Надзорен одбор , Директор
Избор на УО и НО	Совет на Град Скопје
Избор на директор	Градоначалник на Град Скопје
Делокруг на работа	Јавен градски и приградски превоз на патници
Финансирање	Приход од превоз на патници , субвенции од Градот , донации
Ден на ЈСП	17-ти Јануари
Директор на ЈСП	Иван Илиевски
Управен одбор	
Претседател	Горан Илијевски Даниел Ковачев Марјан Костадиновски Боби Стојановски Благоја Грозданов
Членови	Горан Фидановски Емил Јанчевски Арлинда Јакупи Шпетим Рамадани Златко Јанковски Марко Димитревски

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈСП СКОПЈЕ ЗА 2021 ГОДИНА

Надзорен одбор	Милан Јаниќијевиќ
Претседател	Елена Тренчевска
Членови	Даница Јованова Александар Тишовски
	Јулијана Штрковска Колариќ
	Адмир Али

1.1 Организациона структура

Сектор АБ Автокоманда

- Одделение за организационо технички работи и евиденција
- Одделение за сообраќај
- Одделение за ремонт и одржување

Сектор АБ Ѓорче Петров

- Одделение за организационо технички работи и евиденц
- Одделение за сообраќај
- Одделение за ремонт и одржување

Сектор за поддршка на директорот

- Одделение за координација, организација и односи со јавноста
- Одделение за план, анализа и статистика

Сектор за сообраќај

- Одделение за оперативен контролен центар
- Одделение за планирање на сообраќај
- Одделение за линиска контрола
- Одделение за техничко одржување на опрема
- Одделение за слободен превоз

Сектор за финансиски работи

- Одделение за финансии
- Одделение за сметководство

Сектор за правни и општи работи

- Одделение за правни работи
- Одделение за општи работи
- Одделение за безбедност и здравје при работа и заштита на животна средина

Сектор за јавни набавки

- Одделение за спроведување на јавните набавки
- Одделение за планирање, следење и реализација на набавки

Сектор за продажба

- Одделение за секундарна продажба

- Одделение за продажба

Одделенија надвор од секторите

- Одделение за управување со човечки ресурси
- Одделение за поддршка и администрирање на ИТ системи
- Одделение за управување и одржување на Жичара и Милениумски крст
- Одделение за обезбедување и ПП заштита
- Одделение за внатрешна ревизија
- Одделение за внатрешна контрола за безбедност во сообраќајот

2. МИСИЈА

Мисија на ЈСП СКОПЈЕ е сигурно, стабилно и достапно во простор и време вршење на превозна услуга на целокупното локално население и на посетителите на градот Скопје и приградските населби под економски најповолни и еколошки прифатливи услови.

3. ВИЗИЈА

ЈСП СКОПЈЕ како високо организирана сообраќајно-техничка и економско-управна целина со широка општествена и корпоративна одговорност која ги обединува сите видови на јавен транспорт во Градот, во единствен, ефикасен, висококвалитетен и професионален јавен сервис насочен кон задоволување на потребите на граѓаните и напредокот на националната економија и општеството во целина.

4. ЦЕЛИ НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

Јавното претпријатие своите напори и активности ги насочува кон остварување на следните цели:

- Воведување на современи техничко-технолошко системи и средства во функција на подобрување на квалитетот и ефикасноста во извршувањето на јавниот превоз;
- Одржување на возниот парк во континуирана функционална состојба;
- Одржување и унапредување, како и подобрување на квалитетот и ефикасноста на транспортните услуги;
- Зголемување на обемот и учеството на превозните услуги на ЈСП во вкупниот јавен превоз;
- Зголемување на степенот и квалитетот на информираност на корисниците ;
- Подобрување на вкупните односи со јавноста и подигање на имиџот на претпријатието;
- Обезбедување на финансиска стабилност на претпријатието;
- Реализација на Програмата за работа во согласност со инвестиционите програми;
- Натамошно интензивирање на напорите за постигнување на внатрешни заштеди и рационализации во рамки на системот на сите нивоа (возила, погонска енергија, масла, мазира, резервни делови, други трошоци);
- Имплементација на меѓународните стандарди за квалитет;
- Примена на еколошки стандарди и унапредување на заштитата на животната средина.

5. ПОЛИТИКА НА РИЗИК

Ризикот во работењето претставува веројатност дека одредена активност или настан, директно или индиректно негативно ќе се рефлектира врз успешноста во работењето на претпријатието, непреченото извршување на јавниот транспорт, намалување на приходите и зголемување на расходите. Ризиците не може целосно да се отстранат поради тоа е потребно да се менаџира со нив со цел да се отстранат или да се намалат негативните ефекти колку што е можно повеќе.

Ризикот во ЈСП претставува закана дека некој настан или активност може да се претвори во негативен ефект кој ќе ја намали способноста на ЈСП Скопје успешно да ги извршува своите надлежности, задачи и обврски во јавниот градски и приградски превоз.

Генерално, ризиците се класифицираат како:

1. **Стратегиски ризици:** политички, економски, правни, економски ризици, технолошки ризици, социјални ризици и ризици на опкружувањето;
2. **Оперативни ризици:** Организационски, кадровски, правни, финансиски и ризици на координација

ЈСП СКОПЈЕ има превземено мерки и активности во насоки на управување со ризиците со цел да обезбеди ефективност на системот на интерни контроли и остварување на утврдениот обем и квалитет на превозни услуги со расположивата кадровска екипираност и финансиската поддршка од основачот, имајќи во предвид дека отсуството на истата носи најголем степен на ризик на претпријатието.

6. ПОЛИТИКА ЗА РАЗВОЈ НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

Развојната политика на Претпријатието е дефинирана и следена од страна на Управниот Одбор на ЈСП Скопје преку донесување на Годишна програма за работа и Инвестициона програма.

Финансискиот план на ЈСП СКОПЈЕ за 2022 година е проектиран во амбиент на бавен раст на економски активности и проектирана ниска стапка на инфлација, како и проекција во услови на благ пораст на БДП во земјата, зголемени цени на производите и зголемена лична потрошувачка.

Финансискиот план за 2022 година е базиран на:

1. Фактичката состојбата на остварувањата во 2020 година и во периодот Јануари – Септември 2021 година,
2. Реалните очекувања, проекции и можности на капацитетите,
 - о Зголемувањето на ефикасноста на сопствените ресурси,
 - о Зголемување на обемот и учеството на превозните услуги во вкупниот јавен превоз,
 - о Одржување на возниот парк во континуирана функционална кондиција.
3. Политиката за управување со ризик.

За 2022 година се планира Претпријатието да оствари бруто добивка во износ од 237.000 денари. При тоа се водеше сметка да планираните вкупни расходи бидат во директна корелација со планираните вкупни приходи, како и за рационализација на трошоците онаму каде за тоа постои реална можност, а без последици врз квалитетот на превозната услуга.

Во наредната 2022 година, претпријатието ќе настојува со максимална грижа и ангажираност на вработените, проектираниот финансиски план да преставува остварлива цел.

ПЛАНИРАН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ – БИЛАНС НА УСПЕХ

Таб.1

Р.бр.	ЕЛЕМЕНТИ	План 2022
1	Вкупен приход	1.843.469.000
2	Вкупни расходи	1.843.232.000
3	Добивка	237.000

7. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Со состојба на 31.12.2021 година вкупниот број на вработени во ЈСП СКОПЈЕ изнесува 1.319 што е за 11 вработени или за 0,8% повеќе во споредба со состојбата од минатата година (1.308 вработени).

Во текот на годината Претпријатието го напуштиле 109 вработени, од кои 58 по основ на пензионирање, додека вработени се 108 работници.

Одлив на вработени - вкупно	109 вработени
-----------------------------	---------------

1. По основ остварување право на пензија	58 вработени
--	--------------

2. Починати	9 вработени
-------------	-------------

3. Отказ	10 вработени
----------	--------------

4. Спогодбено	7 вработени
5. Неплатено	21 вработени
6. Самоволно	3 вработени
7. Разрешен	1 вработен

Таб.2

Вработени	1.319 (со состојба на 31.12.2021 година)
Пол	Жени ----- 183 (13,9%)
	Мажи -----1.136 (86,1%)
Образование	ВСС ----- 96 (7,3%)
	ССС ----- 1.027 (77,9%)
	НСС ----- 53 (4,0%)
	ВКВ ----- 143 (10,8%)
Работен стаж	од 0 до 5 год.----- 102 (7,73%)
	од 6 до 10 год.----- 139 (10,54%)
	од 11 до 15 год.----- 242 (18,35%)
	од 16 до 20 год.----- 128 (9,70%)
	од 21 до 25 год.----- 126 (9,55%)
	од 26 до 30 год.----- 118 (8,95%)
	од 31 до 35 год.----- 151 (11,45%)
	над 35 год.----- 313 (23,73%)

7.1 Квалификациона структурата**БРОЈНА И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИТЕ**

31.12.2021 година Таб.3

Р.бр.	Квалификаци	Вкупно	%	Жени	%	Мажи	%	Старост	Стаж
1	ВСС	96	7,28	37	2,81	59	4,47	44	16
2	ССС	1.027	77,86	116	8,79	911	69,07	50	22
3	НСС	53	4,02	30	2,27	23	1,74	49	17
4	ВКВ	143	10,84	0	0,00	143	10,84	55	32
	Вкупно	1.319	100,00	183	13,87	1.136	86,13	50	23

Учеството на вработени во квалификационата структура според вид и степен на стручна наобразба, пол и др. произлегува од специфичниот трудоинтезивен карактер на дејноста која претпријатието ја обавува. Отаму и најголемиот број на вработени се ангажирани во превозните и ремонтно-сервисните услуги, при што најбројни се СССР-вработени со учество од 77,86% и ВКВ-вработени со 10,84%. Остатокот од 11,3% отпаѓаат на ВСС-вработени со учество од 7,28% и НСС-вработени со 4,02%.

Просечната старост на вработените во ЈСП изнесува 50 години, додека просечен остварен работен стаж во ЈСП изнесува 23 години.

8. ДЕЈНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

8.1 Превозни капацитети

СОСТОЈБА НА ИНВЕНТАРНИТЕ ВОЗИЛА НА 31.12.2021 (СПОРЕД ДАТА НА ПРВА РЕГИСТРАЦИЈА)

Таб.4

Р.бр.	Тип на автобус	Соло автобуси	Зглобни автобуси	Вкупно автобуси	Стр. во %	Просечна стар. во години
1.	Санос	30	2	32	8,5	25,97
2.	Ман	21	12	33	8,7	1,47
3.	Лаз	77		77	20,4	10,55
4.	Јутонг	215		215	56,9	9,70
5.	Минибус (Застава, Јутонг)	21		21	5,6	12,16
6.	Вкупно (1 - 5)	364	14	378	100,0	10,67
	Учество %	96,3	3,7	100,0		
	Р.Е.Автокоманда	190	6	196	51,9	10,79
	Р.Е.Ѓорче Петров	174	8	182	48,1	10,54
7.	Туристички автобуси	1		1		26,59
	Вкупно автобуси (6 + 7)	365	14	379		10,71

Напомена: Во инвентарната состојба не е вклучено возилото од марка Лејланд бидејќи се користи исклучиво како експонат и истото не се вклучува во сообраќај за превоз на патници.

Еколошки стандард	
EURO 6 еколош. стандард	33 автобуси (Ман)
EURO 5 еколош. стандард	215 автобуси (Јутонг)
EURO 4 еколош. стандард	77 автобуси (Лаз)
EURO 4 еколош. стандард	16 минибуси (Јутонг)
EURO 2 еколош. стандард	5 минибуси (Застава)

Со состојба на 31.12.2021 година просечната старост на возниот парк изнесува 10,67 години што претставува пораст од 10,3% во споредба со состојбата од минатата година (9,67 год.).

8.2 Физички обем на услуги

ОСТВАРЕН ФИЗИЧКИ ОБЕМ НА УСЛУГИ

(линиски превоз)

Таб.5

Ред. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	2021	Индекс
1	Инвентарна состојба на автобусите (31.12.)	378	378	100,0
2	Инвентар. сост. на автоб.-просечно дневно	393	378	96,2
3	Просеч. днев. исправни автобуси	266	248	93,2
4	Просеч. днев. исправни автоб. во раб. денови	269	251	93,3
5	Просеч. днев. автоб. во работа	177	171	96,6
6	Просеч. днев. автоб. во работа во раб. денови	146	210	143,8
7	Просечно дневно автобуси во резерва	123	41	33,3
8	Коефициент на техничка исправност	0,68	0,66	97,1
9	Коефици. на искористеност на тех. исправн.	0,64	0,82	128,1

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈСП СКОПЈЕ ЗА 2021 ГОДИНА

10	Коефици. на искорист. на вкуп. возен парк	0,37	0,56	151,4
11	Просечна старост на автобусите (31.12.)	9,67	10,67	110,3
12	Поминати километри - вкупно	13.118.302	15.280.727	116,5
13	Поминати километри на градски линии	7.696.690	9.015.205	117,1
14	Поминати километри на приградски линии	4.795.998	5.616.177	117,1
15	Поминати километри на договорен превоз	625.614	649.345	103,8
16	Потрошено нафта-вкупно (литри)	5.096.962	5.568.297	109,2
	-Месечно	424.747	464.025	109,2
	-Дневно	13.926	15.256	109,6
17	Поминати километри на возила со погонско гориво - нафта	12.182.456	13.271.406	108,9
18	Потрошено нафта - просечно литри/100 км.	41,84	41,96	100,3
19	Потрошено земјен гас (кгр.)	459.827	1.100.281	239,3
20	Поминати километри на возила со погонско гориво – земјен гас	935.846	2.009.321	214,7
21	Потрошено земјен гас - просечно кгр./100 км.	49,13	54,76	111,5
22	Остварени часови во сообраќај	693.280	801.058	115,5
23	Остварена комерцијална брзина	18,92	19,08	100,8
24	Просечно поминати км. по возило во работа	74.115	89.361	120,6
	-Месечно	6.176	7.447	120,6
	-Дневно	202	245	121,3
25	Просечно поминати км. по вработен	10.022	11.718	116,9
	-Месечно	835	976	116,9
	-Дневно	27	32	118,5
26	Просечно поминати км. по возач	21.296	25.682	120,6
	-Месечно	1.775	2.140	120,6
	-Дневно	58	70	120,7
27	Број на полуобрти во сообраќајот	924.568	1.152.080	124,6
	1. Број на остварени регуларни полуобрти - вкупно	251.730	418.641	166,3
	- Број на регуларни полуобрти	251.720	410.595	163,1
	- Број на делумно сработени регуларни полуобрти	10	8.046	80.460,0

	2. Број на нерегуларни полуобрти	672.838	733.439	109,0
28	Превезени патници	21.447.408	23.135.530	107,9
29	Превезени патници Жичница Милениумски Крст	74.357	890	1,2
30	Остварени места километри (во 000)	1.107.729	1.198.939	108,2
31	Места километри по патник (квалитет)	51,65	51,82	100,3
32	Места километри по вработен (продуктивност)	846.241	919.432	108,6
33	Места километри по возач	1.798.262	2.015.024	112,1
34	Превезени патници на поминати км.	1,63	1,51	92,6

Во 2021 година во линиски превоз се поминати вкупно 15.280.727 км., што е за 16,5% повеќе во споредба со минатата година. Порастот на бројот на поминати км е резултат на зголемениот број на поминати км на градски линии за 17,1%, на приградски линии за 17,1% и договорен превоз за 3,8%.

Во делот на полуобрти во 2021 година податоците се превземени од Системот за автоматска локација на возилата (АВЛ). Системот дава податоци за можни три статуси на полуобрти и тоа:

- **Регуларен** – полуобрт каде возилото ја поминало целата траса на движење, при тоа не се појавиле проблеми од типот на ненавремено поаѓање/ пристигнување, поминало над 97% од должината на трасата со услов задолжително пристигнување на крајното стојалиште, запирање на над 80% од стојалиштата, тргнување од почетен терминал предвремено од зададеното време на тргнување на полуобртот согласно возниот ред не поголемо од 2 минути и доцнење не поголемо од 5 минути;
- **Нерегуларен** - полуобрт каде возилото возело по грешна траса, застанало на помалку од 70% стојалишта, поминало помалку од 90% од трасата или невклучено возило, тргнување од почетен терминал предвремено од зададеното време на тргнување на полуобртот согласно возниот ред поголемо од 2 минути и доцнење поголемо од 5 минути;
- **Полуобрт за обработка (делумно сработен)** - полуобрт каде возилото застанало на 70% до 80% од стојалиштата, поминало од 90% до 96,99% од трасата со услов задолжително пристигнување на крајното стојалиште, возилото работи со неисправен систем за наплата (валидатор), со неисправен КЕВ или ГПС, тргнување од почетен терминал / доцнење од зададеното време на пристигнувањена полуобртот согласно возниот ред не помало од 5 минути и не поголемо од 8 минути.

Во 2021 година превезени се вкупно 23.136.000 патници. Во споредба со претходната година бројот на превезени патници е зголемен за 7,9% или за 1.689.000 патници поради порастот на број на патници со неперсонализирани билети за 9,9% или за 706.000 патници и на патници со персонализирани билети за 7% или за 995.000 патници.

Количеството на потрошена нафта и бројот на остварени часови во сообраќај се зголемени соодветно на зголемениот обем на работа (поминати км).

Потрошената нафта (просечно) на 100 км. остварена при обавување на линискиот превоз на патници бележи пораст од 0,3% од 41,84 на 41,96 литри.

Движењето на просечната потрошувачка на нафта на 100 км на автобусите по месеци е прикажана во следните табели и графикони.

МИНИБУСИ ЗАСТАВА

Таб. 6

Месец	Наполнето нафта во литри	Поминати км	Просечна потрошувачка на 100 км
Јануари	834	7.636	10,92
Февруари	722	5.871	12,30
Март	951	8.058	11,80
Април	1.736	16.396	10,59
Мај	1.346	13.610	9,89
Јуни	1.947	20.207	9,64
Јули	1.639	13.384	12,25
Август	1.620	12.970	12,49
Септември	2.233	16.824	13,27
Октомври	1.306	9.419	13,87
Ноември	1.260	9.856	12,78
Декември	1.668	13.283	12,56
Вкупно	17.262	147.514	11,70

Напомена: Забележано е намалување на просечната потрошувачка на 100 км во одделни месеци. Се работи за 5 возила постари од 20 години.

МИНИБУСИ ЈУТОНГ

Таб. 7

Месец	Наполнето нафта во литри	Поминати км	Просечна потрошувачка на 100 км
Јануари	7.320	29.059	25,19
Февруари	7.115	30.331	23,46
Март	7.781	32.197	24,17
Април	5.123	19.337	26,49
Мај	5.606	23.437	23,92
Јуни	5.785	21.997	26,30

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈСП СКОПЈЕ ЗА 2021 ГОДИНА

Јули	6.427	26.889	23,90
Август	6.121	26.167	23,39
Септември	9.559	33.404	28,62
Октомври	10.906	35.625	30,61
Ноември	9.531	32.150	29,65
Декември	10.227	33.655	30,39

Вкупно	91.501	344.248	26,58
---------------	---------------	----------------	--------------

ЛАЗ

Таб. 8

Месец	Наполнето нафта во литри	Поминати км	Просечна потрошувачка на 100 км
Јануари	110.892	264.305	41,96
Февруари	102.363	244.069	41,94
Март	111.956	268.283	41,73
Април	101.457	240.809	42,13
Мај	112.977	260.644	43,35
Јуни	124.301	274.985	45,20
Јули	131.906	286.079	46,11
Август	128.646	282.394	45,56
Септември	150.924	357.451	42,22
Октомври	149.220	350.488	42,57
Ноември	146.540	355.391	41,23
Декември	142.264	346.318	41,08
Вкупно	1.513.446	3.531.216	42,86

ДВОКАТНИ АВТОБУСИ - ЈУТОНГ

Таб. 9

Месец	Наполнето нафта во литри	Поминати км	Просечна потрошувачка на 100 км
Јануари	263.296	636.230	41,38
Февруари	278.155	665.235	41,81
Март	287.919	698.783	41,20
Април	254.342	619.444	41,06
Мај	271.702	663.400	40,96
Јуни	305.864	698.568	43,78
Јули	336.032	718.796	46,75
Август	329.314	719.111	45,79
Септември	390.086	903.741	43,16
Октомври	396.905	917.433	43,26
Ноември	400.052	932.439	42,90
Декември	410.890	953.275	43,10
Вкупно	3.924.557	9.126.455	43,00

АВТОБУСИ СО МОТОР НА ЗЕМЈЕН ГАС

Таб. 10

Месец	Наполнето земјен гас во кгр.	Поминати км	Просечна потрошувачка на 100 км.
Јануари	87.122	164.984	52,81
Февруари	82.934	153.300	54,10
Март	91.792	171.856	53,41
Април	77.909	146.869	53,05
Мај	87.868	164.874	53,29
Јуни	95.376	170.242	56,02
Јули	104.519	179.985	58,07

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈСП СКОПЈЕ ЗА 2021 ГОДИНА

Август	90.922	155.334	58,53
Септември	96.716	171.632	56,35
Октомври	92.516	174.126	53,13
Ноември	94.682	176.446	53,66
Декември	97.923	179.673	54,50
Вкупно	1.100.279	2.009.321	54,76

ПРЕВЕЗЕНИ ПАТНИЦИ И ПОМИНАТИ КИЛОМЕТРИ ПО МЕСЕЦИ

Таб.11

Месец	Превезени патници		Индекс	Поминати километри		Индекс
	2020	2021		2020	2021	
I	2.938.700	1.418.064	48,3	1.429.320	1.110.242	77,7
II	3.823.024	1.752.397	45,8	1.524.411	1.108.670	72,7
III	2.116.859	1.914.646	90,4	1.224.140	1.191.744	97,4
IV	454.706	1.637.049	360,0	524.553	1.050.602	200,3
V	806.985	1.755.241	217,5	724.814	1.137.002	156,9
VI	1.246.860	1.939.870	155,6	956.896	1.196.201	125,0
VII	1.448.463	1.952.487	134,8	1.092.226	1.233.381	112,9
VIII	1.380.670	1.678.042	121,5	1.066.171	1.203.349	112,9
IX	1.841.358	2.119.131	115,1	1.052.852	1.495.165	142,0
X	1.914.928	2.285.567	119,4	1.150.535	1.497.924	130,2
XI	1.674.035	2.453.157	146,5	1.165.022	1.518.972	130,4
XII	1.800.820	2.229.879	123,8	1.207.362	1.537.475	127,3
I-XII	21.447.408	23.135.530	107,9	13.118.302	15.280.727	116,5

8.3 Структура на превезени патници

Во 2021 година превезени се вкупно 23.136.000 патници. Во споредба со претходната година бројот на превезени патници е зголемен за 7,9% или за 1.689.000 патници поради порастот на број на патници со неперсонализирани билети за 9,9% или за 706.000 патници и на патници со персонализирани билети за 7% или за 995.000 патници.

СТРУКТУРА НА ПРЕВЕЗЕНИ ПАТНИЦИ

Таб.12

Ред. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр.%	2021	Стр.%	Индекс
I.	Патници со неперсонализирани билети	7.117.000	33,2	7.823.000	33,8	109,9
1	Патници со неперсонализирани билети на град. линии	3.461.000	16,1	3.631.000	15,7	104,9
2	Патници со неперсонализирани билети на сите линии	3.628.000	16,9	4.165.000	18,0	114,8
3	Патници со бесплатни неперсонализирани билети	28.000	0,1	27.000	0,1	96,4
II.	Патници со персонализирани билети	14.301.000	66,7	15.296.000	66,1	107,0
1	Ученички, студентски билети	1.617.000	7,5	2.341.000	10,1	144,8
2	Пензионерски билети	162.000	0,8	178.000	0,8	109,9
3	Билети за возрасни	1.808.000	8,4	2.667.000	11,5	147,5
4	Месечен ноќен билет					
5	Месечни билети за градски линии	3.363.000	15,7	3.621.000	15,7	107,7
6	Месечни билети за сите линии	1.878.000	8,8	1.992.000	8,6	106,1
7	Колективни билети	122.000	0,6	100.000	0,4	82,0
8	Билети за деца без родители над 18 години	3.000	0,0	2.000	0,0	66,7
9	Билети за студенти и возрасни (бесплатен превоз)	4.403.000	20,5	3.444.000	14,9	78,2
10	Тримесечен билет	5.000	0,0	5.000	0,0	100,0
11	Шестмесечен билет	5.000	0,0	4.000	0,0	80,0
12	Годишни билети	935.000	4,4	942.000	4,1	100,7

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЈСП СКОПЈЕ ЗА 2021 ГОДИНА

III.	Патници со договорен превоз	26.000	0,1	14.000	0,1	53,8
1.	Претпријатија (договорен превоз)	21.000	0,1	14.000	0,1	66,7
2.	Групен превоз	5.000	0,0			
IV.	Патници со дополнителни билети	3.000	0,0	3.000	0,0	100,0
В К У П Н О		21.447.000	100,0	23.136.000	100,0	107,9

8.4 Количина на продадени билети

Количината на вкупно продадени персонализирани билети во 2021 година изнесува 854.100 билети и во споредба со претходната 2020 година количината е намалена за 3,1% или за 27.102 билети.

КОЛИЧИНА НА ПРОДАДЕНИ ПЕРСОНАЛИЗИРАНИ БИЛЕТИ

Таб.13

Ред. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр.%	2021	Стр.%	Индекс
1	Ученичко , студентски билети	1.172	0,1	1.187	0,1	101,3
1.1	Ученички билети	497	0,1	739	0,1	148,7
1.2	Студентски билети	675	0,1	448	0,1	66,4
2	Ученички (задолжително средно образование)	142.005	16,1	197.117	23,1	138,8
3	Ученички, студентски (договор, тендер и др.)	14.429	1,6	13.792	1,6	95,6
4	Пензионерски билети	3.405	0,4	3.417	0,4	100,4
5	Доплатни билети за возрасни	147.644	16,8	192.609	22,6	130,5
6	Месечни билети за градски линии	72.307	8,2	70.352	8,2	97,3
7	Месечни билети за сите линии	35.151	4,0	35.689	4,2	101,5
8	Колективни билети	11.975	1,4	10.941	1,3	91,4
9	Билети за возрасни и студенти (бесплатен превоз)	416.226	47,2	291.961	34,2	70,1
10	Билети за деца без родители над 18 год.	39	0,0	37	0,0	94,9
11	Месечни билети ноќе	5	0,0			
12	Тримесечни билет	202	0,0	105	0,0	52,0
13	Шестмесечни билет	206	0,0	109	0,0	52,9
14	Годишни билети	36.436	4,1	36.784	4,3	101,0
В К У П Н О		881.202	100,0	854.100	100,0	96,9
Просечно месечно продадени билети		73.434		71.175		96,9

Во 2021 година количината на продадени неперсонализирани билети изнесува вкупно 5.457.014 билети и во споредба со претходната година е зголемена за 13,3%, што се должи на порастот на количината на неперсонализирани билети за градски линии за 3,8% и за сите линии за 14,4%.

КОЛИЧИНА НА ПРОДАДЕНИ НЕПЕРСОНАЛИЗИРАНИ БИЛЕТИ

Таб.14

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр. %	2021	Стр. %	Индекс
I	Неперсонализирани билети за градски линии - вкупно	468.620	9,7	486.603	8,9	103,8
1	Билет за десет возења	468.185	9,7	486.089	8,9	103,8
2	Еднодневен билет за автобус (само од електронски паричник преку валидатор)	227	0,0	266	0,0	117,2
3	Седумдневен билет за автобус (+1 билет за жичница и лифт на Крстот во два правци)	208	0,0	248	0,0	119,2
II	Неперсонализирани билети за сите линии	4.328.233	89,9	4.952.492	90,8	114,4
1	Билети за едно возење	4.289.459	89,1	4.916.869	90,1	114,6
1.1	Билет купен во возило за едно возење - билет на елект.картица	2.835.678	58,9	2.927.417	53,6	103,2
1.2	Билет купен во возило за едно возење - мобилен телефон	1.360.985	28,3	1.670.760	30,6	122,8
1.3	Билет купен во возило за едно возење - хартиен билет	92.796		318.692	5,8	343,4
2	Ноќен билет за едно возење	3.509	0,1			
2.1	Ноќен билет за едно возење- електронска картица	1.383	0,0			
2.2	Ноќен билет за едно возење-мобилен телеф.	2.126	0,0			
3	Билет за десет возења	34.953	0,7	35.242	0,6	100,8
4	Временски билет од 90 минути (само од електронски паричник преку	217	0,0	213	0,0	98,2

валидатор)

5	Еднодневен билет за автобус (само од електронски паричник преку валидатор)	14	0,0	39	0,0	278,6
6	Седумдневен билет за автобус (+1 билет за жичница и лифт на Крстот во два правци)	73	0,0	113	0,0	154,8
7	Дневни пакети- комбинирани билети	8	0,0	16	0,0	200,0

В к у п н о		4.796.853	99,6	5.439.095	99,7	113,4
--------------------	--	------------------	-------------	------------------	-------------	--------------

Бесплатни неперсонализирани билети		18.413	0,4	17.919	0,3	97,3
---	--	---------------	------------	---------------	------------	-------------

В к у п н о		4.815.266	100,0	5.457.014	100,0	113,3
--------------------	--	------------------	--------------	------------------	--------------	--------------

Просечно месечно неперсонализирани билети		401.272		454.751		113,3
--	--	----------------	--	----------------	--	--------------

8.5 Ремонтно сервисни активности

Во 2021 година извршени се 5 ремонтни активности во делот на генерални ремонти, 9 активности во делот на полуремонти, 1 активност во делот на сервисирање на менувачи и 3 активности во делот на сервисирање на диференцијали.

ОСТВАРЕН ОБЕМ НА РЕМОНТНО СЕРВИСНИ АКТИВНОСТИ

Таб.15

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Индекс 2021 / 2020
1.	Ремонтни активности	18	11	9	10	14	8	14	175,0
	- Генерален ремонт	10	2	4	4	4	5	5	100,0
	- Полуремонти	8	9	5	6	10	3	9	300,0
2.	Менувачи	20	8	0	0	1	1	1	100,0
3.	Диференцијали	21	4	0	0	0	1	3	300,0

8.6 Сообраќајни незгоди

Во 2021 год. возилата на ЈСП учествувале во вкупно 187 сообраќајни незгоди, што е за 55 незгоди или за 41,7% повеќе во споредба со истиот период минатата година. Во сообраќајните незгоди повредени се вкупно 17 лица. . Најголем дел, 97 незгоди или 51,9% од незгодите се предизвикани по вина на останатите учесници во сообраќајот, за 49 незгоди или за 26,2% од сообраќајните незгоди е утврдена вина на ЈСП, додека за 41 незгода или 21,9% од сообраќајните незгоди не е утврдена вината. Во споредба со минатата година бројот на сообраќајни незгоди предизвикани по вина на ЈСП е зголемен за 58,1% или за 18 сообраќајни незгоди.

СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ

Таб.16

Р.бр.	Сообраќајни незгоди	2005	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2021	Индекс 21/20
1.	По вина на ЈСП / Европски записник	53	80	81	69	53	87	79	83	31	49	158,1
2.	По вина на останатите учесници / Европски записник	178	156	156	173	154	152	136	140	71	97	136,6
3.	Не е утврдена вината / Записник од МВР	61	52	110	67	62	99	84	68	30	41	136,7
ВКУПНО		292	288	347	309	269	338	299	291	132	187	141,7
Просечно дневно сообраќајни незгоди		0,8	0,79	0,95	0,85	0,74	0,92	0,82	0,80	0,36	0,51	141,7
Сообраќајни незгоди по возила во работа		1,45	1,43	1,66	1,46	1,26	1,56	1,42	1,39	0,90	0,41	45,6
Повредени		25	50	31	91	58	112	65	96	14	17	121,4
Загинати			3			2	5	1	2			

СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ ВО 2021 ГОДИНА

Таб.17

Месец	Европски записник		Записник од МВР	Вкупно	Повредени	Загинати
	По вина на ЈСП	По вина на останатите учесници				
I	4	5	6	15	8	
II	2	4	3	9	1	
III	3	8	2	13		
IV	3	5	4	12		
V	5	8	2	15		
VI	3	10	3	16	1	

VII	5	6	2	13	4	
VIII	2	8	1	11		
IX	7	12	4	23		
X	7	13	3	23	1	
XI	6	11	7	24	2	
XII	2	7	4	13		
Вкупно	49	97	41	187	17	

Напомена : Утврдувањето на вината по европскиот записник е направена според проценката на

Референтот за безбедност и сообраќај

8.7 Инциденти

Во текот на 2021 година во автобусите на ЈСП Скопје се случиле вкупно 198 инциденти и во споредба со минатата година бројот на инциденти е намален за 10,8% или за 24 инциденти.

Пораст бележат физичките напади врз возачи за 225% и заканите врз возачите за 33,3%, додека останатите видови на инциденти бележат намалување : физичките пресметки во возилата за 25% и оштетувањата на возилата за 16,3%.

ИНЦИДЕНТИ ПО МЕСЕЦИ ВО 2021 ГОДИНА

Таб.18

Месец	Физички напади врз возачи	Физички пресметки во автобус	Оштетување на автобусот	Закани врз возачи	Проблеми (превоз)
I			7	1	8
II	1	1	3	1	4
III			12	1	7
IV	3		21	1	6
V		1	25	1	6
VI	4		29		9
VII	1		17	1	4
VIII	2		20		5
IX		1	9		10

X	1		7		7
XI			15	1	7
XII	1		9	1	8
Вкупно	13	3	174	8	81

ИНЦИДЕНТИ ПО ГОДИНИ

Таб.19

Р. бр.	ВИДОВИ ИНЦИДЕНТИ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Индекс 21/20
1.	Физички напади врз возачи	18	15	11	18	15	14	4	13	325,0
2.	Физички пресметки во автобус	13	44	21	37	20	15	4	3	75,0
3.	Оштетување на возила	29	70	73	88	141	150	208	174	83,7
4.	Закани врз возачи	6	11	5	13	13	10	6	8	133,3
ВКУПНО ИНЦИДЕНТИ		66	140	110	156	189	189	222	198	89,2

Службата за контрола на билети на ЈСП Скопје во текот на 2021 година има извршено 206.289 контроли на билети (просечно дневно 565 контроли), при што дополнително се наплатени билети на 2.513 патници.

**ИЗВРШЕНИ КОНТРОЛИ, ПОДНЕСЕНИ ЗАПИСНИЦИ , ОДЗЕМЕНИ ЕЛЕКТРОНСКИ КАРТИЦИ И
НАПЛАТЕНИ ДОПОЛНИТЕЛНИ БИЛЕТИ ЗА 2021 ГОДИНА ПО МЕСЕЦИ**

Таб.20

Месец	Извршени контроли	Поднесени записници (пријави)	Одземени електронски картици	Наплатени дополнителни билети
I	19.076	1.183	133	271
II	16.568	1.057	61	266
III	17.112	824	54	221
IV	15.778	463	29	119
V	18.094	744	37	151
VI	17.644	869	70	226
VII	17.469	618	49	169
VIII	15.989	827	43	212
IX	17.049	882	38	261
X	16.221	591	21	187
XI	18.370	646	34	206
XII	16.919	641	43	224
Вкупно	206.289	9.345	612	2.513

**ИЗВРШЕНИ КОНТРОЛИ, ПОДНЕСЕНИ ПРИЈАВИ, ОДЗЕМЕНИ БИЛЕТИ
(ЕЛЕКТРОНСКИ КАРТИЦИ) И НАПЛАТЕНИ ДОПОЛНИТЕЛНИ БИЛЕТИ**

Таб.21

Р. бр.	Елементи	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Индекс 21/20
1	Извршени контроли	180.520	172.233	186.344	213.832	258.194	169.756	206.289	121,5
2	Поднесени пријави	11.319	7.289	2.738	6.316	15.931	10.921	9.345	85,6
3	Одземени билети електронски картици	1.007	969	2.909	4.402	2.240	1.487	612	41,2
4	Наплатени дополнителни билети	2.225	1.069	1.644	1.944	4.668	3.223	2.513	78,0

9. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

ЈСП СКОПЈЕ својата дејност ја врши според принципот на транспарентност и континуитет. Сметководствената евиденција и финансиските извештаи се водат и изготвуваат согласно Законот за јавни претпријатија, Законот за трговски друштва и Правилникот за водење сметководство. Сметководствените стандарди што се применуваат во РМ се Меѓународните сметководствени стандарди и Меѓународните стандарди за финансиско известување од 2009 год. утврдени од Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди.

Претпријатието приходите ги евидентира кога е извесно дека ќе се остварат идни економски користи и истите можат да бидат соодветно измерени. Продажбата се евидентира според фактурираната вредност намалена за ДДВ. Вредноста на набавките на стоки и услуги е признаена како расход во моментот на трошењето.

Во 2021 година ЈСП СКОПЈЕ оствари негативен финансиски резултат – бруто загуба од редовно работење во износ од 205,3 милиони денари.

ОСТВАРЕНИ ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ - БИЛАНС НА УСПЕХ

Таб.22

Р.бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр.%	2021	Стр.%	Индекс
I	ПРИХОДИ-вкупно	1.679.725.000	100,0	1.515.030.000	100,0	90,2
1	Приход превоз од патници - линиски превоз	739.751.000	44,0	819.554.000	54,1	110,8
2	Субвенции за бесплатен превоз	161.905.000	9,6	152.381.000	10,1	94,1
3	Приход превоз од патници - Жичница	3.271.000	0,2	41.000	0,0	1,3
4	Приход од субвенции за потешкотии	395.000.000	23,5	340.000.000	22,4	86,1
5	Приход од субвенции - Ковид 19	135.000.000	8,0			
6	Приход од субвенции - Автобуски постојки	7.005.000	0,4	5.480.000	0,4	78,2
7	Приход од субвенции - АВЛ	93.198.000	5,5	92.224.000	6,1	99,0
8	Приход од донации	83.862.000	5,0	35.395.000	2,3	42,2
9	Останати приходи	60.733.000	3,6	69.955.000	4,6	115,2
II	РАСХОДИ-вкупно	1.552.592.000	100,0	1.720.348.000	100,0	110,8
1	Трошоци од работење	777.162.000	50,1	890.245.000	51,7	114,6

2	Амортизација	160.513.000	10,3	217.689.000	12,7	135,6
3	Бруто плати	614.917.000	39,6	612.414.000	35,6	99,6

III	Бруто добивка од редовно работење пред оданочување (I - II)	127.133.000				
IV	Загуба од редовно работење пред оданочување (II - I)			205.318.000		
V	Данок од добивка од редовно работење	13.665.000				
VI	Загуба од редовно работење по оданочување (IV+ V)					
VII	Добивка од редовно работење по оданочување (IV+ V)	113.468.000				

БИЛАНС НА УСПЕХ
ПО КВАРТАЛИ

Таб.23

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	I - III	IV VI	VII - IX	X - XII	I - XII 2021
I	ВКУПЕН ПРИХОД	332.979.000	294.540.000	410.676.000	476.835.000	1.515.030.000
II	ВКУПНИ РАСХОДИ	383.575.000	383.026.000	419.216.000	534.531.000	1.720.348.000
1	Материјални расходи	153.374.000	161.611.000	210.322.000	268.661.000	793.968.000
2	Вкалкулирани бруто плати	151.600.000	149.598.000	154.958.000	156.258.000	612.414.000
3	Вкалкулирана амортизација	57.375.000	57.456.000	39.138.000	63.720.000	217.689.000
4	Нематеријални расходи	20.202.000	14.206.000	14.245.000	45.840.000	94.493.000
5	Набавна вредност на продадени стоки					
6	Расходи од финансирање	1.024.000	155.000	553.000	52.000	1.784.000
III	ДОБИВКА (I - II)					
III	ЗАГУБА (II - I)	50.596.000	88.486.000	8.540.000	57.696.000	205.318.000

ПЛАНИРАН И ОСТВАРЕН БИЛАНС НА УСПЕХ

Таб.24

Р.бр.	Елементи	План 2021	Остварено 2021	Остварување на планот - индекс
I	Вкупен приход	1.857.648.000	1.515.030.000	81,6
II	Расходи	1.857.359.000	1.720.348.000	92,6
III	Бруто добивка (I - II)	289.000		
IV	Загуба (II - I)		205.318.000	

9.1 Приходи

Остварениот вкупен приход во 2021 год. изнесува 1.515 мил. ден. и во споредба со минатата година е намален за 9,8% или за 164,7 мил. денари.

Намалувањето на вкупниот приход во најголем дел произлегува од намалените приходите од субвенции за покривање на потешкотии во работењето (190 милиони денари).

СТРУКТУРА НА ОСТВАРЕНИОТ ВКУПЕН ПРИХОД

Таб.25

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр. %	2021	Стр. %	Индекс
1	Приходи од продажба	904.927.000	53,9	971.976.000	64,2	107,4
1.1	Приход од превоз на патници (линиски превоз)	739.751.000	44,0	819.554.000	54,1	110,8
1.2	Приход од субвенции (бесплатен превоз)	161.905.000	9,6	152.381.000	10,1	94,1
1.3	Приход од превоз на патници (Жичница)	3.271.000	0,2	41.000	0,0	1,3
2	Приходи од продажба на добра чл.32	34.000	0,3	4.530.000	0,3	13.323,5
3	Приходи од продажба на отпадоци			3.000	0,0	
4	Приходи по основ на употреба на сопст. производи, услуги, стоки и материјали	294.000	0,0	209.000	0,0	71,1
4.1	Приход од реализирани полупроизводи					
4.2	Приходи од Транспортен Центар	215.000	0,0	188.000	0,0	87,4
4.3	Останати приходи	79.000	0,0	21.000	0,0	26,6
5	Приходи од наемнина	14.882.000	0,9	17.742.000	1,2	119,2
5.1	Приходи од даден деловен објект	1.173.000	0,1	1.245.000	0,1	106,1
5.2	Приходи од закуп на автобус			11.000	0,0	
5.3	Приход од ангажирање на тур. водич	3.000	0,0	2.000	0,0	66,7
5.4	Приходи од префактурирање на трошоци за деловен простор			194.000	0,0	
5.5	Приходи од наем АВЛ	715.000	0,0			
5.6	Приходи од наемнина (реклами)	12.991.000	0,8	16.290.000	1,1	125,4
6	Вишоци	1.008.000	0,1	973.000	0,1	96,5
7	Приходи од наплатени отпишани побарув.	2.523.000	0,2	2.848.000	0,2	112,9
8	Приходи од премии, субвенции и донации	714.268.000	42,5	473.135.000	31,2	66,2

8.1	Приход од субвенции за потешкотии	395.000.000	23,5	340.000.000	22,4	86,1
8.2	Приход од субвенции за потеш. КОВИД 19	135.000.000	8,0			
8.3	Приходи од донации (Жичница)	49.175.000	2,9	32.783.000	2,2	66,7
8.4	Приход од донации (нафта)	34.344.000	2,0			
8.5	Приход од донации (опрема)	343.000	0,0	343.000	0,0	100,0
8.6	Приход од субвенции - автобуски постојки	7.005.000	0,4	5.480.000	0,4	78,2
8.7	Приход од субвенции АВЛ	93.198.000	5,5	92.224.000	6,1	99,0
8.8	Приход (возила без надомест)	203.000	0,0	36.000	0,0	17,7
8.9	Приход (линиски инфраструктурен објект)			2.269.000	0,1	
9	Останати приходи од работењето	40.806.000	2,4	42.926.000	2,8	105,2
9.1	Приходи од надомест на штети	4.777.000	0,3	8.914.000	0,6	186,6
9.2	Приход од поврат на давачки	110.000	0,0	182.000	0,0	165,5
9.3	Приходи од наплатени пенали	3.108.000	0,2			
9.4	Други приходи	429.000	0,0	29.000	0,0	6,8
9.5	Приходи од штети од вработени и др.	168.000	0,0	431.000	0,0	256,5
9.6	Други приходи надом.то.по постапка					
9.7	Приход од штети од договор на дело	22.000	0,0	127.000	0,0	577,3
9.8	Приходи од поврат на придонеси	190.000	0,0	110.000	0,0	57,9
9.9	Дополнително утврдени приходи	27.888.000	1,7	29.112.000	1,9	104,4
9.10	Приходи дополнит. билет по записник	3.010.000	0,2	2.305.000	0,2	76,6
9.11	Приходи од казни по суд.	1.100.000	0,1	1.715.000	0,1	155,9
9.12	Приходи по други основи	4.000	0,0	1.000	0,0	25,0
10	Приходи врз основа на камати	983.000	0,1	16.000	0,0	1,6
10.1	Камати од минатите години	381.000	0,0		0,0	0,0
10.2	Камати останато (од банки, позајмици)	602.000	0,0	16.000	0,0	2,7
11	Приходи врз основа на позитив.			667.000	0,0	
12	Останати финансиски приходи			5.000	0,0	
	Вкупен приход	1.679.725.000	100,0	1.515.030.000	100,0	90,2

Р.бр.1.2 / 8.1 / 8.6 / 8.7 Приход од субвенции:

Во 2021 година за бесплатен превоз добиени се субвенции во износ од 152,4 милиони денари, за покривање на потешкотиите во редовното работењето добиени се 340 милиони денари, за автобуски постојки добиени се субвенции во износ од 5,5 милиони денари и за АВЛ добиени се субвенции во износ од 92,2 милиони денари.

Р.бр.8.3 / 8.5 / 8.9 Приход од донации:

Во 2021 година евидентирани се следните приходи од донации:

- Приходи од донација – жичница 32.783.000 ден. / евидентирана амортизација
- Приходи од донација – опрема 343.000 ден. / евидентирана амортизација
- Приходи од донација – инфраструктурен објект 2.269.000 ден. / евидентирана амортизација

Р.бр.9.1 Приход од надомест на штети :

Приходите од надомест на штети бележат пораст за 86,6% или за 4,1 милиони денари во однос на претходната година и се однесуваат во најголем дел на приходи остварени од осигурителни компании по основ на наплатени штети.

Р.бр.9.11 Приход од казни :

Приходите од казни бележат зголемување за 55,9% или за 0,6 милиони денари во однос на претходната година и се однесуваат на наплатени казни (глоби) од физички лица за непоседување билет при користење на превоз по судски решенија.

9.2 Расходи

Вкупно остварените расходи во 2021 год. изнесуваат 1.720,3 милиони ден. и во споредба со минатата година бележат зголемување за 10,8% или за 167,8 мил. денари.

Порастот на расходите е резултат на зголемените:

- Материјални трошоци за 93,6 мил.ден. или за 13,4%
- Амортизацијата за 57,2 мил.денари или за 35,6% и
- Нематеријални трошоци за 32,7 мил. денари или за 52,9% .

Намалување бележат бруто платите за 2,5 мил. денари или за 0,4% и трошоци од финансирање за 13,2 мил. денари или за 88,1% .

ПРЕГЛЕД НА ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ

Таб.26

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр. %	2021	Стр. %	Индекс
I	Материјални расходи	700.350.000	45,1	793.968.000	46,2	113,4
II	Вкалкулирани бруто плати	614.917.000	39,6	612.414.000	35,6	99,6
III	Вкалкулирана амортизација	160.513.000	10,3	217.689.000	12,7	135,6
IV	Нематеријални расходи-вкупно	61.807.000	4,0	94.493.000	5,5	152,9
V	Набавна вредност на продадени стоки					
VI	Расходи од финансирање	15.005.000	1,0	1.784.000	0,1	11,9
	ВКУПНИ РАСХОДИ	1.552.592.000	100,0	1.720.348.000	100,0	110,8

9.2.1 Материјални трошоци

Таб.27

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Учество во вкупни расходи %	2021	Учество во вкупни расходи %	Индекс
1	Потрошени материјали	5.268.000	0,3	2.658.000	0,2	50,5
1.1	Канцелариски материјал и услуги	5.268.000	0,3	2.658.000	0,2	50,5
2	Потрошена енергија	205.359.000	13,2	323.165.000	18,8	157,4
2.1	Нафта	171.162.000	11,0	265.885.000	15,5	155,3
2.2	Мазива,масти,антифриз,бензин и др.гориво	9.736.000	0,6	10.930.000	0,6	112,3
2.3	Трошоци за метан	14.630.000	0,9	34.661.000	2,0	236,9
2.4	Трошоци за природен гас-греење	2.753.000	0,2	2.796.000	0,2	101,6
2.5	Електрична енергија	7.003.000	0,5	8.806.000	0,5	125,7

2.6	Парно греење	75.000	0,0	87.000	0,0	116,0
3	Трошоци на резервни делови	19.450.000	1,3	22.915.000	1,3	117,8
4	Отпис на ситен инвентар, автогуми	18.211.000	1,2	7.416.000	0,4	40,7
4.1	Авто гуми	10.584.000	0,7	6.098.000	0,4	57,6
4.2	Отпис на ситен инвентар	10.000	0,0	136.000	0,0	1.360,0
4.3	Отпис на алат	536.000	0,0	383.000	0,0	71,5
4.4	Отпис на резервни делови	6.432.000	0,4			
4.5	Отпис на трг. стока	388.000	0,0			
4.6	Отпис на ХТЗ	261.000	0,0	799.000	0,0	306,1
5	Транспортни услуги	248.820.000	16,0	302.115.000	17,6	121,4
5.1	Транспортни услуги			727.000	0,0	
5.2	Извршен превоз од СЛОБОДА ПРЕВОЗ	162.749.000	10,5	201.310.000	11,7	123,7
5.3	Извршен превоз од МАКЕКСПРЕС	86.071.000	5,5	100.078.000	5,8	116,3
6	Поштенски, телефонски услуги	65.315.000	4,2	19.675.000	1,1	30,1
6.1	ПТТ трошоци - телефон	2.332.000	0,2	1.358.000	0,1	58,2
6.2	Интернет	575.000	0,0	460.000	0,0	80,0
6.3	Трошоци за одржување на аплик.	62.344.000	4,0	17.777.000	1,0	28,5
6.4	Други ПТТ трошоци, поштенски и телекомуникац. услуги	64.000	0,0	80.000	0,0	125,0
7	Надворешни услуги (трошоци за привремени и повремени услуги)	113.493.000	7,3	86.168.000	5,0	75,9
8	Трош.за инвестиц. одржув. на основни средства	1.092.000	0,1	4.162.000	0,2	381,1
9	Наемнина	1.175.000	0,1	920.000	0,1	78,3
10	Комунални услуги	7.461.000	0,5	6.765.000	0,4	90,7
10.1	Вода	3.940.000	0,3	3.243.000	0,2	82,3
10.2	Ѓубретарина	3.521.000	0,2	3.522.000	0,2	100,0
11	Останати услуги - материјални трошоци	14.706.000	0,9	18.009.000	1,0	122,5
11.1	Комунални такси	227.000	0,0	220.000	0,0	96,9
11.2	Здравствени услуги	625.000	0,0	765.000	0,0	122,4
11.3	Трошоци за обезбедување	180.000	0,0	165.000	0,0	91,7
11.4	Технички преглед на возила	135.000	0,0	852.000	0,0	631,1
11.5	Регистрација на моторни возила	418.000	0,0	288.000	0,0	68,9
11.6	Надомест за патишта	2.790.000	0,2	2.779.000	0,2	99,6
11.7	Други материјални трошоци	26.000	0,0			
11.8	Други непроизводни услуги	907.000	0,1	263.000	0,0	29,0
11.9	Трошоци за лиценци и др.	53.000	0,0			

11.10	Шпедитерски услуги	308.000	0,0			
11.11	Трошоци за електронски картички	8.722.000	0,6	12.677.000	0,7	145,3
11.12	Останати материјални трошоци (преодно konto, потрошени материјали, одр.софтвер)	315.000	0,0			
	Материјални расходи - вкупно	700.350.000	45,1	793.968.000	46,2	113,4

Р.6.2.1 Трошоци за нафта

Трошоците за нафта за вршење на превозот во споредба со минатата година се зголемени за 94.723.000 денари или за 55,3% поради зголемена потрошена количина на нафта за 377.560 литри или за 7,2% (2021 = 5.590.630 литри, а во 2020 = 5.213.070 литри) и

порастот на цената на нафта во просек за 16,9% (просечна цена на нафта со ДДВ во 2021 = 60,58 ден., а во 2020 = 51,82 ден.).

Година	Количина-литри	Денари
2008	5.649.520	291.649.000
2009	5.715.409 + 65.889	214.352.000 - 77.297.000
2010	6.078.867 +363.458	279.078.000 +35.412.000
2011	6.548.110 +469.243	362.538.000 +83.460.000
2012	6.980.662 +432.552	415.669.000 +53.131.000
2013	7.160.997 +180.335	412.575.000 - 3.094.000
2014	7.388.044 +227.047	403.856.000 - 8.719.000
2015	7.632.309 +244.265	328.804.000 -75.052.000
2016	7.957.974 +325.665	281.866.000 -46.938.000
2017	7.708.154 - 249.820	300.231.000 +18.365.000
2018	7.705.674 - 2.480	378.219.000 +77.988.000
2019	7.857.182 +151.508	377.849.000 - 370.000
2020	5.213.070 -2.644.112	171.162 .000 - 206.687.000
2021	5.590.630 + 377.560	265.885.000 +94.723.000

Просечна цена на нафтата со вклучен ДДВ		Индекс		
Просечна цена на нафтата 2008 = 63,85 ден.				
27,3%	Просечна цена на нафтата 2009 = 46,42 ден.	Индекс 2009/ 2008	77,7	-
21,2%	Просечна цена на нафтата 2010 = 56,26 ден.	Индекс 2010/ 2009	121,2	+
19,3%	Просечна цена на нафтата 2011 = 67,12 ден.	Индекс 2011/ 2010	119,3	+
7,1%	Просечна цена на нафтата 2012 = 71,89 ден.	Индекс 2012/ 2011	107,1	+
3,0%	Просечна цена на нафтата 2013 = 69,74 ден.	Индекс 2013/ 2012	97,0	-
5,2%	Просечна цена на нафтата 2014 = 66,10 ден.	Индекс 2014/ 2013	94,8	-
21,1%	Просечна цена на нафтата 2015 = 52,18 ден.	Индекс 2015/ 2014	78,9	-
10,7%	Просечна цена на нафтата 2016 = 46,61 ден.	Индекс 2016/ 2015	89,3	-
9,4%	Просечна цена на нафтата 2017 = 50,98 ден.	Индекс 2017/ 2016	109,4	+
21,9%	Просечна цена на нафтата 2018 = 62,15 ден.	Индекс 2018/ 2017	121,9	+
1,5%	Просечна цена на нафтата 2019 = 61,24 ден.	Индекс 2019/ 2018	98,5	-
15,4%	Просечна цена на нафтата 2020 = 51,82 ден.	Индекс 2020/ 2019	84,6	-
16,9%	Просечна цена на нафтата 2021 = 60,58 ден.	Индекс 2021/ 2020	116,9	+

ДВИЖЕЊЕ НА ЦЕНАТА НА НАФТАТА

Таб.28

Месец	2020		2021	
	Дата	Цена	Дата	Цена
Јануари	Од 09.01	62,50	Од 05.01	53,00
	Од 21.01	61,00	Од 12.01	53,50
			Од 20.01	54,50
			Од 23.01	52,50
	Од 28.01	60,00	Од 26.01	52,00
Февруари	Од 04.02	58,00		
	Од 11.02	57,50	Од 09.02	53,00
	Од 18.02	58,00	Од 16.02	54,50
	Од 25.02	58,50	Од 23.02	55,00
Март	Од 03.03	56,00	Од 02.03	56,00
	Од 10.03	54,50		
	Од 17.03	48,50	Од 16.03	57,00
	Од 24.03	45,50	Од 23.03	56,50
	Од 31.03	46,00	Од 30.03	55,00
Април	Од 07.04	45,00	Од 08.04	58,00
	Од 22.04	46,50	Од 20.04	58,50
	Од 28.04	42,50		
Мај	Од 05.05	42,00	Од 05.05	59,00
	Од 12.05	45,50	Од 11.05	60,00
	Од 19.05	47,00	Од 26.05	59,50
	Од 27.05	49,50		
Јуни	Од 02.06	49,00	Од 01.06	60,00
	Од 09.06	50,00	Од 08.06	60,50
	Од 16.06	51,00	Од 15.06	61,50
	Од 23.06	52,00	Од 22.06	62,00
	Од 30.06	52,50	Од 29.06	63,00
Јули	Од 14.07	53,50		

	Од 21.07	53,00	Од 20.07	61,00
			Од 26.07	60,00
Август	Од 05.08	52,50	Од 04.08	63,50
	Од 18.08	52,00	Од 10.08	62,50
			Од 17.08	62,00
			Од 23.08	61,50
			Од 31.08	62,50
Септември	Од 08.09	50,50	Од 07.09	63,50
	Од 15.09	49,00	Од 21.09	62,00
	Од 24.09	49,50	Од 28.09	63,00
Октомври	Од 06.10	50,00	Од 05.10	65,00
	Од 14.10	50,50	Од 13.10	67,50
			Од 19.10	68,50
Ноември	Од 03.11	49,50	Од 02.11	68,00
	Од 17.11	51,00	Од 09.11	67,50
			Од 16.11	68,00
	Од 24.11	51,50	Од 23.11	66,50
Декември	Од 01.12	53,00	Од 07.12	63,00
	Од 15.12	53,50	Од 14.12	64,50
	Од 22.12	53,00	Од 28.12	64,00

Р.6.2.4 Трошоци за природен гас – греење

Трошоците за природен гас - греење се зголемени за 1,6% поради порастот на количината на потрошен природен гас за 13,2% (во 2021 год. = 175.202 нм3, а во 2020 год. = 154.808 нм3).

КОЛИЧИНА НА ПОТРОШЕН ПРИРОДЕН ГАС (ВО НМЗ)

Таб. 29

Месец	2020	2021	Индекс
Јануари	37.202	34.111	91,7
Февруари	28.921	28.168	97,4
Март	24.337	27.095	111,3
Април	7.120	17.360	243,8
Октомври	5.174	8.767	169,4
Ноември	20.213	25.276	125,0
Декември	31.841	34.425	108,1
Вкупно	154.808	175.202	113,2

ПРЕГЛЕД НА ЦЕНИ НА ПРИРОДЕН ГАС

Таб.30

Месец	2020	2021	Индекс
	Цена со ДДВ	Цена со ДДВ	
Јануари	20,1444	15,0168	74,5
Февруари	20,2224	15,0908	74,6
Март	20,5718	15,1494	73,6
Април	19,4966	18,3155	93,9
Октомври	16,5595	23,4721	141,7
Ноември	16,3076	23,5561	144,4
Декември	16,3038	24,2086	148,5

Р.6.2.5 Трошоци за електрична енергија

Трошоците за електрична енергија во споредба со минатата година бележат пораст од 25,7% или за 1,8 милиони денари.

Година 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 Инд. 2021/
2013 = 99,2

Трошок

(во 000) 8.877 7.719 6.577 12.203 6.349. 6.858 8.319 7.003 8.806 Инд. 2021/
2020= 125,7

Р.6.3 Трошоци за резервни делови

Трошоците за резервни делови во споредба со минатата година бележат пораст за 17,8% или за 3,5 милиони денари и се однесуваат на редовното одржување на возниот парк во континуирана техничка исправност.

Година 2021	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Трошок										
(во 000) 22.915	32.576	20.439	21.514	26.955	31.642	24.742	26.652	19.786	26.148	19.450

Индекс 2021/ 2011 = 70,3 - 29,7% (- 9,7 мил. ден.)

Индекс 2021/ 2020 = 117,8 + 17,8% (+ 3,5 мил. ден.)

Р.6. 4.2 / 4.3 Ситен инвентар, алат

Отписот на ситниот инвентар и алат се врши согласно рокот на издавање и нивната амортизираност.

Година 2021/2011 = 50,2	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Инд.
Трошок												
(во 000) Инд.2021/2020 = 95,1	1.034	748	1.089	1.163	723	534	176	175	284	546	519	

Р.6.4.6 Трошоци за работна облека

Трошоците за работна облека се детерминирани од временските рокови за употреба на службени униформи и заштитна работна облека согласно Правилникот и нормативот за заштита при работа;

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Инд.2021/2011 =	17,6										
Трошок											
(во 000)	4.521	2.183	1.429	7.307	1.049	2.745	676	904	2.318	261	799
Инд.2021/2020 =	306,1										

Р.6.7 Надворешни услуги (трошоци за привремени и повремени услуги)

Трошоците за надворешни услуги бележат намалување за 24,1% поради намалениот број на лица ангажирани преку АПВ.

Таб.31

Година	Број на ангажирани лица преку АПВ на крајот на месецот												Просечен број
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2020	321	321	322	319	319	317	321	317	316	315	316	284	316
2021	283	291	291	296	299	305	282	233	198	193	194	189	263

Р.6.8 Трошоци за одржување на основни средства

Трошоците за одржување на основните средства бележат пораст за 281,1% и се однесуваат на трошоци за тековното и инвестиционото одржување, одржување на хигиената и др ;

Година 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021
Индекс.2021/2011 = 151,2

Трошок

(во 000) 2.753 7.063 10.072 9.718 9.262 6.750 6.976 1.199 898 1.092 4.162
Индекс.2021/2020 = 381,1

АМОРТИЗАЦИЈА

Амортизацијата за 2021 година во најголемиот дел е пресметана врз основа на книговодствено евидентирање на приходите од донации и субвенции односно, како износ за покривање на амортизацијата која настанала со набавката на основни средства.

Калкулација на амортизација за 2021 година

Амортизација (Жичница)	-----
32.783.000 ден.	
Амортизација (автобуски постојки)	-----
5.480.000 ден.	
Амортизација (АВЛ)	-----
14.009.000 ден	
Амортизација (опрема)	-----
343.000 ден.	
Амортизација (возила без надомест)	-----
36.000 ден.	
Амортизација (линиски инфраструктурен објект)	-----
2.512.000 ден.	
Амортизација останато	-----
162.526.000 ден.	

Вкупно -----
217.689.000 ден.

9.2.1 Бруто плати

Пресметаните и исплатените бруто плати за 2021 год. изнесуваат 612,4 милиони ден. и во споредба со минатата година бележат намалување 0,4%. Падот на бруто платите е резултат на намалувањето на нето платите за 0,3% и даноците и придонесите од плати за 0,6% поради намалувањена бројот на вработени просечно за 0,4% (просеч.број на вработени 2021 год. = 1.304 / просеч. број на вработени 2020 = 1.309).

СТРУКТУРА НА БРУТО ПЛАТИТЕ

Таб.32

Ред. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр. %	2021	Стр. %	Индекс
I	Бруто плати (1 + 2)	614.912.000	100,0	612.370.000	100,0	99,6
1.	Нето плати	411.302.000	66,9	409.897.000	66,9	99,7
2.	Даноци и придонеси од плати-вкупно (2.1 + 2.2)	203.610.000	33,1	202.473.000	33,1	99,4
2.1.	Данок од плати	31.435.000	5,1	31.006.000	5,1	98,6
2.2.	Придонеси од плати	172.175.000	28,0	171.467.000	28,0	99,6
	- Инвалидско и пензиско	115.603.000	18,8	115.128.000	18,8	99,6
	- Здравствено осигурување	46.118.000	7,5	45.929.000	7,5	99,6
	- Придонес за вработување	7.379.000	1,2	7.348.000	1,2	99,6
	- Професионални заболувања	3.075.000	0,5	3.062.000	0,5	99,6

Таб.33

Година	Број на вработени на крајот на месецот												Просечен број на вработени
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2020	1.347	1.334	1.327	1.319	1.311	1.305	1.295	1.288	1.285	1.281	1.309	1.308	1.309
2021	1.306	1.291	1.282	1.274	1.262	1.258	1.311	1.345	1.339	1.333	1.330	1.319	1.304

**БРУТО ПЛАТА
(ПО ВИДОВИ ПРИМАЊА)**

Таб.34

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр.%	2021	Стр.%	Индекс
1.	Редовна работа	449.096.000	73,0	462.528.000	75,5	103,0
2.	Ноќна работа	11.633.000	1,9	13.155.000	2,1	113,1
3.	Државни празници	22.377.000	3,6	8.956.000	1,5	40,0
4.	Годишни одмори	66.699.000	10,8	50.824.000	8,3	76,2
5.	Суспензија	62.000	0,0	1.225.000	0,2	1.975,8
6.	Минат труд	51.270.000	8,3	55.830.000	9,1	108,9
7.	Боледувања до 30 дена	13.775.000	2,2	19.852.000	3,2	144,1
В к у п н о		614.912.000	100,0	612.370.000	100,0	99,6

ОСТВАРЕНИ ПРОСЕЧНИ НЕТО ПЛАТИ ПО КВАЛИФИКАЦИИ

Таб.35

Ред. бр.	Квалификации	2020	2021	Номинален индекс	Реален индекс
1	В К В	25.512	25.290	99,1	96,1
2	К В	22.768	20.960	92,1	89,2
3	Н С С	19.666	17.502	89,0	86,2
4	С С С	25.813	24.969	96,7	93,7
5	В С С	30.791	31.747	103,1	99,9
В К У П Н О		25.869	25.085	97,0	94,0

Просечно остварената нето плата по работник во ЈСП СКОПЈЕ во 2021 год. изнесува 25.085 денари и во споредба со минатата година бележи пад номинално за 3% а реално за 6%, ако се земе во предвид порастот на трошоците за живот во РМ за 3,2% според податоците на ДЗС.

9.2.1.1 Искористеност на работното време

Вкупниот фонд на остварени часови за 2021 година изнесува 2.887.142 часови и во споредба со минатата година е зголемен за 1,5% што е последица во најголемиот дел на зголемениот број на ефективните часови за 3,8% и по основ на останатите часови за 54,6%.

Во структурата на остварените часови најголемо е учеството на ефективните часови со 87,5%, потоа следат неефективните часови кои бележат учество од 11,2% и останатите часови со учество од 1,3%.

Во споредба со минатата година ефективните часови бележат пораст за 3,8% поради зголемениот број на часови по основ на редовна работа за 3,4%, ноќна работа за 12,4% и по основ на државни празници за 28%.

Неефективните часови бележат намалување за 16,4% што е резултат на намалениот број на часови по основ на годишни одмори за 26,5%.

Останатите часови бележат пораст за 54,6% поради зголемениот број на часови по основ на боледување преку ФЗО за 36,3%, неоправдано отсуство за 77% и по основ на суспензија за 5,700%.

ОСТВАРЕНИ ЧАСОВИ ВО ЈСП СКОПЈЕ

Таб.36

Ред. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Стр. %	2021	Стр. %	Индекс
1.	Редовна работа	2.345.990	82,5	2.425.027	84,0	103,4
2.	Продолжена работа					
3.	Нокна работа	62.095	2,2	69.816	2,4	112,4
4.	Државни празници	23.911	0,8	30.595	1,1	128,0
I	Вкупни ефективни часови (1 + 4)	2.431.996	85,5	2.525.438	87,5	103,8
5.	Годишни одмори	310.849	10,9	228.589	7,9	73,5
6.	Боледување до(21) 30 дена	75.120	2,6	94.200	3,3	125,4
II	Вкупни неефективни часови (5 + 6)	385.969	13,6	322.789	11,2	83,6
III	Вкупно платени часови (I + II)	2.817.965	99,1	2.848.227	98,7	101,1
7.	Боледување над (21) 30 дена - преку ФЗО	24.896	0,9	33.928	1,2	136,3
8.	Неоправдано отсуство	196	0,0	347	0,0	177,0
9.	Суспензија	80	0,0	4.640	0,2	5.800,0
IV	Вкупно останати часови (7 + 8 + 9)	25.172	0,9	38.915	1,3	154,6
V	Вкупно часови (III + IV)	2.843.137	100,0	2.887.142	100,0	101,5

9.2.4 Нематеријални трошоци

Таб.37

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Учество во вкупни расходи %	2021	Учество во вкупни расходи %	Индекс
1	Останати трошоци на вработени	826.000	0,1	1.237.000	0,1	149,8
2	Долгорочни резервирања за користи	1.766.000	0,1	2.834.000	0,2	160,5
3	Трошоци за службени патувања	197.000	0,0	31.000	0,0	15,7

3.1	Дневници за службени патувања во земјата	55.000	0,0	6.000	0,0	10,9
3.2	Дневници за службени патувања во странство	34.000	0,0	15.000	0,0	44,1
3.3	Патни трошоци во странство	15.000	0,0	10.000	0,0	66,7
3.4	Трошоци за сместување во странство	93.000	0,0		0,0	0,0
4	Надомест на трошоци на вработени	740.000	0,0	168.000	0,0	22,7
4.1	Советувања, семинари	738.000	0,0	142.000	0,0	19,2
4.2	Услуги за стручно образование и усовршување	2.000	0,0	26.000	0,0	1.300,0
5	Трош.за Упр. Одбор и О.за мат.-фин.раб.	1.938.000	0,1	2.115.000	0,1	109,1
6	Трошоци за спонзорства	642.000	0,0	1.207.000	0,1	188,0
7	Репрезентација	464.000	0,0	500.000	0,0	107,8
7.1	Репрезентација во земјата	464.000	0,0	500.000	0,0	107,8
8	Премии за осигурување	14.021.000	0,9	13.721.000	0,8	97,9
9	Банкарски услуги и чланарини	6.144.000	0,4	13.515.000	0,8	220,0
9.1	Банкарски услуги и чланарини	21.000	0,0	12.000	0,0	57,1
9.2	Провизија и камата ЕБРД	5.228.000	0,3	12.371.000	0,7	236,6
9.3	Провизија на банки и др.	895.000	0,1	1.132.000	0,1	126,5
10	Даноци кои не зависат од резултатот и друго	10.762.000	0,7	10.104.000	0,6	93,9
10.1	Чланарина на здруженија	28.000	0,0	2.000	0,0	7,1
10.2	Административни такси	250.000	0,0	119.000	0,0	47,6
10.3	Комунална такса за јавно осветл.	266.000	0,0	312.000	0,0	117,3
10.4	Бенефициран стаж	10.002.000	0,6	9.610.000	0,6	96,1
10.5	Други даноци кои не зависат од резултатот (персонален данок на надоместоци)	114.000	0,0	1.000	0,0	0,9
10.6	Бесплатен превоз студенти ДДВ 5%	1.000	0,0			
10.7	Бесплатен превоз неперсон.карти ДДВ 5%	61.000	0,0	60.000	0,0	98,4
10.8	Бесплатен превоз ДДВ 5%	40.000	0,0			

	жичница					
11	Други нематеријални трошоци	19.980.000	1,3	17.457.000	1,0	87,4
11.1	Останати трошоци	89.000	0,0	19.000	0,0	21,3
11.2	Правни адвокатски нотарски услуги	1.160.000	0,1	1.131.000	0,1	97,5
11.3	Услуги за ревизија и проценка	204.000	0,0	240.000	0,0	117,6
11.4	Други неспомнати нематеријални трош.					
11.5	Услуги за вештачење	192.000	0,0	211.000	0,0	109,9
11.6	Трошоци во постапка УЈП	9.000	0,0	12.000	0,0	133,3
11.7	Издатоци по договор за дело	34.000	0,0	10.000	0,0	29,4
11.8	Преписи и преводи	59.000	0,0	239.000	0,0	405,1
11.9	Трошоци за претплата на дневен печат и стручни списанија	3.088.000	0,2	85.000	0,0	2,8
11.10	Провизија од трансакции	5.816.000	0,4	6.377.000	0,4	109,6
11.11	Трошоци од минатите години			217.000	0,0	
11.12	Интелектуални услуги	1.582.000	0,1	2.321.000	0,1	146,7
11.13	Услуги за туристички водич	17.000	0,0	2.000	0,0	11,8
11.14	Судски трошоци	988.000	0,1	997.000	0,1	100,9
11.15	Огласи и конкурси	435.000	0,0	977.000	0,1	224,6
11.16	Трошоци за агенциски услуги	5.901.000	0,4	4.407.000	0,3	74,7
11.17	Нематеријални трошоци	406.000	0,0	212.000	0,0	52,2
12	Вредносно усогласување			28.764.000	1,7	
13	Загуби врз основа на расходувања	2.148.000	0,1	765.000	0,0	35,6
13.1	Неотпишана вредност на расходовани основни средства	13.000	0,0	84.000	0,0	646,2
13.2	Расход на материјали, резервни делови	2.135.000	0,1	681.000	0,0	31,9
14	Кусоци, кало,растур, расипување	7.000	0,0	3.000	0,0	42,9
15	Отпис на побарувања од купувачи	10.000	0,0	650.000	0,0	6.500,0
16	Трошоци за одобрен рабат и попуст			9.000	0,0	
17	Казни,пени и надомест на штети			261.000	0,0	

17	Останати расходи од работењето	2.162.000	0,1	1.152.000	0,1	53,3
17.1	Трошоци за спорови	976.000	0,1	1.032.000	0,1	105,7
17.2	Останати расходи			86.000	0,0	
17.3	Дополн.утврдени трош.од мин.години	1.186.000	0,1	34.000	0,0	2,9
	Нематеријални расходи-вкупно	61.807.000	4,0	94.493.000	5,5	152,9

Р.6.1 Останати трошоци на вработени

Останатите трошоците на вработени се однесуваат на помош на работници за случаи кај кои настанала потреба од доделување на помош (на членовите на семејството на починат вработен, покривање на трошоци за лекување на вработени согласно Колективниот договор итн.) ;

Р.6.4.1 Советување, семинари

Трошоците за советување, семинари во споредба со минатата година се намалени за 80,8% и се однесуваат на учество на вработените на разни семинари и советувања за едуцирање, запознавање со новите законски измени итн;

Р.6.6 Спонзорство

Трошоците за спонзорство во најголем дел се однесуваат на спонзорства за одржување на културни, спортски и друг вид манифестации, а по барање на синдикатите и здруженијата во ЈСП и спортските клубови;

Р.6.11.14 Судски трошоци

Трошоците се однесуваат на судски такси за предмети во постапка;

Р.6.11.15 Огласи и конкурси

Трошоците бележат пораст за 24,6% поради зголемениот број на објавени огласи и конкурси;

Р.6.15 Отпис на побарарувања од купувачи

Година 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021
Инд.2021/2011 = 11,2

Трошок

(во 000) 5.783 35.167 7.448 4.488 7.124 4.736 1.765 23.330 4.524 10 650
Инд.2021/2020= 6.500,0

Р.6.17.3 Дополнително утврдени трошоци од минатите години

Дополнителните трошоци од минатите години се однесуваат на обврски кон добавувачи настанати во претходните години;

Година 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021
Инд.2021/2011 = 1,6

Трошок

(во 000) 2.129 4.811 2.408 148 382 1.735 776 149 886 1.186 34
Инд.2021/2020 = 2,9

9.2.5 Расходи од финансирање

Таб.38

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	Учество во вкупни расходи %	2021	Учество во вкупни расходи %	Индекс
1	Расходи од работењето на ЈСП ТУРС	156.000	0,0			
2	Камати	8.585.000	0,6	1.262.000	0,1	14,7
3	Негативни курсни разлики	1.000	0,0	1.000	0,0	100,0
4	Останати финансиски расходи	6.263.000	0,4	521.000	0,0	8,3
	Расходи од финансирање	15.005.000	1,0	1.784.000	0,1	11,9

P.6.1 Расходи од работењето на ЈСП ТУРС

Трошоците за 2020 година се однесуваат на вредносно усогласување на оснивачкиот влог на ЈСП СКОПЈЕ во ЈСП ТУРС ДООЕЛ ;

P.6.2 Камати

Трошоците бележат намалување за 85,3% и се однесуваат на камати за неподмирени обврски кон добавувачи ;

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Инд.2021/2012 = 3,0										
Трошок										
(во 000)	42.284	27.666	5.548	3.190	1.554	23	377	5.341	8.585	1.262
Инд.2021/2020 = 14,7										

9.3 Жичница

Жичницата Милениумски Крст изградена е од австриската фирма Допелмаер која е светски лидер во технологијата за производство на жичници и во функција беше ставена од Јуни 2011 година. Жичницата ги исполнува сите безбедносни и сигурносни критериуми кои важат во рамките на РМ и ЕУ.

Основни податоци:

- 28 кабини за по 8 лица,
- 2 ВИП кабини за по 4 лица,
- должина на траса 1.600 метри,
- надморска висина од 570 метри од Средно Водно,
- висинска разлика од 480 метри,
- се движи со брзина од 6 метри во секунда и оваа должина ја совладува за 4 минути и 18 секунди,
- вкупен капацитет на Жичницата е 1.160 патници на час

Просторот околу Жичницата е уреден со урбана опрема и дрвени куќички за снабдување на посетителите со освежителни пијалоци и сувенири, а за безбедноста на посетителите, покрај вработените во ЈСП се грижи и обучен тим на Црвениот Крст на Град Скопје.

Од Април 2020 година до 29 Декември 2021 година беше стопирана работата на жичницата согласно препорака на Комисијата за заразни болести, а заради спречување на ширењето на пандемијата.

Во табелите се прикажани количината и приходот со ДДВ како и бројот на превезени патници остварени за последните два работни дена од Декември 2021.

ПРЕГЛЕД НА КОЛИЧИНА И ПРИХОД СО ДДВ ОД БИЛЕТИ ЗА ЖИЧНИЦА ВО 2021 ГОДИНА

Таб. 39

Реден број	Вид на билет	Количина	Приход со ДДВ
1	Билети за жичници - деца	44	2.200
2	Билети за жичници - возрасни	338	33.800
3	Билет за враќање		
3.1	Билет за враќање билетара (Средно Водно-Милен. Крст)	69	3.450
3.2	Билет во еден правец (Милен.Крст - Средно Водно)	57	2.850
4	Групен билет - деца		
5	Групен билет - возрасни		
6	Месечен претплатен билет		
В к у п н о		382	36.000

ПРЕГЛЕД НА ПРЕВЕЗЕНИ ПАТНИЦИ СО ЖИЧНИЦА ВО 2021 ГОДИНА

Таб. 40

Реден број	Елементи	2021	Стр. %
1	Патници со билети - деца	88	9,9
2	Патници со билети - возрасни	676	76,0
3	Патници со билет за враќање	126	14,2
3.1	Билет за враќање билетара (Средно Водно-Милен. Крст)	69	7,8
3.2	Билет во еден правец (Милен.Крст - Средно Водно)	57	6,4
4	Патници со групен билет - деца		
5	Патници со групен билет - возрасни		
6	Месечен билет		
В к у п н о		890	100,0

9.4 Финансиска состојба на претпријатието

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА (ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА) НА ДЕН 31.12.2021 ГОДИНА

(Во 000)
Таб.41

Р. бр.	ПОЗИЦИЈА	31.12.2021	31.12.2020
	ВКУПНА АКТИВА - СРЕДСТВА	1.625.620	1.874.090
A.	Нетековни средства	1.388.110	1.590.806
I.	Нематеријални средства	92	642
II.	Материјални средства	1.327.746	1.502.699
	1.Недвижности	820.892	292.535
	-Земјиште	165.767	165.767
	-Градежни објекти	655.125	126.768
	2. Постојки и опрема	1.410	1.761
	3. Транспортни средства		
	4. Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	425.692	585.352
	5. Аванси за материјални средства		
	6. Материјални средства во подготовка	79.752	623.051
	7. Останати материјални средства	3.990	4.168
III.	Вложување во недвижности		
IV.	Долгорочни финансиски средства	56.282	83.297
	1.Вложување во подружници		
	2. Побарувања по дадени долгорочни заеми		
	3.Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	56.282	83.297
V.	Долгорочни побарувања		
VI.	Одложени даночни средства		
B.	Тековни средства	187.852	236.364
I.	Залихи	51.014	53.836
	1. Суровини и материјали	9.485	17.413
	2. Резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	41.529	36.423

	3. Трговски стоки		
II.	Средства (или групи) за оутѓување наменети за продажба и прекинати работења		
III.	Краткорочни побарувања	80.258	82.545
	1. Побарувања од поврзани друштва		
	2. Побарувања од купувачи	59.489	44.392
	3. Побарувања за дадени аванси	2	
	4. Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за оста. давачки кон државата	20.394	37.703
	5. Побарувања од вработени	373	450
	6. Останати краткорочни побарувања		
IV.	Краткорочни финансиски средства	27.099	27.111
	1. Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	27.015	27.015
	2. Останати краткорочни финансиски средства	84	96
V.	Парични средства и парични еквиваленти	29.481	72.872
	1. Парични средства	29.481	72.872
VI.	Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи (ABP)	49.658	46.921
	ПАСИВА - ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА	1.625.620	1.874.090
A.	Главнина и резерви	- 194.514	10.804
I.	Основна главнина	53.296	53.296
II.	Ревалоризациона резерва		
III.	Резерви		
	1. Законски резерви		
IV.	Пренесена загуба (-)	-42.492	-155.960
V.	Добивка за деловната година		
VI.	Загуба за деловната година	-205.318	113.468
Б.	Обврски	1.086.397	1.022.045
I.	Долгорочни обврски	669.545	692.749
	1. Обврски по основ заеми и кредити	669.545	692.749
	2. Останати финансиски обврски		
II.	Краткорочни обврски	416.852	329.296
	1. Обврски спрема добавувачи	310.137	213.247
	2. Обврски за аванси, депозити и кауции	1.237	596
	3. Обврски за даноци и придонеси на плата и на	17.102	16.779

	надоместоци на плата		
	4. Обврски кон вработени	34.668	33.981
	5. Тековни даночни обврски	31	13.665
	6. Обврски по заеми и кредити	52.603	50.212
	7. Останати краткорочни обврски	1.074	816
III.	Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (ПВР)	733.737	841.241

Биланс на состојба за 2021 година :

Актива (вкупни средства со кои располага ЈСП)
100,0%

- Нетековни средства (нематеријални, материјални средства,
вложување во недвижности,долгорочни финансиски вложувања)

85,4%

- Тековни средства (залихи, средства за отуѓување наменети за
продажба, краткорочни побарување, краткорочни финансиски
средства, парични средства)

11,6%

- АВР

3,0 %

Пасива (извори на средствата):
100,0%

- Сопствен капитал (главнина и резерви)

-11,9 %

- Обврски

66,8%

- ПВР

45,1%

Вкупната актива и пасива на претпријатието во 2021 година изнесува 1.625.620 илјади денари и во споредба со претходната година бележи п за 13,3%.

Состојба на главнина и резерви на 31.12.2021 г.			-
194.514.000,00			
- Основна главнина	53.296.000,00		
- Пренесени загуби од минати години	42.492.000,00		-
- Загуба за деловната година	205.318.000,00		-

МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Таб.42

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Средства во подгот.	Вкупно
Набавна вредност					
Состојба на 1. Јануари 2021	165.766.700	863.841.460	3.996.079.315	623.051.044	5.648.738.519
Зголемувања	-	575.175.660	10.196.980	42.073.936	627.446.576
Намалувања	-	(974.079)	(4.517.330)	(585.372.628)	(590.864.037)
Состојба на 31.Декември 2021	165.766.700	1.438.043.041	4.001.758.965	79.752.352	5.685.321.058
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1. Јануари 2021	-	737.073.046	3.408.966.360	-	4.146.039.406
Амортизација	-	46.818.431	170.124.505	-	216.942.936
Намалувања	-	(974.079)	(4.433.776)		(5.407.855)
Состојба на 31.Декември 2021	-	782.917.398	3.574.657.089	-	4.357.574.487
Нето сметководствена вредност на:					
31.12.2021	165.766.700	655.125.643	427.101.876	79.752.352	1.327.746.571
31.12.2020	165.766.700	126.768.414	587.112.955	623.051.044	1.502.699.113
Набавна вредност					
Состојба на 1. Јануари 2020	165.766.700	858.124.358	3.369.667.484	428.208.271	4.821.766.813
Зголемувања	-				

		5.841.237	818.512.889	829.927.498	1.654.281.624
Намалувања	-	(124.135)	(192.101.058)	(635.084.725)	(827.309.918)
Состојба на 31.Декември 2020		165.766.700	863.841.460	3.996.079.315	623.051.044
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1. Јануари 2020	-	676.415.962	3.312.482.111	-	3.988.898.073
Амортизација	-	60.781.219	288.572.506	-	349.353.725
Намалувања	-	(124.135)	(192.088.257)	-	(192.212.392)
Состојба на 31.Декември 2020	-	737.073.046	3.408.966.360	-	4.146.039.406
Нето сметководствена вредност на:					
31.12.2020		165.766.700	126.768.414	587.112.955	623.051.044
31.12.2019		165.766.700	181.708.396	57.185.373	428.208.271
					832.868.740

Вкупните материјални средства во споредба со минатата година бележат намалување за 11,6%. Со состојба на 31.12.2021 год. сегашната вредност на вкупните материјални средства во ЈСП СКОПЈЕ изнесува 1.327,7 милиони денари и претставува 23,5% од нивната набавна вредност (5.648,7 милиони ден.), со што отписот на вредноста на вкупните основни средства изнесува 76,5%. За земјиштето со вредност од 165.767 илјади ден. Претпријатието поседува имотен лист според кој сопственик на земјиштето е Република Македонија, додека Претпријатието е впишано со право на трајно користење.

Тековните средства во споредба со минатата година бележат намалување за 20,5%, поради намалувањето на паричните средства за 59,5%, краткорочните побарувања за 2,8% и залихите за 5,2%.

СОСТОЈБА НА ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Таб.43

Р. бр.	Тековни средства	2020	Стр.%	2021	Стр.%	Индекс
1.	Залихи	53.836.000	22,8	51.014.000	27,2	94,8
	- Суровини и материјали	17.413.000	7,4	9.485.000	5,0	54,5
	- Резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	36.423.000	15,4	41.529.000	22,1	114,0
	- Трговски стоки					
2.	Краткорочни побарувања	82.545.000	34,9	80.258.000	42,7	97,2
3.	Краткорочни финансиски средства	27.111.000	11,5	27.099.000	14,4	100,0
4.	Парични средства	72.872.000	30,8	29.481.000	15,7	40,5
В к у п н о		236.364.000	100,0	187.852.000	100,0	79,5

Најголемо учество во вкупните тековни средства имаат краткорочните побарувања од работењето со учество од 42,7%, следат залихите со учество од 27,2%, паричните средства со учество 15,7% и краткорочните средства со учество од 14,4%.

Во составот на залихите најголемо е учеството на резервни делови со 33,6 мил. денари, следи со 9,5 мил. денари залихи на нафта и 7,9 мил. денари останатите залихи на ситен инвентар и друго.

ЗАЛИХИ (27,2% од тековните средства)

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2021</u>
Залихи - вкупно	53.835.000	51.014.000
- Залихи на резервни делови	28.345.000	33.624.000
- Материјали на залиха-нафта	17.413.000	9.485.000
- Ситен инвентар на залиха	8.077.000	7.905.000
- Залиха на тр. стоки		

КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (42,7 % од тековните средства)

	31.12.2020	31.12.2021
Побарувања - вкупно	82.545.000	80.258.000
- Побарувања од купувачи	44.392.000	59.489.000
- Побарувања за дадени аванси		2.000
- Побарувања од државата	37.703.000	20.394.000
- Побарувања од вработени	450.000	373.000
- Останати краткорочни побарувања		

Вкупните обврски на ЈСП СКОПЈЕ на 31.12.2021 год. изнесуваат 1.086 мил. ден. од кои 669,5 мил. ден. или 61,6% се долгорочни обврски по основ на заеми и кредити. Краткорочните обврски изнесуваат 416,9 мил. ден. или 38,4% од вкупните обврски.

ПРЕГЛЕД НА ОБВРСКИ

Таб.44

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	31.12.2020	Стр.%	31.12.2021	Стр.%	Индекс
1	Долгорочни обврски	692.749.000	67,8	669.545.000	61,6	96,7
	- Обврски по основ заеми и кредити	692.749.000	67,8	669.545.000	61,6	96,7
	- Останати финансиски обврски					
2	Краткорочни обврски	329.296.000	32,2	416.852.000	38,4	126,6
	- Обврски спрема добавувачи	213.247.000	20,9	310.137.000	28,5	145,4
	- Обврски за аванси, кауции, депозити	596.000	0,1	1.237.000	0,1	207,6
	- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надоместоци на плата	16.779.000	1,6	17.102.000	1,6	101,9
	- Обврски кон вработени	33.981.000	3,3	34.668.000	3,2	102,0
	- Тековни даночни обврски	13.665.000	1,3	31.000	0,0	0,2
	- Обврски по заеми и кредити	50.212.000	4,9	52.603.000	4,8	104,8
	- Останати краткорочни обврски	816.000	0,1	1.074.000	0,1	131,6
	В к у п н о :	1.022.045.000	100,0	1.086.397.000	100,0	106,3

А. Долгорочни обврски :

1.Влада на РМ	35.775.000,00
2.Јапонска помош	20.710.000,00
3.ЕБРД–задолж.(автобуси)	613.060.000,00

В к у п н о :	669.545.000,00
----------------------	-----------------------

Б. Краткорочни обврски :

1. Обврски спрема добавувачи	310.137.000,00
2. Обврски за аванси	1.237.000,00
3. Обврски за даноци и придонеси на плата и на надоместоци на плата	17.102.000,00
4. Обврски кон вработени	34.668.000,00
5. Тековни даночни обврски	31.000,00
6. Обврски по заеми и кредити	52.603.000,00
7. Останати финансиски обврски	1.074.000,00

В к у п н о	416.852.000,00
--------------------	-----------------------

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА**01.01. до 31.12.2021**

	2021	2020
	Денари	Денари
Приходи од продажба	994.251.414	919.842.641
Останати оперативни приходи	520.090.989	758.898.703
Промени во залихи на готови производи и недовршено производство	-	-
Употребени материјали и сировини и набавна вредност на продадени стоки и материјали	(356.154.212)	(248.287.784)
Трошоци за вработени	(613.849.218)	(616.679.868)
Амортизација	(217.689.123)	(160.513.364)
Останати оперативни расходи	(530.871.390)	(512.105.949)
Оперативна добивка (загуба)	(204.221.540)	141.154.379
Приходи од финансирање	687.119	983.590
Расходи од финансирање	(1.784.003)	(15.004.589)
Удел во добивките и загубите на придружени друштва и заеднички вложувања	-	-
Добивка (загуба) од редовно работење	(205.318.424)	127.133.380
Добивка (загуба) од прекинато работење	-	-
Добивка (загуба) пред оданочување	(205.318.424)	127.133.380
Расход за данок од добивка	-	(13.665.387)

Нето добивка (загуба) за годината	(205.318.424)	113.467.993
Останата сеопфатна добивка:		
Ревалоризација на средства	-	-
Курсни разлики од странски валути	-	-
Промени во објективна вредност на вложувања расположливи за продажба	-	-
Останато	-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка	-	-
Вкупна сеопфатна добивка (загуба)	(205.318.424)	113.467.993

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

Година што завршува на 31 декември 2021

(Во Денари)

Таб.46

	Основна главнина	Преми и на издаде ни акции/ влогови и	Сопс твен и акци и/вл огови и (-)	Запиша н, а неуплат ен капитал (-)	Резер ви	Ревалори зациони резерви и разлики од вреднува ње	Акумулир ана добивка (загуба)	Вкупно	Неконтро лирано учество	Вкупно главнина
Во Денари										
Состојба на 1. Јануари 2021	53.295.972	-	-	-	-	-	(42.491.902)	10.804.070	-	10.804.070
Сеопфатна добивка:										
Добивка (загуба) за периодот	-	-	-	-	-	-	(205.318.424)	(205.318.424)	-	(205.318.424)
Ревалоризација на средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од странски валути	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективна вредност на вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	(205.318.424)	(205.318.424)	-	(205.318.424)
Трансакции со сопствениците:										
Уплатени влогови/акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.Декември 2021	53.295.972	-	-	-	-	-	(247.810.326)	(194.514.354)	-	(194.514.354)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2021

(Во Денари)

Таб.47

	2021
	Денари
Парични текови од оперативни активности	
Добивка пред оданочување	(205.318.424)
Усогласување за:	
Амортизација на материјални средства	217.139.127
Амортизација на нематеријални средства	549.996
Амортизација на вложувања во недвижности	-
Расходи од камати	1.262.178
Приходи од камати	(15.514)
Приходи од дивиденди	-
Расходи од резервирања, нето	-
Учество во добивки (загуби) на придружени друштва	-
Приходи од отпис на обврски	2.847.953
Исправка на вредност на залихи	-
Исправка на вредност на побарувања	28.764.465
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства	45.229.781
Промени кај побарувањата	(26.477.344)
Промени кај залихите	2.821.330
Промени кај однапред платени трошоци	(2.737.414)
Промени кај обврски од добавувачи	94.042.176
Промени кај примени аванси	641.468
Промени кај останати тековни обврски и ПБР	(106.204.424)
Нето пари употребени во работењето	7.315.573
Платена камата	(1.262.178)
Платен/повратен данок од добивка	(13.665.387)
Нето парични текови од оперативни активности	(7.611.992)
Парични текови од вложувачки активности	
Приливи (одливи) од долгорочни финансиски средства, нето	27.015.264
Приливи (одливи) од краткорочни финансиски средства, нето	11.758
Примени камати	15.514

Примени дивиденди	-
Приливи од средства наменети за продажба	-
Купување/продавање на вложувања во недвижности	177.966
Купување/продавање на материјални средства	(42.186.585)
Купување/продавање на нематеријални средства	-
Нето парични текови од вложувачки активности	(14.966.083)
Парични текови од финансиски активности	
Уплатен капитал	-
Исплатени дивиденди	-
(Откупени)/продадени сопствени акции, нето	-
Искористени (вратени) долгорочни кредити, нето	(23.204.378)
Искористени (вратени) краткорочни кредити, нето	2.391.059
Нето парични текови од финансиски активности	(20.813.319)
Нето зголемување (намалување) на парични средства	(43.391.394)
Парични средства на почетокот на годината	72.872.317
Парични средства на крајот од годината	29.480.923

10. Показатели

10.1. Финансиски показатели

Таб.48

Р. бр.	Е Л Е М Е Н Т И	2020	2021
	Показатели на економичноста		
1	Вкупен приход во однос на вкупни расходи	108,2	88,1
	Показатели на деловна ефикасност		
4	Денови на врзување на залихи - однос меѓу производот на вредноста на залихите и бројот на деновите во годината спрема приходите од редовното работење	11,73	12,29
5	Денови на врзување на побарувањата - однос меѓу производот на вредноста на побарувањата и бројот на деновите во годината спрема приходите од редовното работење	17,99	19,34
	Показатели на финансиска ликвидност		
6	Моментна ликвидност-парични средства и хартии од вредност во однос на краткорочни обврски	22,13	7,07
7	Тековна ликвидност-тековни средства намалени за залихи во однос на краткорочни обврски	55,43	32,83
8	Општа ликвидност-тековни средства во однос на краткорочни обврски	71,78	45,06

10.2 Останати показатели

10.2.1 Услуги кои ги обезбедува ЈСП

	2021	2020
- Остварени часови во сообраќај	801.058	693.280
- Поминати километри	15.280.727	13.118.302
- Број на патувања (патници)	23.135.530	21.447.408

10.2.2 Трошоци

	2021	2020
- Материјални трошоци	793.968.000	700.350.000
- Нематеријални трошоци	94.493.000	61.807.000
- Амортизација	217.689.000	160.513.000
- Бруто плати	612.414.000	614.917.000
- Финансиски трошоци	1.784.000	15.005.000
- Набавна вредност на продадени стоки, материјали		
Вкупни трошоци	1.720.348.000	1.552.592.000

10.2.3 Трошоци по патнички километар

$$\text{Трошок по км за 2021} = \frac{1.720.348.000}{15.281.000} = 112,58 \text{ ден.}$$

$$\text{Трошок по км за 2020} = \frac{1.552.592.000}{13.118.000} = 118,36 \text{ ден.}$$

10.2.4 Приходи од сообраќај по км

$$\text{Приход од сообраќај по км за 2021} = \frac{819.554.000}{15.281.000} = 53,63 \text{ ден.}$$

$$\text{Приход од сообраќај по км за 2020} = \frac{739.751.000}{13.118.000} = 56,39 \text{ ден.}$$

10.2.5 Трошоци по км во однос на приход по км

$$\text{Трошоци по км во однос на приход по км за 2021} = \frac{112,58}{53,63} = 2,1 \text{ ден.}$$

$$\text{Трошоци по км во однос на приход по км за 2020} = \frac{118,36}{56,39} = 2,1 \text{ ден.}$$

Остварениот коефициент помеѓу трошокот и приходот по км за 2021 година покажува дека на 2,1 денари остварен трошок по км се остварува 1 денар приход (од превоз) по км.

10.2.6 Просечно поминати км по возило во работа, вработен и возач

Просечно поминати км по возило во работа	2020	2021
* Годишно	74.115	89.361
* Месечно	6.176	7.447
* Дневно	202	
245		

Просечно поминати км по вработен	2020	2021
* Годишно	10.022	11.718
* Месечно	835	976
* Дневно	27	
32		

Просечно поминати км по возач	2020	2021
* Годишно	21.296	25.682
* Месечно	1.775	2.140
* Дневно	58	
70		

11. ИНВЕСТИЦИИ

Во 2021 година вкупните инвестиции во основни средства изнесуваат 589.860.220 денари и во најголем дел (97,5%) се однесуваат на инвестиции во градежни објекти : линиски инфраструктурен објект мост со придружни објекти, автобуски постојки и санација на кровна конструкција . Остатокот (2,5%) се однесува на набавка на разна опрема неопходна за нормално функционирање на работните процеси во претпријатието.

ПРЕГЛЕД НА ИНВЕСТИЦИИ ВО ОСНОВНИ СРЕДСТВА ЗА 2021 ГОДИНА

Таб. 49

Ред. бр.	ИНВЕСТИЦИИ	Износ	Стр. %
I	Опрема	14.684.560	2,5
1	Клима уред - 16	341.753	0,1
2	Тирфур-рачна дигалка со мет. јаже - 2	60.000	0,0
3	Уред за перење со топла вода под притисок 1,5 kw - 1	50.500	0,0
4	Уред за перење со топла вода под притисок - 2	110.000	0,0
5	Компјутери , монитори, др. компјутерска опрема	8.911.426	1,5
6	Сервери - 2	2.143.351	0,4
7	Читач за паметни картички - 12	135.582	0,0
8	RF/ID читач - 30	96.000	0,0
9	ЛЕД ТВ уреди-видео сид - 4	1.169.052	0,2
10	Уред за напонска заштита - 11	649.472	0,1
11	NAS -кутија за хард диск -1	398.890	0,1
12	UPS - 11	449.490	0,1
13	Фрижидер - 1	12.999	0,0
14	Количка - 2	3.642	0,0
15	Канцелариска столица - 39	147.273	0,0
16	Работно биро - 1	5.130	0,0
II	Градежни објекти	575.175.660	97,5
1	Линиски инфраструктурен објект мост со придружни објекти	573.112.323	97,2
2	Автобуска постојка - 11	1.900.337	0,3
3	Санација на кровна конструкција - 1	163.000	0,0
	ВКУПНО	589.860.220	100,0

12. ПЛАНИРАНИ АКТИВНОСТИ ЗА 2022 ГОДИНА

Активностите на ЈСП во 2022 година ќе бидат насочени кон обезбедување на континуитет во функционирање на дејноста, подобрување на квалитетот и ефикасноста во извршувањето на јавниот превоз, подигање на еколошките стандарди, односно кон остварување на мисијата на претпријатието.

Остварувањето на мисијата ќе биде реално остварлива цел ако надлежните институции продолжат со започнатите активности насочени кон отстранување на тешкотиите и проблемите кои подолг период биле присутни во работењето на претпријатието:

- **Подобрување и консолидирање на финансиската состојба на претпријатието:**
 - Обезбедување на средства за докапитализација на претпријатието со што ќе се подобри салдото на главнината и резервите на претпријатието;
 - Обезбедување на трајни дополнителни извори на средства за инвестирање во развојот на претпријатието;
 - Користење на поволности при набавка на погонско гориво за дејноста јавен градски и приградски превоз на патници;
 - Субвенционирање на работењето на претпријатието;
- **Решавање на сообраќајните проблеми во Градот:**
 - Обезбедување на трајно решение за користење на посебна сообраќајна лента со приоритет на возилата на ЈГППП;
 - Забрана на користење на постојките за јавен градски превоз за возила кои не поседуваат лиценца за обавување на јавен градски превоз (меѓуградски автобуси, комби превозници итн.);
 - Максимално интензивирање на јавниот превоз во градот како ефикасно решение за сообраќајниот метеж и зачувување на животната средина.
- **Зголемување на интересот на корисниците за помасовно користење на јавниот превоз.**

Активностите на ЈСП СКОПЈЕ:

- Целосно искористување на ресурсите на претпријатието;
- Зголемување на обемот на превозните услуги;
- Зголемување на приходот од превоз на патници и намалување / рационализација на непродуктивните трошоци;
- Остварување на поголема економичност и продуктивност во работењето;
- Максимално квалитетно извршување на превозните услуги;
- Подобрување на работењето на претпријатието со користење на современите технологии како и воведување на ИСО стандарди за квалитет и еколошки стандарди итн.

Изработил: Одделение за план, анализа и статистика

Раководител: Миле Младеновски

Контролирал: Сектор за поддршка на директорот

Раководител на сектор: Данчо Воденичарски

Одобрил: Оперативен директор

Дејан Руитевски

ЕМБС: 04057040

Целосно име: Јавно сообраќајно претпријатие СКОПЈЕ

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2021

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	- - АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	1.388.110.080,00			1.590.805.849,00
2	- - I.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	91.680,00			641.676,00
4	- - Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	91.680,00			641.676,00
9	- - II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	1.327.746.571,00			1.506.866.948,00
10	- - Недвижности (011+012)	820.892.343,00			292.535.114,00
11	- - Земјиште	165.766.700,00			165.766.700,00
12	- - Градежни објекти	655.125.643,00			126.768.414,00
13	- - Постројки и опрема	1.409.890,00			1.760.748,00
14	- - Транспортни средства	377.307.879,00			
15	- - Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	48.384.107,00			585.352.209,00
18	- - Материјални средства во подготовка	79.752.352,00			623.051.043,00
19	- - Останати материјални средства				4.167.834,00
20	- - III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	3.989.868,00			
21	- - IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	56.281.961,00			83.297.225,00
24	- - Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	56.281.961,00			83.297.225,00
36	- - Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	187.851.942,00			236.363.545,00
37	- - I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	51.014.154,00			53.835.484,00
38	- - Залихи на сировини и материјали	9.485.576,00			17.412.897,00
39	- - Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	41.528.578,00			36.422.587,00
45	- - III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	80.258.076,00			82.545.197,00
47	- - Побарувања од купувачи	59.488.999,00			44.391.642,00

48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	1.863,00			350,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	20.393.766,00			37.702.774,00
50	-- Побарувања од вработените	373.448,00			450.431,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	27.098.789,00			27.110.547,00
56	-- Побарувања по дадени заеми од поврзани друштва	27.015.264,00			27.015.264,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	83.525,00			95.283,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	29.480.923,00			72.872.317,00
60	-- Парични средства	29.480.923,00			72.872.317,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	49.658.407,00			46.920.993,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.625.620.429,00			1.874.090.387,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	13.005.779,00			11.719.007,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	-194.514.354,00			10.804.070,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	53.295.972,00			53.295.972,00
76	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	42.491.902,00			155.959.895,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА				113.467.993,00
78	-- X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	205.318.424,00			
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	1.086.397.465,00			1.022.045.488,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	669.544.813,00			692.749.191,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	669.544.813,00			692.749.191,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	416.852.652,00			329.296.297,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	310.137.271,00			213.247.142,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	1.237.133,00			595.665,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	17.102.239,00			16.779.210,00
100	-- Обврски кон вработените	34.668.023,00			33.981.094,00
101	-- Тековни даночни обврски	30.693,00			13.665.388,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	52.603.340,00			50.212.281,00
108	-- Останати краткорочни обврски	1.073.953,00			815.517,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	733.737.318,00			841.240.829,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.625.620.429,00			1.874.090.387,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	13.005.779,00			11.719.007,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	1.514.342.403,00			1.678.741.344,00
202	-- Приходи од продажба	994.251.414,00			919.842.641,00
203	-- Останати приходи	519.882.051,00			758.604.889,00
206	-- Капитализирано сопствено производство и услуги	208.938,00			293.814,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	1.718.563.943,00			1.537.586.965,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	356.154.212,00			248.287.784,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	437.814.483,00			452.062.520,00
212	-- Останати трошоци од работењето	58.618.354,00			53.950.351,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	613.849.218,00			616.679.868,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	409.918.679,00			411.294.421,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	31.009.643,00			31.436.202,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	171.485.197,00			172.186.279,00
217	-- Останати трошоци за вработените	1.435.699,00			1.762.966,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	217.689.123,00			160.513.364,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	28.764.465,00			
221	-- Резервирања за трошоци и ризици	2.833.576,00			1.765.632,00
222	-- Останати расходи од работењето	2.840.512,00			4.327.446,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	687.119,00			983.590,00
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	15.514,00			983.581,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	666.644,00			9,00
233	-- Останати финансиски приходи	4.961,00			
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	1.784.003,00			15.004.589,00
235	-- Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)				156.435,00
238	-- Останати финансиски расходи од поврзани друштва				156.435,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	1.262.178,00			8.584.973,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	839,00			471,00
243	-- Останати финансиски расходи	520.986,00			6.262.710,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)- (204-205+207+234+245)				127.133.380,00

247	-- Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245)-(201+223+244)	205.318.424,00			
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)				127.133.380,00
251	-- Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	205.318.424,00			
252	-- Данок на добивка				13.665.387,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)				113.467.993,00
256	-- НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	205.318.424,00			
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	1.321,00			1.308,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
259	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОД	-205.318.424,00			113.467.993,00
260	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво				113.467.993,00
262	-- Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	205.318.424,00			
269	-- Добивка за годината				113.467.993,00
270	-- Загуба за годината	205.318.424,00			
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)				113.467.993,00
291	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	205.318.424,00			

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
606	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	91.680,00			641.676,00
609	-- Земјишта	165.766.700,00			165.766.700,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	84.525.593,00			118.623.485,00
613	-- Сегашна вредност на објекти од нискоградба (< или = АОП 012 од БС)	570.600.050,00			8.144.929,00
614	-- Сегашна вредност на информациска опрема и телекомуникациска опрема (< или = АОП 013 од БС)	1.409.890,00			1.760.748,00
615	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 013 од БС)				1.760.748,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата(< или =АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 ОД БС)	56.281.961,00			27.110.547,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на	59.490.862,00			

	стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 ОД БС)				
627	- - Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (<или=АОП 030+АОП 046+АОП 047+АОП 048 ОД БС)	59.490.862,00			
628	- - Останати побарувања од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 034+ АОП 046+ АОП 047+АОП 051+ АОП 062 ОД БС)	49.658.407,00			
629	- - Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или= АОП 034+АОП 035+АОП 047+АОП 049+АОП 051+АОП 062 ОД БС)	70.052.173,00			
630	- - Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 ОД БС)	129.914.620,00			
631	- - Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)				53.295.972,00
633	- - Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Влада на РСМ, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или =АОП 065 од БС)	53.295.972,00			
635	- - Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата(< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 ОД БС)	311.374.404,00			
637	- - Останати обврски кон нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 096+ АОП 106+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	733.737.318,00			
638	- - Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	17.102.239,00			
639	- - Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	1.097.986.630,00			
640	- - Приходи од продажба на стоки и услуги (АОП 641+ АОП 642) (< или = АОП 202 од БУ)	994.251.414,00			679.741.030,00

641	-- Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)				679.741.030,00
642	-- Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	994.251.414,00			
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	994.251.414,00			
646	-- Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	208.938,00			
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	17.742.531,00			14.878.162,00
654	-- Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	972.700,00			1.008.158,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	2.847.953,00			2.523.161,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	473.134.803,00			184.861.789,00
658	-- Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)				529.406.087,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	42.926.595,00			8.406.154,00
662	-- Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	1.714.631,00			4.208.694,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	29.112.308,00			27.887.790,00
664	-- Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	110.040,00			303.056,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)				120.962,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	323.165.046,00			198.281,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	2.658.100,00			5.070.857,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)				261.103,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)				236.579,00
675	-- Вода (< или = АОП 208 од БУ)				3.940.218,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)				7.003.186,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	22.915.044,00			19.450.305,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	7.416.023,00			18.210.659,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	302.115.375,00			248.819.998,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	62.745,00			64.773,00
685	-- Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	86.168.203,00			
686	-- Наемнини за деловни простории во	534.160,00			532.626,00

земјата (< или = АОП 211 од БУ)				
687	- - Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	386.097,00		642.430,00
692	- - Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	1.435.699,00		
698	- - Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	30.608,00		196.473,00
699	- - Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	20.473,00		
707	- - Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.114.634,00		1.937.796,00
708	- - Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	1.206.817,00		642.032,00
709	- - Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	500.336,00		464.340,00
710	- - Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	13.721.296,00		14.020.724,00
711	- - Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	13.514.632,00		4.631.395,00
712	- - Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	10.101.897,00		10.734.442,00
714	- - Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	2.000,00		27.601,00
715	- - Надоместоци за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)			3.229.291,00
716	- - Надоместоци на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)			100,00
717	- - Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	17.456.742,00		89.324,00
718	- - Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	261.312,00		
722	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	1.321,00		

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2295	- 38.11 - Собирање на безопасен отпад	4.533.045,00			
2417	- 49.31 - Градски и приградски патнички копнен транспорт	971.975.838,00			
2491	- 68.20 - Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	17.742.531,00			
2545	- 82.99 - Останати деловни помошни услужни дејности, неспомнати на друго место	47.643.305,00			
2548	- 84.13 - Управување и давање помош за поуспешно деловно работење	473.134.803,00			

Потпишано од:

Olivera Stevanoska

CN=Makedonski Telekom CA, O=Makedonski
Telekom, C=MK
Makedonski Telekom CA

Кликнете на ПОВТОРНО ПОДНЕСИ за ја пратите годишната сметка до Централен регистар на одобрување.

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.